

FİLİSTİN'DE ÇOCUK HAKKI İHLALLERİ RAPORU

2022

Ocak - Haziran

YERYÜZÜNDE
ADALET
PLATFORMU

İçindekiler

Sayı: 2022/1

02

İçindekiler

42

Nisan Ayı Çocuk Hakki İhlalleri

03

Giriş

46

Mayıs Ayı Çocuk Hakki İhlalleri

04

Filistin'de Çocuk Hakki İhlalleri

53

Haziran Ayı Çocuk Hakki İhlalleri

30

2022 Yılı Ocak-Haziran Ayları
Filistin'de Çocuk Hakki İhlalleri

57

Sonuç

31

Ocak Ayı Çocuk Hakki İhlalleri

64

Önerilerimiz

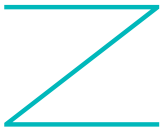

32

Şubat Ayı Çocuk Hakki İhlalleri

68

Kaynakça

38

Mart Ayı Çocuk Hakki İhlalleri

73

Ek-Uluslararası Mevzuatta Çocuk
Hakları

Kudüs Şurası, ilk kiblemiz, ikinci mescidimiz ve üçüncü haremimiz Mescid-i Aksa'ya ve Filistin halkına yönelik yapılan sistemli saldırılar ve hak ihlalleri karşısında işgal rejiminin Yahudileştirme tehdidi altında olan Kudüs'ü dava edinen sivil toplum kuruluşları tarafından oluşturulmuştur. Kudüs halkını maddi ve manevi olarak desteklemek, işgale karşı direncini artırmak, Kudüs şehri ve çevresinin iktisadi ve sosyal gelişimine katkıda bulunmak, bu konuda araştırmalar yapıp ortaya bilgi ve görüşler koyarak politika ve strateji üretilmesine katkı sağlamak amacıyla kurulmuştur.

Bu Rapor, İsrail'in yıllardır orantısız ve yasa dışı güç kullanarak sistematik olarak uyguladığı insanlık ve savaş suçu kapsamında yer alan çocuk hakkı ihlallerini tespit etmek, değerlendirmek, hukuki farkındalık oluşturmak ve kamuoyu ile paylaşmak amacıyla hazırlanmıştır. Ağır hak ihlallerine maruz kalan Filistinli çocukların yaşadıkları acıları, travmaları, mağduriyetleri uluslararası alanda duyurmak, yaşanan hak ihlallerini gündeme taşımak ve uluslararası mekanizmaları harekete geçirmek istenmiştir.

Uluslararası Hukuka, ülkeler arasında imzalanan çocuk haklarını koruyan birçok uluslararası sözleşmeye (Ek- Uluslararası Mevzuatta Çocuk Hakları) rağmen özellikle çatışmaların yoğun olarak yaşandığı bölgelerde hala fiziksel, zihinsel ve ruhsal açıdan en çok zararı masum çocuklar görmektedir. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, 19 Ağustos 1982 tarihinde, İsrail işgal kuvvetlerinin saldırılarına maruz kalan Filistinli çocukların durumunu göz önüne alarak 4 Haziran gününü, "Uluslararası Çatışma Kurbanı Masum Çocuklar Günü" (The International Day of Innocent Children Victims of Aggression) olarak kabul etmiştir.

İsrail, Uluslararası Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi, Uluslararası Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesi, İşkence Karşıtı Sözleşme, Her Türlü Irk Ayrımcılığının Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Sözleşme ve Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme gibi birçok uluslararası sözleşmenin tarafı olmasına rağmen ihlallerini sürdürmekte, tüm Dünyanın gözü önünde Filistin'de savaş suçları, insanlığa karşı suçlar ve hatta soykırım suçu işlemeye devam etmektedir.

Rapor, Kudüs Şurası Hukuk Komisyonu üyesi, uluslararası hukuk alanında çalışmalar yapan ve Filistin halkının yaşadığı hak ihlalleri konusunda duyarlı dokuz hukukçu tarafından hazırlanmıştır. Çalışma sırasında ulusal-uluslararası haber kaynaklarından, ajanslardan, uluslararası örgütlerden ve medya mensuplarından istifade edilmiştir. Yine bu alanda daha önce yazılmış eser, tez, makale ve raporlardan faydalanılmıştır.

Bu Raporla, bölgede yaşanan çocuk hakkı ihlallerinin giderilmesi ve çözüme katkıda bulunulmasına yönelik bir farkındalık oluşturmak amaçlanmaktadır.

İŞGALCI İSRAİL'İN FİLİSTİN'DE İHLAL ETTİĞİ ÇOCUK HAKLARI

A- Genel Çerçeve

İsrail, çocuklar başta olmak üzere ihlal ettiği bütün hak ve özgürlükleri bir devlet politikası haline getirmiştir. Uluslararası Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesi, Uluslararası Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi, Her Türlü Irk Ayrımcılığının Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşme, BM Çocuk Hakları Sözleşmesi gibi insan haklarını esas alan birçok uluslararası sözleşmenin tarafı olmasına rağmen hiçbirinin hükümlerine uymamakta ve hak ihlallerine devam etmektedir. Bu sözleşmelerin izleme organları ve Uluslararası Adalet Divanı, İsrail'in söz konusu anlaşmaların hükümlerine uymadığını teyit eden tespitler ve kararlar ortaya koymuşlardır.¹

Ortadoğu'da kalıcı barışın önündeki en büyük engel durumunda olan İsrail, yıllardır işgal altında tuttuğu Filistin topraklarında korumasız Filistinlilerin insani haklarını pervasızca hiçe aymakta bunu yaparken uluslararası toplumun tepkisinden de çekinmemektedir.

İsrail, Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'ni 1991 yılında imzalamış ve Sözleşme hükümlerini iç hukuk normlarına yansıtacağı hususunda söz vermiştir. Ayrıca periyodik olarak çocuk hakları konusunda Komiteye rapor sunmayı da taahhüt etmiştir.

Bir devlet, Çocuk Hakları Sözleşmesi'ni onayladığında, uluslararası hukuk çerçevesinde, bunu uygulama yükümlülüğü altına girmiş olmaktadır. Uygulama, taraf devletlerin, sözleşmede çocuklara tanınan bütün hakların kendi egemenlik alanlarında yaşama geçirilmesini sağlayacak önlemleri aldıkları süreçtir. Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 4.maddesi taraf devletlerden, sözleşmede yer alan hakların hayata geçirilmesi için 'gerekli bütün yasal, idari ve diğer önlemleri' almalarını talep etmektedir.² Sözleşmeye göre uygulamada esas yükümlülük Devlete ait olmakla beraber, çocuk haklarının hayata geçirilmesinde, toplumun tüm kesimlerinin ve çocukların katılımının sağlanması da gereklidir.

Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 3., 19., 34., 35. ve 36. maddeleri ile BM Engelli Hakları Sözleşmesi'nin 16. maddesi, çocukların şiddet, suistimal, ihmal ya da her türlü cinsel sömürüye karşı korunmalarını güvence altına alıp devletlerin her türlü istismar ve kötü muameleye karşı çocukların korunması için; yasal, idari, toplumsal ve eğitsel bütün önlemleri alması gerektiğini hükme bağlar.

Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Konseyi, 25 Mart 2022 tarihinde, BM İnsan Hakları Filistin Özel Raportörü Michael Lynk ile 1967'den beri işgal edilen Filistin topraklarındaki insan haklarının son durumu hakkında bir toplantı gerçekleştirmiştir. Konsey'in 49.oturumunda yapılan toplantıda Lynk, "Uluslararası camianın gözünün önünde İsrail, apartheid uygulamasının bittiği dünyada Filistin'e yönelik ırk ayrımcılığı politikasını dayatmayı sürdürmektedir." ifadesini kullanmıştır.

1 <http://www.hrw.org/ar/news/2017/06/04/304546>.

2 Çocuk Hakları Komitesi 34. Oturum, BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşme ve İhtiyari Protokoller, Usûl Kuralları İle Çocuk Hakları Komitesi Genel Yorumları, Genel Yorum No. 5, 2003, s. 186.

Uluslararası Af Örgütü, 2022 yılı Şubat ayında yayınladığı 'İsrail'in Apartheid Rejimi: Filistinlilere Yönelik Irksal Ayrımcılık ve İnsanlığa Karşı İşlenen Suçlar' başlıklı Raporunda, İsrail tarafından İşgal Altındaki Filistin Topraklarında sürdürülen yasaklanmış eylem örneklerinin Filistin halkına yönelik sistematik ve yaygın saldırıların bir parçası olduğu ve bu saldırı bağlamında gerçekleştirilmiş insanlık dışı ya da zalimane eylemlerin bu sistemi sürdürmek amacıyla işlenmiş olduğu, hem Apartheid Suçunun Engellenmesi ve Cezalandırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşme hem de Roma Statüsü'ne göre insanlığa karşı işlenen "apartheid suçu" kapsamına girdiği sonucuna varmıştır:

"İsrail, 1948'de kurulduğundan bu yana Yahudilerden oluşan bir demografik çoğunluk sağlama ve bunu sürdürme politikasının yanı sıra toprakların ve kaynakların kontrolünü Yahudi İsraililerin yararına en üst düzeye çıkarma politikası izliyor. Bununla birlikte, Filistinlilerin haklarını kısıtlıyor ve Filistinli mültecilerin evlerine dönmesini engelliyor. 1967'de, İsrail, bu politikayı Batı Şeria ve Gazze'yi de kapsayacak şekilde genişletti.

İsrail, arazi ve mülklere el koyma, ekonomik ve sosyal haklardan yoksun bırakma gibi insan hakları ihlalleri ile bölgesel parçalama ve ayrıştırmayı gerçekleştirerek Filistinliler üzerinde bir baskı ve tahakküm sistemi kurmuştur. İsrail, bu sistemi sürdürmek amacıyla, Filistinlilere karşı zorla tahliye, idari gözaltı ve işkence, hukuka aykırı öldürme, temel hak ve özgürlüklerin engellenmesi dahil olmak üzere insanlığa karşı işlenen apartheid suçu teşkil eden hukuka aykırı eylemler gerçekleştirmiştir."³

Yine Uluslararası Af Örgütü'nün İsrail'in apartheid suçunu işlemiş olduğu yönündeki tespiti dahilinde Roma Statüsü 7/2-h maddesinde ırk ayrımcılığı, insanlığa karşı suçlardan sayılmıştır.

Filistin topraklarında işlenen suçlarla ilgili İsraili yetkililerin yargılanması için Filistin Devleti önce Mahkemenin yetkisini tanımış daha sonra Roma Statüsü'ne taraf olmuştur. Her ne kadar İsrail, Roma Statüsü'ne taraf olmasa ve Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin yetkisini tanımasa da İsrail'in zalimane uygulamaları bölgedeki tüm barış ve güvenlik düzenini temelden bozucu nitelikte olduğundan, Filistin'in "işgal altındaki topraklarında", devam eden insanlığa karşı suçlar ve savaş suçları kapsamında Uluslararası Ceza Mahkemesi yetkili olduğunu kabul etmiştir. Barış ve güvenliğin temini ve istikrarı bakımından görevli olan Güvenlik Konseyince de bu durum ele alınmalı ve işlenen ağır suçların Mahkemeye sevki temin edilmelidir. Zira Rapor, işlenen ağır suçların tesadüfi ya da istisnai değil, son derece sistemli, zalimane biçimde uluslararası toplumu bir bütün olarak yakından ilgilendiren ciddi suçlar olduğunu teyit eder niteliktedir. Bu suçlardan sorumlu üst düzey yetkililerin cezasızlığı uluslararası toplum vicdanını yaralayacaktır. Özellikle çocuklara yönelik işlenen ağır suçlar şimdiki ve gelecek nesillerin iyiliği bakımından dikkatle soruşturulmalı ve ciddi yaptırımlar uygulanmalıdır.

İsrail'in işgal politikası, Uluslararası Ceza Mahkemesi Roma Statüsü'nün 8. maddesine göre bir savaş suçudur. Roma Statüsü 8. maddeye göre, kasten öldürme, biyolojik deneyler dahil

3 Uluslararası Af Örgütü, 'İsrail'in Apartheid Rejimi: Filistinlilere Yönelik Irksal Ayrımcılık ve İnsanlığa Karşı İşlenen Suçlar' Raporu, 2022, s. 27.

işkence veya insanlık dışı muamele, insan vücuduna veya sağlığına kasten büyük ıstırap verme veya ciddi yaralamaya sebep olma, askeri gereklilik olmadan, yasadışı ve keyfi olarak malların yaygın yok edilmesi veya sahiplenilmesi, hukuka aykırı sürgün, nakletme ya da hapsedme, çarpışmalarda doğrudan yer almayan sivil bireylere ya da sivil nüfusa karşı kasten saldırı yöneltilmesi, yaşam hakkına ve kişiye karşı şiddet, özellikle her türlü öldürme, sakat bırakma, dahil zalimane muamele ve işkence, insan onuruna hakaret eder nitelikte, özellikle aşağılayıcı ve küçük düşürücü davranışlar, askeri amaçlı olmaması koşuluyla din, eğitim, sanat, bilim veya yardım amaçlarıyla kullanılan binalara, tarihi eserlere, hastanelere ve hasta ve yaralıların toplandığı yerlere kasten saldırı düzenlenmesi, kanuna dayalı ve gerekliliği genel kabul görmüş yargısal garantileri haiz bir Mahkeme kararı olmadan cezalandırma ve infaz, savaş suçu sayılmaktadır. İsrail bu eylemlerin her birini Filistinli çocuklar üzerinde uygulayarak savaş suçu işlemektedir.

Filistin topraklarını işgal, 1949 tarihli Dördüncü Cenevre Sözleşmesi ve 1907 Lahey Antlaşması hükümlerine de aykırıdır.

Birleşmiş Milletler Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi'nin 2. maddesi, kitlesel soykırımı, "herhangi bir etnik veya dini grubun, toplu veya kısmi yok edilmesi amacıyla aşağıdaki eylemlerden herhangi birinin işlenmesi" şeklinde tanımlamıştır. Bu tanım, şu hususları kapsamaktadır:

1. Bu grubun üyelerinin öldürülmesi,
2. Grubun üyelerine ciddi bedensel veya zihinsel zarar verilmesi,
3. Kasıtlı olarak kısmen veya tamamen yok etmek amacıyla bir grubun hayat şartlarına zarar verilmesi,
4. Bir grup çocuklarının diğer bir gruba zorla nakledilmesi.

Tanım incelendiğinde, İsrail'in Filistinli çocuklarla ilgili yaptığı birçok ihlalin soykırım suçunu oluşturduğu görülecektir.

Savaş zamanlarında kadın, çocuk ve sivillerin haklarının korunmasına ilişkin uluslararası sözleşmeler bulunmaktadır. Bunların en önemlileri Savaş Zamanında Sivil Kişilerin Korunmasına İlişkin Dördüncü Cenevre Sözleşmesi ile Kadın ve Çocukların Acil Durumlarda ve Silahlı Çatışmalarda Korunmasına İlişkin Bildirgedir. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 14 Aralık 1974 tarihinde kabul edilen Bildirgenin ilk maddesi açık ve net bir şekilde sivillere özellikle kadın ve çocuklara saldırıyı yasaklamaktadır. 3. madde, bütün devletlerin Cenevre Sözleşmelerinin yanı sıra kadınların ve çocukların korunmalarına ilişkin önemli güvenceler sunan, silahlı çatışma hallerinde insan haklarına saygı ile ilgili diğer uluslararası hukuk belgelerindeki yükümlülüklerine tam olarak uyacaklarına ilişkindir. 4. maddesine göre "ilgili devletler, kadınları ve çocukları savaşın dehşetinden korumak için her türlü çabayı göstermelidir." 5. maddesinde "kadınlara ve çocuklara karşı işlenen her türlü baskıcı, zalimane ve insanlık dışı fiiller suç kabul edilir." hükmü bulunmaktadır.

Savaş Anında Sivil Kişilerin Korunmasına İlişkin Dördüncü Cenevre Sözleşmesi'nin 24.maddesinde: "İhtilâfa dâhil taraflar, harp yüzünden öksüz kalan veya ailelerinden ayrı düşen on beş yaşından küçük çocukların başıboş bırakılmaması ve her türlü koşulda

bırakılmaması ve her türlü koşulda bakımlarının, talim ve terbiyelerinin ve kendi dinlerinde ibadette bulunmalarının kolaylaştırılması için gerekli tedbirleri alacaklardır. Bunların talim ve terbiyeleri, mümkün olursa, aynı kültürel ananelere sahip şahıslara tevdi olunacaktır.” hükmü vardır.

Aynı sözleşmenin 50. maddesi, “İşgalci devlet, çocukların bakımına ve talim ve terbiyesine tahsis olunan müesseselerin iyi işlemlerini millî ve mahallî makamların muavenetiyle kolaylaştıracaktır. Şayet mahallî müesseseler vazifelerini göremiyorlar ise, işgalci devlet öksüz veya harp dolayısıyla ebeveynlerinden ayrı düşen çocukların, onlara bakacak yakın bir akraba veya dost bulunmazsa, talim terbiyelerini temin etmek için lüzumlu tedbirleri alacaktır” şeklindedir.

Yine 94. maddeye göre, “Zilyet devlet (tutuklama gücü), iştirak edip etmemekte kendilerini serbest bırakmakla beraber tutukluların zihinsel, eğitici, eğlence ve spor faaliyetlerini teşvik etmelidir. Bunların ifasını temin etmek için mümkün olan her tedbiri alacak ve bilhassa uygun mahaller tahsis edecektir. Tutukluların tahsillerine devam etmelerine ve yeni tahsillere koyulmalarına imkân vermek üzere kendilerine mümkün olan her türlü kolaylık gösterilecektir. Çocukların ve gençlerin talim ve terbiyeleri temin olunacaktır.”

Birleşmiş Milletler Uluslararası Adalet Divanı, 9 Temmuz 2004 tarihli “İşgal Altındaki Filistin Topraklarında Duvar İnşasının Hukuki Sonuçları Konusundaki Danışma Görüşü”nde İsrail tarafından ihlal edilen uluslararası hukuk kurallarını tespit etmiştir:

Divan, üye devletlerin uluslararası ilişkilerinde kuvvet kullanımını yasaklayan, BM Antlaşması'nın 2/4. maddesi ve “kuvvet kullanımı veya kullanma tehdidinden doğan hiçbir toprak kazanımının meşru kabul edilmeyeceğini” vurgulayan 2625 sayılı Genel Kurul Kararı'nın konuyla ilgili olduğunu belirtmiştir.⁴ Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesi ve Medeni ve Siyasi Haklar Uluslararası Sözleşmesi'nin 1. maddelerinde ifade edilen “Kendi Kaderini Tayin Hakkı” da bu kapsamda kabul edilmiştir.

Divan, Ayrım (Utanç) Duvarı'nın ve ona bağlı olan sistemin İsrail vatandaşları hariç işgal altındaki Filistinlilerin Medeni ve Siyasi Haklar Uluslararası Sözleşmesi'nin 12. maddesinin 1. fıkrası uyarınca güvence altına alınmış dolaşma özgürlüğünü kısıtladığını, özel hayat, aile hayatı ve haberleşmenin mahremiyetiyle ilgili 17/1 ve seyahat ve ikamet özgürlüğüyle ilgili 12/1. maddelerini ihlal ettiğini vurgulamıştır. Divan ayrıca Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesi'nin, Çalışma Hakkı (m.6, 7), Ailenin, Çocukların ve Gençlerin Korunması ve Desteklenmesi (m.10), Açlıktan Korunma ve Yeterli Yiyecek, Giyecek, Barınma ve Hayat Standardı Hakkı (m.11), Sağlık ve Eğitim Hakları (m.12, 13, 14) na ilişkin hükümleri, BM Çocuk Hakları Sözleşmesinin 16, 24, 27 ve 28. madde hükümlerinin konuyla ilgili olduğunu ve ihlal edildiğini tespit etmiştir.

B- Hak İhlalleri

Uluslararası barış ve güvenliği tehdit eden İsrail, farklı ihlal ve ayrımcılık uygulamaları ile Filistin halkının en temel haklarını ellerinden alarak onları göçe zorlamaktadır. Filistinlilerin vatanlarını Yahudileştirme ve bölgede tam bir hâkimiyet sağlama düşüncesiyle kendisini engelleyecek hiçbir kuralı tanımamaktadır.

⁴ Sançar Sefer Süer, Uluslararası Adalet Divanının İşgal Altındaki Filistin Topraklarında Duvar İnşasının Hukuki Sonuçları Konusundaki Danışma Görüşü, Yasama Dergisi, 2010, C. 14, s. 40-42.

Filistinlilerin yarısından fazlasını genç nüfus oluşturmaktadır. Bu nedenle İsrail, Filistin'in genç nüfusunu ön plana alarak gençlere ve çocuklara karşı psikolojik, ruhsal, zihinsel, fiziksel şiddet, hukuksuz tutuklama, gözaltına alma ve ağır para cezaları uygulamaları gibi politikalarla gençleri toplumda pasif hale getirip Filistinlilerin geleceğe dair özgürlük umudunu yok etmek istemektedir.⁵

1) Yaşama Hakkı İhlali

Yaşama Hakkı, İnsan Hakları Evrensel Beyanname'si 3. maddede, "Yaşamak, özgürlük ve kişi güvenliği herkesin hakkıdır." şeklinde düzenlenmiştir.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi 2/1. maddede, "Herkesin yaşam hakkı yasanın koruması altındadır. Yasanın ölüm cezası ile cezalandırdığı bir suçtan dolayı hakkında mahkemece hükmedilen bu cezanın infazı dışında, hiç kimse kasten öldürülemez." hükmü bulunmaktadır.

BM Medeni ve Siyasi Haklar Uluslararası Sözleşmesi'nin 6/1. maddesine göre, "Her insan doğuştan yaşama hakkına sahiptir. Bu hak hukuk tarafından korunur. Hiç kimse yaşama hakkından keyfi olarak yoksun bırakılamaz."

Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 6. maddesi, her çocuğun temel yaşama hakkına sahip olduğunu, çocuğun hayatta kalması ve gelişmesi için mümkün olan azami çabayı devletlerin göstermesi gerektiğini belirtir.

Uluslararası hukuka göre, ölümcül güç kullanımı kesinlikle zorunlu, orantılı ve kademeli olmalıdır. Yaşama hakkına ilişkin olarak devletlerin 'pozitif yükümlülükleri', yetki alanında bulunan tüm bireylerin yaşam hakkını gerek kamusal makamların gerek diğer bireylerin gerekse kişinin kendi eylemlerinden kaynaklanabilecek risklere karşı korumaktır. 'Negatif yükümlülükleri' ise, yetki alanında bulunan hiçbir bireyin hayatına kasıtlı ve hukuka aykırı olarak zarar veya son vermemektir. İsrail kuvvetlerinin, zorunluluk arz etmediği halde, orantısız bir şekilde ve kasıtlı olarak ölümcül güç uyguladığı, Raporumuzda da yer alan birçok örnekte görüleceği üzere belgelenmiştir.

Doğal ve en temel hak olan yaşama hakkının yasadışı ve yargısız infazla sonuçlanan ihlalleri, bireysel cezai sorumluluk doğurmalıdır. Devletlerin yaşama hakkına ilişkin 'usul yükümlülükleri', doğal olmayan her ölüm olayının tüm yönlerinin ortaya konulmasını, sorumlu kişilerin belirlenmesini ve lüzumu halinde cezalandırmasına imkân tanıyan bağımsız ve etkin bir soruşturmanın yürütülmesini gerektirir. Yaşama hakkını koruyan mevzuat hükümlerinin uygulanması ve sorumluların ölüm olayına ilişkin hesap vermeleri ancak bu şekilde sağlanabilir.

Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi kapsamında anlamlı koruma sağlamanın bir parçası, yasa dışı güç kullanımından kaynaklanan çocuk ölümlerinin soruşturulmasını ve hesap verebilirliğini kapsar. İnsan hakları örgütleri tarafından toplanan verilerde, İsrail'in çocuk ölümleri için gerçek bir hesap verebilirlik sağlama konusunda sistematik olarak başarısız olduğu görülmektedir.⁵ Filistinlilere zarar veren veya onları öldüren İsrail askerlerinin

5 Abdülkadir Tok, <https://mirasimiz.org.tr/blog/page/filistin-de-cocuk-olmak-ve-uluslararasi-hukuk/2134> (Erişim Tarihi: 03.08.2022)

6 Uluslararası Af Örgütü, age, s. 24.

çok nadiren suçlandığı bilinmektedir.⁷ İsrail Hükümeti ölümcül atışların şartlarını kapsamlı ve şeffaf bir şekilde araştırmamakta, cezai suçların olduğu durumlarda yasal hesap verebilirliği ve adaleti sağlayamamaktadır.

İsrail, uluslararası hukuka aykırı olarak 1967'den bu yana onlarca Filistinli şehit çocuğun⁸ naaşını alıkoymakta, onları gelecekte müzakere kartı olarak kullanmak istemektedir.

İsrail'in Filistinli çocukların cenazelerini alıkoyma politikası, uluslararası insancıl hukukta yasaklanan ve Dördüncü Cenevre Sözleşmesi uyarınca bir savaş suçu olan, ailelere karşı toplu cezalandırma anlamına gelmektedir. Ayrıca, ölenlerin ailelerine yönelik zalimane, insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele ve cezalandırma anlamına gelir. Bu husus, maruz kalınan zihinsel sıkıntı nedeniyle Uluslararası Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi'nin 7. maddesi de dahil olmak üzere uluslararası insan hakları hukukunu ihlal etmektedir.⁹

2) İşkence, Fiziksel Şiddet ve Yaralama

İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi 5. maddeye göre, "Hiç kimseye işkence yapılamaz, zalimce, insanlık dışı veya onur kırıcı davranışlarda bulunulamaz ve ceza verilemez."

Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 37. maddesi, hiçbir çocuğun işkence veya zalimce bir muameleye tabi tutulamayacağını ve devletin bu konularda çocukların sağlığı ve güvenliğiyle ilgili her türlü koruyucu ve önleyici çalışmaları yapması gerektiğini belirtir.

İsrail işkenceyi yasal biçimde uygulayan devlet olarak tarihe geçmiştir. BM kaynaklarına göre İsrail, işkencenin 200 farklı yöntemini uygulamaktadır.¹⁰ Filistin Esirler Cemiyeti, İsrail hapishanelerindeki Filistinli tutukluların %95'inin işkenceye maruz kaldığını belirtmektedir.¹¹

Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 3/2. maddesi, devletlerin çocukların esenlikleri için gerekli olan koruma ve bakımı sağlamasını öngörmektedir. İşgalci İsrail kuvvetleri tarafından yaralanan yüzlerce çocuk, ilk bakışta, 3/2. maddesinin hem lafzını hem de ruhunu ihlal etmektedir.

Yaralanmaların bazı durumlarda ölüme yol açtığı, bazen geçici veya göz çıkarılması ve el, kol, bacak kopması gibi daimî bir engelliliğe neden olduğu belirlenmiştir. Filistinli çocuklar İsraili işgalcilerin şiddetine de maruz kalarak taciz edilmekte, taşlanmakta ve kontrol noktalarında acımasızca dövülmektedirler.

İsraili yerleşimcilerin saldırılarına ilişkin düşük soruşturma oranı, İsrail'in, devletlerin istismar mağduru bir çocuğun fiziksel ve psikolojik iyileşmesini desteklemek için tüm uygun önlemleri almasını şart koşan Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 39. maddesi kapsamındaki

7 <https://www.habereguven.com/filistinli-4-cocugun-oldurulmesiyle-ilgili-sorusturmanin-yeniden-acilmasitalebinin-reddedilmesi-kararina-tepki> (Erişim Tarihi: 25.07.2022)

8 <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/filistinlilerin-kanayan-yarasi-sehit-cenazeleri-ve-kayiplar> (Erişim Tarihi: 26.07.2022)

9 16 Kasım 2021 – 10 Ocak 2022 Dönemi LPHR Çocuk Hakları Bülteni, s. 2.

10 "Torture in Israeli Prisons: 200 Methods Used against Palestinian Prisoners", The Palestine Chronicle, <http://www.palestinechronicle.com/torture-in-israeli-prisons-200-methods-used-against-palestinian-prisoners/> (Erişim Tarihi: 20.07.2022)

11 Anadolu Ajansı, <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/filistin-esirler-cemiyeti-israil-cezaevlerindeki-filistinlilerin-yuzde-95i-iskence-goruyor> (Erişim Tarihi: 20.07.2022)

yükümlülüklerini ihlal ettiğini göstermektedir. Sözleşmeye göre, bu tür bir iyileşme, çocuğun sağlığını, öz saygısını ve onurunu geliştiren bir ortamda gerçekleşmelidir.

İsrail, uyguladığı baskı ve şiddete karşı direnişte bulunan halk arasındaki gençleri, çocukları yakalayıp fiziksel şiddet uygulamaktadır. Bu İsrail'in sorgu öncesi ya da sonrası gencin ve ailesinin direniş düşüncesini kırmak amacıyla uyguladığı yöntemlerden birisidir.¹²

Filistinli Çocuklara Uygulanan İşkence Yöntemleri

İşgalci yetkililer, özgürlüğünden yoksun bırakılan çocukların tüm haklarını hiçe saymakta ve onları bir "yıkıcı proje" olarak görmektedir. Onları dayak atma, uyku-yemek ve ziyaretten mahrum bırakma, tehdit etme gibi çeşitli işkence, despot ve aşağılayıcı muamelelere maruz bırakmaktadır. İtirafta bulunmalarını sağlamak ve İsrail istihbaratı için çalışmaya ikna etmek adına en kötü psikolojik ve fiziksel araçları aleyhlerinde kullanarak onlara baskı uygulamaktadır.

İsrail işgal güçleri çeşitli türlerde ve biçimlerde işkence uygulamaktadır. İşkence uygulamasını sistemli bir şekilde kullanmakta ve bu konuda çocuk, kadın veya yaşlı ayrımı yapmamaktadır. Burada fiziksel ve psikolojik işkencenin birbirleriyle bağlantısına dikkat edilmelidir. Çocuk fiziksel olarak yorulduktan sonra bu onun psikolojik durumuna yansır ve fiziksel acısı tekrar artar.

İşgal güçleri, çocuklara karşı fiziksel ve psikolojik işkence olmak üzere iki tür sorgulama yöntemine dayanmaktadır.

a) Fiziksel işkence, şunları kapsar:

- Tutuklandığı ilk andan itibaren ve yolda intikal sırasında tüfek dipçikleri ve coplarla dövülmesi ve askeri araçların içinde askerlerin ayaklarının altına atılması,
- Çocuk tutuklanmaya direnirse hücreden sorgu odalarına ya da başka bir yere götürme esnasında yerde sürüklenmesi.
- Elleri ve ayakları bağlıyken, çocuğun bir duvara yaslanarak belli bir süre ayaklarının ucunda durmaya zorlanması.
- Göğüs kemiklerini etkileyen ve bilinç kaybına yol açabilen şiddetli sarsıntıya maruz kalması.
- El, ayak ve gözlerin bağlanması.
- Özellikle yerleşim yerlerini veyahut ordu kamplarını araştırırken ara sıra elektrik şoku kullanarak sorgulamaya tabi tutulması.
- Soruşturmanın ilk günlerinde ardı ardına iki güne denk gelecek şekilde uykusuz bırakılması.
- Yaşamın tüm gerekliliklerinden yoksun bırakılarak, sinir bozucu ve çetin koşullarda hücre hapsine tabii tutulması.
- Elleri ve gözleri bağlıyken ağırlı pozisyonlarda uzun süre ayakta durmaya zorlanması.
- Gözleri bağlıyken yüzüne tokat atılması.
- Bağlı bir şekilde uzun saatler boyunca sandalyede oturmaya zorlanması.
- Kışın battaniyesiz ve yataksız veyahut yıpranmış, hafif ve kirli bir battaniye vererek uyumaya mecbur bırakılması.
- Çocuğun duvara ya da dizine yaslanmadan uzun süre çömelerek oturmaya zorlanması.

- Çocuğun duvara ya da dizine yaslanmadan uzun süre çömelerek oturmaya zorlanması.
- Bütün gün karanlık hücrelerde kalmaya veyahut güçlü ışığa maruz bırakılması.

b) Psikolojik işkence, şunları kapsar:

- Aile üyelerini öldürmek, tutuklamak veyahut evlerini yıkmakla tehdit edilmesi.
- Kameralarla günün her saati sürekli izlenmesi.
- Ağır ceza veyahut idari tutuklamayla tehdit edilmesi.
- Çocuğu stres ve kafa karışıklığı içinde tutmak ve itiraf etmesini sağlamak için çocuk üzerinde 4 veya 5 müfettiş toplanması ve her birinin sırayla ona sorular sorması.
- Küçük düşürme ve aşağılama.
- Çocuklara ağır sözler ve hakaretler yönelterek onları anne baba gibi akrabalara küfür etmeye zorlanması.
- Diğer mahkumların üzerine tükürerek veyahut onları fiziksel olarak zorlamaya mecbur bırakılması.
- Çocuğa tükürülmesi ve ona hayvan isimleriyle hitap edilmesi.
- Çocuğun bir yalan dedektörüne birden fazla kez maruz bırakılması.
- Çocuğun sürekli olarak uzun süre yüksek sesli müziğe maruz bırakılması, özellikle buna uykusuzluk eşlik ediyorsa, duyuları etkilenir ve bu bazen halüsinasyonlara yol açar.
- Arkadaşlarının itirafta bulunduğu ve inkâr etmeye gerek olmadığı konusunda çocuğun aldatılmaya çalışması ve işkenceye tek başına katlanmasına gerek olmadığı telkin edilmesi.
- Çocukları aşağılayan ve tehdit eden cinayetçi tutuklu Yahudilere çok yakın hücrelerde tutulması.
- Çocuğun psikolojisini etkilemek için kirli yiyeceğin ve içme suyunun verilmesi.
- Soruşturma sırasında dış dünyadan tam izolasyona tabii tutulması ve bir avukat veyahut Kızılhaç görevlisi ile görüşmesinin engellenmesi.
- Çocuğun tuvalet ihtiyacını gidermesine izin verilmemesi, aşırı ısrardan sonra ihtiyacını gidermesi için çok kısa bir süre tanınması.
- Çocuk üzerinde psikolojik yorgunluk ve baskı oluşturmak adına kendisi hücredeyken sorguda diğer tutukluların çığlıklarını ve dövülme seslerinin duyulmasının sağlanması.

İsrail hapishanelerinde ve gözaltı merkezlerinde tutulan çocuklara uygulanan ihlaller

- İnsan hayatına uygun olmayan ağır şartlara dahil edilmesi.
- Kendilerine karşı tıbbi ihmal politikasının uygulanması ve hastalarına gerekli tedavinin yapılmaması.
- Reşit olmayan çocukların cinayet mahkûmlarının yanına bölüm ve hücrelere yerleştirilmesi.
- Kışkırtıcı çıplak vücut aramasına tabii tutulması.
- İzolasyon ve hücre hapsine tabii tutulması.
- Kötü ulaşım araçlarıyla çok fazla harekete tabii tutulması.
- Psikolojik baskı uygulanması.
- Avukatla görüşmenin yasaklanması.
- Aile ile iletişim kurmanın engellenmesi.
- Mahpuslara Muameleye Dair Birleşmiş Milletler Asgari Standart Kuralları (Nelson Mandela Kuralları)nın 12. maddesine aykırı olarak, hapishane odasının dışındaki bölümlerde bulunan tuvaletlerin belirli saatler dışında kullanımına izin verilmemesi.
- Herhangi Bir Biçimde Tutulan veya Hapsedilen Kişilerin Korunması İçin Prensipler Bütünü'nün 16 numaralı ilkesine aykırı olarak, nakledildiği veya tutulduğu yer hakkında

ailesine haber verilmemesi.

- Kışın kıyafet ve battaniye eksikliği, yazın vantilatörlerin girişinin yasaklanması.
- Çocuk bölümlerinde hijyen eksikliği, temizlik veyahut haşereleri temizleme araçlarının sağlanmaması.
- Gece yarısından sonra çocukların odalarına baskın ve aramaların yapılması, kişisel eşyalarına el konulması, baskınlar sırasında onlara saldırılması.
- Eğitimden mahrum bırakılması ve kütüphane kullanımının engellenmesi.
- Aleyhlerinde fahiş para cezalarının verilmesi ve haklarındaki kararlara ilave edilmesi.
- İdari gözetim altındaki çocukların gözaltına alınması (herhangi bir suçlama olmaksızın gözaltına alınması).
- Yiyecek eksikliği ve verilen yiyeceğin kalitesizliği.

İsrail işgalinin, Filistinli çocuklarda çeşitli davranış ve psikolojik bozukluklara yol açtığı yapılan çalışmalarla kanıtlanmıştır.¹³ İsrail, 800.000'i aşkın çocuğun yaşadığı Gazze şehrinin yerleşim yerlerini hedef almaya yıllardır devam etmektedir. Psikolojik şiddetin rakamsal istatistiğini tutmak neredeyse imkansızdır. Çünkü psikolojik şiddet soyut ve subjektif olduğu için her bir çocuk üzerinde aynı etkiye yol açmayacaktır. İsrail'in çocuklar üzerinde uyguladığı psikolojik şiddeti konu alan rapor, Save The Children isimli İnsan Hakları Örgütü tarafından 2022 yılında çıkarılmıştır. Gazze'de yaşayan 560 çocukla yapılan anket, işgalin çocuklar üzerinde oluşturduğu etkinin, 2022 yılında geçmiş yıllara oranla her geçen yıl arttığını ortaya koymuştur. Filistinli çocukların duygusal durumlarının verilerine göre; üzgün, korkmuş, güvensiz, depresif, stresli, umutsuz, endişeli hissetme oranları ortalama %80'lere çıkmıştır. Bu durum İsrail işgalinin çocuklar üzerinde ne derece psikolojik baskı aracı olduğunu, bölgede yaşayan her çocuğun ruh dünyası üzerinde İsrail işgalinin hasarlarının bulunduğunu ortaya çıkarmaktadır.

İşgalin özellikle direniş eylemlerinin yükseliş gösterdiği dönemlerde Filistinlilere karşı uyguladığı fiziksel şiddet, yaralama, hapis, öldürme, ev yıkımları, toprak müsadere ve gece ev baskınları ayrıca işgalden dolayı yaşanan mültecilik, zorunlu göç ve sürgün olayları Filistin halkının neredeyse tamamını etki altına almaktadır, önemli bir kısmında da daimî hastalık ve sakatlık yaratmaktadır.¹⁴

Filistinli gençlerin %90'ı hayatlarında travma etkisi yaratan olaylara maruz kalmıştır. Bu travma, çoğunlukla İsrail işgalin Filistin aile yapısı üzerindeki etkilerinden kaynaklanmaktadır. İsrail işgal güçleri tarafından Filistin sivil halkına yönelik aşırı şiddet uygulamalarını kapsayan insan hakları ihlalleri gençlere temelli olarak yansıyor onları psikolojik yapılarında büyük etkiler yaratmıştır. Doğrudan veya dolaylı olarak gençlere yönelik uygulanan şiddetin neticesinde gençlerde oluşan psikolojik ve davranışsal bozuklukların bazıları: dikkat eksikliği, unutkanlık, odaklanma ve hafıza zayıflığı, üzüntü ve depresyon, aşırı hareketlilik ve diğerlerine karşı şiddet içeren davranışlardır.¹⁵ Ayrıca gençlerde az uyuma, uyku aşırılığı veya kâbus görme gibi uyku ile ilgili bozukluklar olduğu tespit edilmiştir. Bunun dışında yaşanan şiddet olaylarının gençlerin oyun niteliğine ve hatta gençlerin İsrail tarafından uygulanan çeşitli şiddet tablolarıyla dolu resimlerine bile yansıdığı gözlemlenmiştir.¹⁶

13 Save The Children, Trapped; The impact of 15 years of blockade on the mental health of Gaza's children, page: 17

14 <https://www.trthaber.com/haber/dunya/1-yilda-binden-fazla-cocuk-sakat-kaldi-200388.html> (Erişim Tarihi: 25.07.2022)

15 Kadriye Sınmaz, Filistin'de İnsani Durum ve Hak İhlalleri, 2021, s. 26.

16 Murat Köylü, İsrail'in Filistinli Gençlere Yönelik İnsan Hakları İhlalleri, TİHEK Akademik Dergisi, 2018, S. 1, s. 77-87.

3) Tutuklamalar ve Gözaltı

İsrail'in işgal altındaki Filistin topraklarında yaşayan Filistinli çocukları askeri olarak tutuklaması ve gözaltına alması, büyük ve uzun süredir devam eden bir insan hakları sorunudur. Filistin Halk Kurtuluş Cephesi'nin 1974 yılında aldığı ve Filistin Ulusal Konseyi'nin onayladığı bir kararla 17 Nisan günü, "Filistinli Tutsaklar Günü" olarak kabul ve ilan edilmiştir.¹⁷

Kişi güvenliği hakkının sağladığı güvenceye aykırı şekilde yapılan keyfi gözaltılar ile bugün İsrail cezaevlerinde adil yargılamaya tabi tutulmadan yıllarca gün yüzü görmeyen binlerce Filistinli vardır. İsrail bu konudaki hak ihlalini daha da ilerleterek reşit olmamış çocukları da keyfi şekilde gözaltına almaktadır. Çocukların gözaltında tutulması, Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 37/1 ve 19. maddelerinin açık ihlalidir.

İsrail askeri gözaltı sisteminde her yıl, bazıları 12 yaşında olan yaklaşık 500-700 Filistinli çocuk tutuklanmakta, gözaltına alınmakta ve yargılanmaktadır. Filistin hükümetine bağlı Filistinli Mahkumlar ve Özgür Bırakılanlar İşleri Kurumunun yayımladığı son rapora göre de İsrail güçleri 1967'den bu yana 18 yaşın altında yaklaşık 50 bin Filistinli çocuğu gözaltına aldı.¹⁸ Rapora göre, 2022 başından bu yana 200'den fazla Filistinli çocuk gözaltına alınırken İsrail hapisanelerinde halen tutuklu 160 çocuk bulunuyor. Bu tutuklamalar; çocukların yaşlarına, erkek ve kız cinsiyetlerine, masumiyetlerine ve fiziksel yapılarının zayıflığına bakılmaksızın en temel insani ihtiyaçlarını karşılamadan yapılmaktadır.

Gözaltı merkezlerinde tutulan Filistinli çocukların geleceklerini yok etmek, gelecek yönelimlerini olumsuz yönde etkilemek ve sarsılmış, mağlup bir nesil oluşturmak amacıyla onlarla ilişkide standart asgari kurallara da saygı gösterilmemektedir.

Filistinli tutsak çocuklara reva görülen çeşitli hak ihlalleri, çocuğun yüksek yararını gözetken ve onun temel haklarını koruma altına alan onlarca uluslararası belgeye rağmen artarak devam etmektedir.

İşgal güçleri, geceleri çocukları evlerinde, bazen de sokakta oynarken ya da okula giderken tutuklamaktadır. Bu çocuklar, hapisanelerde ve gözaltı merkezlerinde çok kötü ve ağır yaşam koşullarında tutulmakta, insanlık dışı ve bazen zalimce şiddete maruz kalmaktadır. Eğitim, tedavi, yeterli beslenme, ailelerini engelsiz ziyaret etme, adil yargılanma gibi en temel haklarından mahrum bırakılmaktadır.

Filistinli çocuklar, işgalci İsrail tarafından üç şekilde tutuklanmaktadır:

a) Evde tutuklama: Çoğu Filistinli çocuk gece yarısı evlerinde tutuklanmaktadır. Çok sayıda ağır silahlı İsrail askeri evlerine baskın yapmakta, evlerini aramakta ve içindekilerini kurcalamaktadır. Buna aile bireylerine yönelik hakaret ve küfürler, tehditler ve başta küçük çocuklar ve yaşlılar olmak üzere güvende olanları yıldırma eşlik etmektedir. Daha sonra gözlerini kapatarak ve ellerini bağlayarak sorgu ve tahkikat yerine götürülmektedir. İşgal polisi, gözaltındaki çocuk hastaysa ve belirli bir ilacı alması gerekiyorsa, onlara uyuma, yemek yeme, tuvalete gitme ve hatta ilaç alma imkânı vermemektedir. Gözaltına alınan çocukların evlerinden zorla çıkarıldıklarında çoğu durumda ağlamalarına askerler tepkisiz kalmaktadır.

17 Fethi Güngör, Filistinli Tutsak Çocukların Maruz Kaldığı Ağır Hak İhlalleri, Yeni Türkiye, 2016, s. 1.

18 Mohaja El-Quds, Filistin Aile Araştırmaları Merkezi, "Çocuk Mahkumların Durumu Hakkında Rapor"

b) **Sokakta tutuklama:** Bu, çocuk arkadaşlarıyla oynamak veyahut birlikte oturmak için sokaktayken ya da gösteriler sırasında veyahut çocuklar okullara giderken veya okuldan çıkarken, okul kapılarında kendilerini bekleyen işgal devriyeleri tarafından taş atma bahanesiyle tutuklanmaktadır. Gözaltı ve sorgu merkezlerine sevk edilmeden önce bu çocuklara ne ailelerine haber verme ne de bir avukatla görüşme fırsatı tanınmamakta ve genellikle güneşte veya soğukta uzun saatler boyunca yiyecek ve içecek olmadan beklemek zorunda bırakılmaktadır.

c) **Askeri kontrol noktalarından geçerken tutuklama:** Aranılan çocukların adları, kontrol noktalarında veyahut sınır geçişlerinde listelerde yer almakta ve bu çocukların kontrol noktalarında adlarının bulunduğunu bilmedikleri bir durumda, kontrol noktasına vardıkları an, gözleri ve elleri bağlanarak tutuklanmakta ve daha sonra soruşturmayı ve sınır dışı edilmeyi beklemek zorunda bırakılmaktadır. Ayrıca işgalci yetkililer, Filistinli çocukları tutuklarken her zaman acımasız polis köpeklerini kullanmaktadır.

İşgalci yetkililer, tutukladıkları çocukları çeşitli fiziksel ve psikolojik işkencelere maruz bırakarak zorla, işkence ve tehditlerle ve genellikle İbranice olan ve çocukların pek de yetkin olmadığı ifadeleri imzalama koşulları altında onlardan itiraflar almaktadır. Adil yargılanma standartlarından yoksun askeri mahkemelerde, çocukların maruz kaldıkları işkenceye ilaveten hapis cezaları ve ağır para cezaları istenmektedir. Ağır para cezaları, reşit olmayan çocuklarını korumak ve tutukluluklarının devamını önlemek için bu parayı ödemek zorunda kalan ebeveynler üzerinde ekonomik bir yük oluşturmaktadır.

Filistinli çocuk tutsaklar, 4. Cenevre Sözleşmesi'ne aykırı olarak işgal altındaki Filistin topraklarından İsrail'e nakledilmektedirler.

Avrupa-Akdeniz İnsan Hakları İzleme Örgütü, İsrail ordusu askerleri tarafından Batı Şeria'da gerçekleştirilen Filistinli çocuk ve sivillerin tutuklanması sırasında bu politikaya karşı uyarıda bulunarak bunu "uluslararası hukuku ihlal eden bir eylem ve insanlık ihlali" olarak değerlendirerek, vahşi ve kabul edilemez yaralanmalara ve yıldırımlara dikkat çekmiştir.

7 Aralık 2021'de, Batı Şeria merkezli insan hakları örgütü olan Askeri Mahkeme İzleme Örgütü Military Court Watch (MCW), İsrail askeri gözaltında tutulurken hücre hapsinde tutulan Filistinli çocukların yüzdesinin tarihi bir dönemde belirgin bir şekilde yükseldiğini belirten 'Hücre Hapishanesi' başlıklı bir rapor yayınladı. Raporda, ifadesi alınan çocukların çoğunun hücre hapsi sırasında 16-17 yaşlarında olduğu, ancak bazılarının 13 yaşında olduğu ortaya konulmuştur. Rapor, hücre hapsinin çocuklar üzerindeki kilo kaybı, kendine zarar verme ve intihar girişimi de dahil olmak üzere olumsuz psikolojik ve fiziksel etkilerini belgelemiştir.

Uluslararası Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi'nin 7. Maddesi ile İşkenceye Karşı Sözleşme'nin 16. maddesine göre bir çocuğa herhangi bir süre hücre hapsi uygulanması, insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele teşkil etmektedir.

Hücre hapsi, BM Mahpusların Muamelesine İlişkin Asgari Standart Kuralları (Mandela Kuralları) tarafından mahkumların anlamlı insan teması olmaksızın günde 22 saat veya daha fazla süreyle hapsedilmesi olarak tanımlanmaktadır.¹⁹

19 Lawyers For Palestinian Human Rights. (2022, 29 Nisan). Hücre Hapsinde Tutulan Çocukların Sayısında Belirgin Artış. (29.06.2022 tarihinde <https://lphr.org.uk/blog/marked-surge-in-the-number-of-palestinianchildren-held-in-solitary-confinement/> adresinden erişildi.)

Özgürlüklerinden Yoksun Bırakılan Çocukların Korunmasına İlişkin Birleşmiş Milletler Kurallarının (Havana Kuralları) 67. maddesi, tecridin çocuklara karşı bir disiplin prosedürü olarak kullanılmasını yasaklamaktadır. Kurallar ayrıca, çocuk adalet sisteminin “çocukların haklarını ve güvenliğini desteklemesi ve çocukların fiziksel ve zihinsel esenliğini desteklemesi” ve “hapis cezasının son çare olarak kullanılması” gerektiğini öngörmektedir.

Askeri Mahkeme İzleme Örgütü, çocuk tutukluların yalnızca %20'sinin sorgulama öncesinde veya sorgulama sırasında bir avukata erişebildiğini ve %72'sinin fiziksel istismara maruz kaldığını bildirmiştir.

Uluslararası Filistin Çocukları Savunması Örgütü'ne (DCIP) göre, Filistinli çocukların İsrail askeri gözaltı sistemindeki hücre hapsinin çoğunluğunun yalnızca ön suçlama ve yargılama öncesi gözaltı sırasında gerçekleştiğini bildirmektedir. DCIP tarafından toplanan kanıtlar, ezici bir çoğunlukla hücre hapsinin, yalnızca belirli bir suç için itirafa zorlamak veya sorgu altında istihbarat toplamak için uygulandığını göstermektedir.

UNICEF'in Mart 2013 tarihli “İsrail Askeri Gözaltındaki Çocuklar: Gözlemler ve Öneriler ” başlıklı raporunda UNICEF şu sonuca varmıştır:²⁰

“Askeri gözaltı sistemiyle temasa geçen Filistinli çocuklara yönelik kötü muamelenin, tutuklanma anından çocuğun kovuşturulmasına ve nihai olarak mahkûm edilmesine kadar olan süreç boyunca yaygın, sistematik ve kurumsallaştığı görülmektedir.”

İsrail, hiç kimsenin keyfi tutuklanamayacağını ve suç isnat edilmeksizin cezaevine konulamayacağını düzenleyen İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin 9, 10 ve 11. maddelerini sürekli olarak ihlal etmektedir. Uluslararası kuruluşların sunmuş oldukları rakamlara göre 2000 yılından bu yana İsrail askeri yetkilileri yaklaşık 13.000 Filistinli çocuğu gözaltına almış, sorgulamış, yargılamış ve hapse atmıştır.²¹

İsrail işgal rejimi tarafından tutuklanan Filistinli çocuklar, sorguya genellikle gece vakti, gözleri bağlı, elleri kelepçeli, korkmuş ve uykusuz bırakılmış olarak getirilmekte, çocuklara yeme içmeden mahrumiyet, sözlü taciz, tehdit, bazı durumlarda işkenceye varan fiziksel ve psikolojik şiddet uygulanmaktadır.²² İsrail askeri hukuku, sorgulama sırasında avukat tutma hakkı sağlamadığından askeri mahkeme yargıçları, zorlama veya işkence yoluyla elde edilen ifadeleri kabul etmektedir. Çocuk mahkûmlar avukatlarının ve ailelerinin refakati olmadan işkence altındaki sorgulamalarla itirafa zorlanmaktadır. Bu durumu en iyi anlatan 13 yaşında İsrail tarafından tutuklanan Ahmet Manasra isimli çocuğun sorgu anına ilişkin görüntülerdir.²³

Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 37, 38, 39 ve 40. maddeleri çocuğa özgü bir adalet sisteminin gerekliliğini ayrıntılarıyla ortaya koymaktadır. Sözleşme, hiçbir çocuğun işkence ve diğer zalimce, insanlık dışı veya aşağılayıcı bir muameleye tabi tutulamayacağını, yasadışı veya keyfi biçimde özgürlüğünden yoksun bırakılamayacağını, alıkonulma ve tutuklamanın en son seçenek olarak kullanılması gerektiğini vurgulamaktadır.

20 UNICEF, İsrail Askeri Gözaltındaki Çocuklar: Gözlemler ve Öneriler, Şubat 2013, s. 13.

21 Defense for Children International Palestine, 2022.

22 <https://www.indyturk.com/node/265251/d%C3%BCnya/filistinli-%C3%A7ocuklar-i%C3%87srailezevlerinde-g%C3%B6rd%C3%BCkleri-i%C5%9Fkenceyi-anlatt%C4%B1-bize-hayvan> (Erişim Tarihi: 24.7.2022)

23 <https://www.haberturk.com/dunya/haber/1151323-israil-polisinin-13-yasindaki-cocuga-sorgu-goruntuleriortaya-cikti> (Erişim Tarihi: 25.7.2022)

Yapılan araştırmalara göre Filistinli gençlerin yaklaşık %20'sinin gözaltına alındığı tespit edilmiş, birkaç saatten günlere uzanan gözaltı süresi esnasında gençlerin fiziksel şiddete ve bazen de yaralanmaya maruz kaldığı, yakalanan gençlerin tutuklama evlerine veya askeri kamplara götürüldüğü, bazı durumlarda dışarı çıkmaktan mahrum bırakıldığı ve serbest bırakılmasının bir parasal ceza ödeme yapılmasına bağlandığı belirlenmiştir.

İsrail'de İşkenceye Karşı Halk Komitesinin (PCATI) baz aldığı verilere göre Filistinli çocuk tutukluların büyük bir kısmı taş atmakla suçlanmaktadır. Bu çocukların %74'ü tutuklama, nakil ve sorgu sırasında fiziksel şiddete maruz kalmaktadır.

İşgalci İsrail sistematik olarak çocukları askeri mahkemelerde yargılayan tek devlettir. Filistinli çocukların aksine hiçbir İsraili çocuk askeri yargı sisteminde yargılanmamaktadır. Birleşmiş Milletler tarafından görevlendirilmiş bağımsız uzmanlardan oluşan Çocuk Hakları Komitesi (CRC), 2013 yılında yayınladığı raporla Filistinli çocuk tutsakların gözaltına alınırken, sorgu sırasında ve esir tutuldukları süre boyunca işkenceye, kötü muameleye, cinsel tacize maruz bırakıldığını ve itirafa zorlamak için işgal askerleri tarafından ölüm ve tecavüzle tehdit edildiğini ortaya koymuş, İsrail'i çocuk mahkûmlara yönelik hak ihlallerini sona erdirmesi konusunda uyarmıştır.

Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 19. maddesi, Taraf Devletlerin, çocuğun bakımını üstlenen herhangi bir kişinin bakımındayken, çocuğu her türlü fiziksel veya zihinsel şiddetten korumak için tüm uygun yasal, idari, sosyal ve eğitimsel önlemleri alacaklarını belirtmektedir.

Çocuk Hakları Komitesi, "Çocukların Fiziksel Cezalardan veya Cezalandırmanın Zalimce veya Aşağılayıcı Diğer Biçimlerinden Korunma Hakkı" başlıklı 8 No'lu Genel Yorumunun 1/2. maddesinde, "Bütün Taraf Devletlerin her tür fiziksel ceza ile çocuklara yönelik zalimce veya aşağılayıcı her tür cezalandırma biçiminin yasaklanması ve ortadan kaldırılması için hemen harekete geçme, ayrıca bu alanda gerekli bilinç ve duyarlılık geliştirme çalışmaları ile diğer eğitici önlemlere yönelme yükümlülüklerini vurgulamak amacını dile getirmektedir."

Son yıllarda, İsrail Parlamentosu, Filistinli masum çocukları tutuklamak, cezalandırmak, intikam almak, yargılamak ve daha ağır cezalar vermek adına prosedürleri kolaylaştırmak için onları hedef alan birçok yasayı onayladı. Bu yasalar arasında:

- 14 Yaşından Küçük Çocukların Kovuşturulmasına İlişkin Kanun,
- Çocuklara İdari Gözaltı Uygulanmasına İlişkin Kanun,
- Kudüs'te Taş Atan Çocuklara Asgari Cezayı Ağırlaştırılan Kanun,
- Taş Atan Çocuklara 20 Yıla Ulaşan Cezalar Verme İmkânı Tanıyan Kanun, sayılabilir.

Tutuklu Çocukların Çektiği Zorluklara Ahmed Manasra Örneği:

Aradan 7 yıl geçmesine rağmen henüz 13 yaşındaki Ahmed Manasra isimli çocuğun ağzından çıkan meşhur "Hatırlamıyorum" sözü, cinayetlerin canlı tanığı olarak ufukta yankılanmaya devam etmektedir. Bu söz, işgal güçlerin vahşeti ve barbarlığı karşısında Filistinli çocukların, onları psikolojik ve fiziksel olarak yok etmeye yönelik tüm girişimlerine karşı sebat etmelerinin bir göstergesi olmuştur.

Ahmed Manasra isimli çocuk, Filistinli çocukların tüm algıları aşan, kırmızı çizgileri aşan, bu medeni dünyanın sözde hizmet ettiği tüm insan hakları standartlarını çiğneyen suçlara maruz kaldıklarının canlı bir örneğidir. Nitekim bu hakların, Filistin halkı söz konusu olduğunda kıymetsiz olduğu ortaya çıkmaktadır.

Çocukların işgale karşı direnişinin simgesi haline gelen Ahmed Manasra, şahsından intikam alınmak için sistematik bir psikolojik suikasta uğradı. Bu sayede işgal güçleri, bütün nesli Ahmed'in yolundan gitmekten korkutarak bir caydırıcılık politikası güttü. Bu politika, işgal güçleri tarafından Filistinlilerle sürekli olarak, cezayı artırarak, çıtayı yükselterek ve sahibine acı çektirerek işgale direnmeye devam etmekten caydırmak ve korkutmak amacıyla kullanılmaktadır. Örneğin işgal, askerlerin ya da yerleşimcilerin öldürülmesi eylemlerine katılan direnişçilere yönelik ailelerini göçe zorlamakla ve onlara maddi ve manevi kayıplar vermekle tehdit etmektedir. Ayrıca, caydırıcılık politikasını gerçekleştirmek için hayali müebbet hapis ve bazı durumlarda yüzbinlerce dolara varan para cezası kararını da çıkarmaktadır.

"Hatırlamıyorum." Yaralanıp tutuklandığında Ahmed Manasra'nın her taraftan 4 Siyonist soruşturma görevlisi tarafından kuşatıldığı ve kendisinden bilgi almak adına kafa karıştırmak ve psikolojik baskı uygulamak için şiddetli sorular sorması üzerine zor koşullarda kendiliğinden ağzından çıkan bir kelimedir.

İşgalci güçler, örnek alınmasından veyahut işgalci askerlere ve yerleşimcilere karşı operasyonlar düzenlemeye çalışmaktan korkutmak için bu videoyu şüpheyle kasten sızdırdı. Fakat bu oyunları aleyhlerine cereyan etti. Bu kısa video ve bu cümle, işgale karşı direniş yolunu sürdürmek için motive edici ve teşvik edici bir söz haline geldi. Çocukluğa ve insan haklarına değer vermeyen bu işgalin vahşetine Dünya tanık oldu.

Ahmed'in hikayesi, (kendisi yedinci sınıf öğrencisi 13 yaşında iken) 2015 yılının Ekim ayında, kendisinden iki yaş büyük olan kuzeni Hasan ile okuldan dönerken başladı. Her ikisi de İşgal altındaki Kudüs'teki "Pisgat Ze'ev" yerleşiminin yakınındaki işgalciler tarafından doğrudan ve yakın mesafeden ateşe maruz kaldılar. Hasan orada şehit oldu. Ahmed ise orta derecede yaralanarak yere düştü, işgalciler bununla yetinmedi. Yaralı ve kanlar içindeyken onu dövdüler ve birkaç kez üzerine basarak onu öldürmeye çalıştılar. Yerleşimcilerden biri, yüzüne bir silah doğrulttu ve müstehcen hakaretlerle "ölüm, ölüm" diye bağırdı. Kafatasında kırık meydana geldi ve ciddi yaralanmalara maruz kaldı. Yarım saatten fazla kanlar içinde kaldı ve işgal güçleri onun ölmesini bekledi. Daha sonra hastaneye kaldırıldı.

Ahmed çok küçük yaşta iki şok yaşadı. Birincisi, kuzeninin gözleri önünde şehit edilmesi, ikincisi ise tamamiyle hukuka aykırı biçimde haksız ve orantısız silah kullanılması neticesinde öldürülmeye teşebbüs edilmesi ve ardından yaralı bedeninin canice ve insan onuruna aykırı biçimde muameleye maruz bırakılmasıdır. Bu durum, psikolojisinde unutulmayacak sert bir iz bıraktı ve onu önemli ölçüde etkiledi. Küçük çocuk Ahmed'e yönelik katliam fasılları bundan sonra da devam etti. Hastaneye nakledilip yoğun bakımda sadece birkaç gün kaldıktan sonra işgal güçleri, onun iyileşmesini ve tedavisinin bitmesini beklemedi ve onu soruşturma merkezine götürdü. Olaydan anlaşılacağı üzere; yetkili otoritelerin en hafif tabiriyle başıboş tutumu sivil yerleşimcilerin suç işleme konusundaki rahatlık ve cesaretini artırıyor görünmektedir. İnsanlık ayıbı suçların işlenmesinde resmi ve gayri resmi tutumun el

ele ilerlediği açıktır.

İşgalci güçlerin bizatihi kendi kanunu, 14 yaşından küçük bir çocuğun yargılanmasını veyahut tutuklanmasını yasaklamasına ve sorgunun anne-babadan birinin huzurunda yapılmasını gerektirmesine rağmen, kendisine birçok sert ve uluslararası yasaklanmış sorgulama yöntemi uygulandı. Bu süreçte, Ahmed'in fiziksel ve psikolojik işkenceler sonucu bitkin görüldüğü, "Hatırlamıyorum" ifadesini tekrarladığı, büyük etkileşim alan, yayılan ve sebat sembolü haline gelen video klibi yayınlandı. İşgal güçleri, Ahmed'in suçlandığı bir dizi suçla yetinmedi. Bunun yerine mücadele, sebat ve başkaldırının simgesi haline gelen ve adı sosyal medya araçlarında ün salmış ve ünü dünyanın birçok yerine yayılmış olan Ahmed'i yok etme kararı aldı.

Tutuklanmasından bir yıl sonra, Ahmed, beyin yıkama operasyonuna maruz kaldı ve burada cinayet birimlerine transfer edildi. İşgal güçleri, onun haksız olduğuna, işgal ve Filistin davası diye bir şeyin olmadığına, Yahudilerin Holokost katliamı nedeniyle ezildiğine ikna etmeye çalıştı. Bunun dışında muazzam bir psikolojik baskıya maruz kaldı. Ancak bu girişimler başarısız oldu ve işgal güçleri onu kalıcı olarak yok etme planına başladı.

Ahmed uzun süre tecrit edildi ve işgal güçleri, Ahmed'in bir elini ve bir bacağını 24 saatten fazla hücre duvarına bağladı. Bu durumda kendisi, tuvalet ihtiyacını bile gidermede zorlandı. Bu durum, sağlığını ve psikolojik durumunu kötüleştirdi. Bunun yanı sıra uzun süre ailesini ziyaret etmekten de mahrum bırakıldı. Kendisine düzinelerce bilinmeyen ilaç ve sakinleştirici verildi. Bütün bunlar, depresyon, izolasyon ve içe dönüklük belirtileri göstermeye başladı ve psikolojik durumunda önemli bir bozulmaya yol açtı. Ahmed artık kimseyi tanımıyordu, bu yüzden ziyaretine gelen annesini görmeyi kabul etmedi ve dışarı çıkmayı reddetti.

Ailesi, sağlığının büyük ölçüde bozulduğunu öğrendiğinde, onu ziyaret etmesi için bir psikiyatrla görüştürmeye çalıştı ve gerçekten de yasal ve insan hakları çabalarıyla, 2021 yılının Aralık ayında ziyaretine bir psikiyatr göndermeyi başardı. Psikiyatrin sağlık raporunda, Ahmed'in acil tedavi gerektiren "şizofreni" hastası olduğu ve tutukluluğunun devam etmesinin durumunu daha da kötüleştireceği ve hayatını tehdit edeceği açıkça belirtilmiştir. İşgal güçleri, aradan 7 yıl geçmesine rağmen Ahmed'in dışarda tedavisini tamamlaması için serbest bırakmayı reddetmektedir.

4) Ev Hapsi

İşgalcilerin tutukladığı Filistinli çocukların büyük bir kısmı farklı sürelerde tahliye edildikten sonra işgalin kararına göre uzayabilecek sürelerde ev hapsine de tabi tutulmaktadır. Ev hapsinde bir çocuğun evinden ayrılmasına, hatta evin balkonuna çıkmasına veya evin penceresinden dışarı bakmasına bile izin verilmemekte, vakitlerini sadece odalarında geçirmesi istenmektedir.

Filistinli çocuklara uygulanan ev hapsi birçok problemi de beraberinde getirmektedir. Ev hapsi politikası, Filistinli çocukların yaşadığı en kötü şeylerden biridir. Nitekim, okula gitmekten ve hareketten mahrum bırakılan bu çocukların saldırgan olarak yetişmesine, başkalarına güvensizlik duymasına ve kendilerini toplumdan soyutlamasına neden olmaktadır.

Ev hapsi politikası, özellikle Kudüs şehrinde işgal güçleri tarafından çocuklara karşı yaygın olarak kullanılmaktadır. Yalnızca 2022 yılının ilk yarısında, işgal makamları çocukları etkileyen 120'den fazla ev hapsi emrini vermiştir.²⁴ Bunlardan bazılarının, kendi evlerinden okul için

dahi olsa çıkması kesinlikle yasaklanmış, bazıları da kendi evlerinden ve ikamet yerlerinden uzak, akrabalarının evlerinde hapsedilmiştir. Bu durum ilkinde göre daha zordur. Nitekim bu durumda aile dağılmakta ve çocuk doğrudan ebeveynleri gibi aralarında yaşamaya alışkın olmayan insanlarla birlikte yaşamak zorunda kalmaktadır.

İşgal güçleri, özellikle Kudüslü çocukları ev hapsiyle hedef almaktadır. Çünkü küçük çocuklar yaşları nedeniyle her zaman hapishanelerde tutulamayacağından tutuklamanın yerine ev hapsi kullanılmaktadır.

Çocuk, arkadaşlarının dışarıda oynadığını, eğlendiğini gördüğünde ve onlara katılamadığında sinirlenir, gereksiz yere ailesine bağıırır, onlarla inatlaşır ve mücadele eder. Zira onların kendisini hapsettiğini ve özgürlüğünü kısıtladığını düşünür. Bu durumda ebeveyn çocuğunu korumak için onu kınamaya ve dövmeye mecbur kalabilir. Bunun aynı ailedeki ilişkinin doğası üzerinde sosyal etkileri de vardır ve çocuk ve ebeveynleri arasında bir engel oluşturur.

Kendi kızı da on altı yaşında hapishaneye giren ve hala hapishanede olan Kudüslü anne Savsan BAKER, Kudüs Kadın Çalışmaları Merkezi'nde gönüllü olarak yaptığı çalışmalarda, çocukları ev hapsi cezası alan ailelerle görüşüğünü ve "çocukların ev hapsinde anne babalarının sorumlu olduğunu, ailelerin çocuğu evde tutmak zorunda kaldığından çocukla aile arasında çatışmalar yaşandığını" dile getirmiştir.

Aynı şekilde, ebeveynlerin çocuğun yeniden tutuklanmasından veyahut işgal güçleri tarafından zarar görmesinden korkması, çocuğun okula gitmes¹⁰ine izin vermemesine neden olur. Bu da onun derslerden uzak kalmasına, ders çalışma ortamından uzaklaşmasına ve çoğu zaman okuldan atılmasına neden olur.

İşgalin getirdiği ev hapsinin çocuklar üzerindeki etkileri, zorunlu ikamet süresinin sona ermesinden sonra da devam etmektedir. Çocuk o yaşlarda hayatını özgürce yaşaması, ev dışında yaşlıları ile oynaması ve eğitim yolculuğunu normal olarak tamamlaması gerekirken bu durum, çocukta birçok psikolojik ve sosyal problem oluşturmaktadır.

5) Eğitim Hakkı İhlali

Filistinli çocuklara İşgalci İsrail tarafından uygulanan önemli insan hakları ihlallerinden biri de eğitimidir.

İnsan Hakları Evrensel Beyanname'si 26. maddeye göre, eğitim, en azından ilk ve temel eğitim aşamasında parasızdır. İlköğretim zorunludur. Teknik ve mesleki eğitim herkese açıktır.

Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 28. maddesi, eğitimin tüm çocuklar için fırsat eşitliği temelinde erişilebilir olmasını şart koşar ve İsrail'i çocukların eğitime sınırsız erişimini sağlamakla yükümlü kılar.

Çocuklar için okul, güvenli ve korunaklı bir yapı olması gerekirken Filistin topraklarında İsrail'in orantısız saldırıları altında yaşayan çocuklar için okul, şiddetin çeşitli türlerine maruz kalınan bir yer haline gelmiştir. İşgal devletinin uygulamaları, çocukların eğitim imkânlarını kısıtlamaktadır.

İşgalci İsrail yönetiminin Filistin bölgesinde okullara az kaynak aktarması, müfredatın içerik açısından zayıflığı, öğretmenlere verilen eğitimin yetersizliği ve öğretmenlerin liyakate değil İsrail Devleti'ne sadakate göre seçilmesi neticesinde okullardaki eğitimin niteliği gayet düşüktür.

Filistinli çocuklar okullarına ulaşmak için İsrail askeri kontrol noktalarından geçmek zorunda, kalmaktadırlar. Okullarına giderken İsrail askeri personeli ile etkileşime girmesi gerektiğinden çocuklar şiddete, sindirmeye ve keyfi tutuklamaya maruz kalmanın yanı sıra ders saatlerini de kaçıırabilmektedirler.

İkinci İntifada'dan sonra inşa edilmeye başlanan 700 kilometrelik Ayrım Duvarı/ Utanç Duvarı sebebiyle her gün 3.000'den fazla öğrenci ve öğretmen İsrail polisinin keyfi uygulamalarına, fiziksel ve sözlü şiddetine maruz kalmaktadır.²⁵

İşgalciler, okul günlerinde okullara silahlarla ve taş fırlatarak saldırmakta, okulda çocukların öğrenme ve oynama yeteneklerini engelleyebilecek bir korku ortamı da oluşturmaktadırlar.

Yapılan araştırmalar, İsrail askerlerinin Filistinli öğrenci ve öğretmenleri öldürme ve yaralama eylemlerinde bulunduğunu, okullara saldırdığını, İsrail askerlerinin barikatları Filistinlilerin okullara gidişini engelleyecek şekilde kurduğunu göstermiştir.²⁶

İsrail işgal güçleri, Filistinli gençlerin direnişe katılmaları, taş atmaları, okullardaki öğrenci kalabalıklarının bu yönde kullanıldıkları bahanesiyle ve gençleri eğitimden mahrum bırakmak amacıyla eğitim kurumları ve kuruluşlarını kapatabilmektedir.

Gazze'de 180.000 çocuk, Gazze'ye girmesine izin verilen imar malzemesi olmadığı için yeniden inşa edilmesi ve bakımı yapılması gereken hasarlı okullarına geri dönmek zorunda kalmıştır. Filistinli çocuklar sadece eğitim haklarının ihlaliyle karşı karşıya kalmamakta, aynı zamanda korunma hakları da ihlal edilmektedir.²⁷

6) Dini İnanç ve İbadet Özgürlüğünün İhlali

İnsan Hakları Evrensel Beyanname'si'nin 18'inci maddesi, herkesin din ve vicdan hürriyeti hakkına sahip olduğunu, bunun insanların dinini öğretme, tatbikat ve ibadet ederek açıklama, yaşama serbestisini de kapsadığını belirtir.

İşgalci İsrail, Mescidi Aksa'ya her saat giriş çıkışa izin vermediği gibi burada ibadet eden kişilere değişik baskılar uygulamaktadır. Dünya Müslümanlarının dini merkezlerinden birisi olan Mescid-i Aksa'ya yönelik yıllardır sürdürülen tahribat çalışmasına hızla devam eden İsrail, sadece Mescid-i Aksa'nın altını tünellerle kazmakla kalmayıp dönem dönem Aksa etrafında askeri birlikleri ile provokatif eylemler sergilemektedir. Bu provokatif eylemler neticesinde onlarca Filistinli gözaltına alınmıştır. İsrail'in düzenlediği sebepsiz, tahrik amaçlı saldırıların dini ehemmiyete sahip bir yere ve hatta ibadet halindeki cemaate yönelik olması, İsrail'in inanç ve ibadet konusundaki hoşgörüsüzlüğünü açıkça ortaya koymaktadır. İsrail, Mescid-i Aksa'ya keyfi şekilde "turist" olarak kasıtlı şekilde Müslümanların ibadetlerini engellemektedir. Tüm bu gelişmeler değerlendirildiğinde din ve inanç hürriyeti hakkının ihlal edildiği görülmektedir.

²⁵ Uluslararası Hak İhlalleri İzleme Merkezi, Dünya Hak İhlalleri Raporu, 2019, s. 35.

²⁶ <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/filistinli-ogrenciler-israil-ihlalleri-altinda-egitimlerini-surduruyor/1354829#> (Erişim Tarihi: 29.07.2022)

²⁷ Uluslararası Hak İhlalleri İzleme Merkezi, Dünya Hak İhlalleri Raporu, 2020-2021, s. 68.

Ayrıca bazı kişilere belirli süre ile Mescidi Aksa'ya giriş yasağı konulmaktadır. Bu yasaklar haklı nedenlere dayanmamaktadır. Kişilerin inanç ve ibadet özgürlükleri bu şekilde kısıtlanmaktadır.

7) Barınma Hakkı İhlalleri (Yıkımlar ve Sürgün)

Ev yıkımı politikası, İsrail işgal güçleri tarafından Filistinli direnişçilere ve ailelerine karşı on yıllardır uygulanmış bir toplu cezalandırma ve caydırıcılık yöntemidir.

İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin 17/1. maddesine göre, "Herkesin tek başına veya başkalarıyla ortaklaşa mülkiyet hakkı vardır." 17/2. maddesine göre, "Hiç kimse keyfi olarak mülkiyetinden yoksun bırakılamaz."

Bu en temel haklardan biri, İsrail tarafından farklı boyutlarda ihlal edilmekte ve Filistinliler evlerini terk etmeye, topraklarından koparılmaya zorlanmaktadır. Bölgede Müslüman Filistinlilerin nüfusunun azaltılması amacıyla İsrail'in uyguladığı yöntemlerden biri de Filistinlilerin mülkiyet haklarının gasp edilmesidir. Bu konuda İsrail'in en sık başvurduğu yöntemler arasında Filistinlilere konut alım-satımlarında zorluklar çıkarılması, Filistinli Arapların kendi aralarında konut satışının yasaklanması, ikamet ve oturma izinlerinin keyfi olarak iptal edilmesi, Filistinlilerin miras haklarının gasp edilmesi, kişi miras kalan mülkte oturmuyorsa miras hakkından men edilmesi ve Filistinlilere ait evlerin yıkılması, işgal rejimi tarafından uygulanan başlıca mülkiyet hakkı ihlalleridir. Evsiz kalan ve saldırılardan korkan Filistinliler ise göçme mecbur kalmakta ve bu durum bölgedeki demografik yapının her geçen gün Filistinlilerin aleyhine değişmesine neden olmaktadır.

1948'den beri İşgalci rejimin Filistin evlerini yıkma ve yerleşim kurma politikası, bölgedeki Filistinliler için en önemli mağduriyet yöntemlerinden biri haline gelmiştir. Bu yıkımların çoğunluğu keyfi askeri yıkımdır. Bir kısmında farklı nedenlerle suçlanan kişilerin ailelerine veya akrabalarına ait evler, onları cezalandırmak için tahrip edilmektedir. Bir kısmı ise idari yıkımdır. İsrail, mülkleri üzerinde konut veya bina inşa etmek isteyen Filistinlilerin, belediyelerden lisans almasını zorlaştırmaktadır. Binanın lisanssız olduğu gerekçesiyle yapılan yıkımlarda İşgalci İsrail'in ev sahibinden büyük miktarda yıkım ücreti talep ettiği ve yıkım masrafını karşılamazlarsa ev sahiplerinin evlerini kendi elleriyle yıkmaya zorladıkları bilinmektedir.²⁸

Askeri baskın ve yıkım operasyonları neticesinde yerinden edilen Filistinli halkın neredeyse yarısı çocuklardan oluşmaktadır.

Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 27. maddesi, çocukların yaşam standardı hakkını korur ve bu standardın çocuğun fiziksel, zihinsel, ruhsal, ahlaki ve sosyal gelişimi açısından yeterli olmasını sağlamaya çalışır. Sözleşme ayrıca, Taraf Devletlerin beslenme, giyim ve barınma konularında yardım sağlamak için uygun önlemleri almaktan sorumlu olduğunu eklemektedir. İşgalci İsrail Hükümeti'nin çocukları ve ebeveynlerini evsiz bırakma ve evlerin yıkılması ve su borularının tahrip edilmesi yoluyla ailelerin geçim kaynaklarının bozulmasına yönelik eylemleri, Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin hem lafzını hem de ruhunu açıkça ihlal etmektedir.

²⁸ UHİM, s. 76.

Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 18/2. maddesi, Taraf Devletleri, çocuk yetiştirme sorumluluklarını yerine getirirken ebeveynlere ve yasal vasilelere uygun yardımı sağlamakla yükümlü kılar. Yıkımlar ve müteakip zorunlu yerinden etme, ebeveynlerin ve yasal vasilerin çocuklarına bakma ve barınma sorumluluklarını yerine getirme yetisine zarar verdiği için bu hakkı ihlal eder.

Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 16/1. maddesi, çocukların özel yaşamına, ailesine ve evine keyfi veya yasa dışı müdahalelere maruz kalmama haklarını korur ve 16/2. maddesi, çocuklara bu tür müdahalelere veya saldırılara karşı yaşamın korunması hakkı verir. Yıkımlar, çocukları bu tür eylemlere itiraz edebilecekleri bir yasal sisteme erişim sağlamadan fiziksel olarak ailelerinden uzaklaştırdığı için bu hakkı etkiler.

İsrail'in en önemli politikalarından biri Filistin topraklarını işgal ve Yahudi yerleşimcileri yerleştirmektir. Filistin toprakları üzerinde uzun yıllardır sürdürülen bilinçli göç hareketleri ile İsrail vatandaşları bölgeye yerleştirilmiştir. Filistin'e yerleştirilen Yahudiler için yeni yerleşim yerleri açılması bahanesiyle Filistin Devleti toprakları işgal edilmiştir. İşgal tarihinden itibaren Filistin'de İsrail kaynaklı hak ihlalleri hiçbir zaman sona ermemiştir. İsrail bu göç politikası ile en önemli insan hakkı olan mülkiyet hakkını ihlal etmiştir.

Yahudi göçmenlere yer açmak için bölgeden sürülen Filistin vatandaşı yerleşimcilerin sürgün hayatı yaşaması yine insan hakkı ihlali olarak İsrail'in işlediği suçlar arasındadır. Filistinlilere karşı uygulanan toplu cezalandırma yöntemlerinden olan sürgüne gönderme uygulamasıyla işgalci İsrail, Filistinli halkını zor kullanarak kendi toprağından uzaklaştırmaktadır.

Yapılan araştırmalara göre, sürgüne gönderilen Filistinlilerin 25 yaş arasındaki gençlerinin %44'ünün duygusal sorunlar yaşadığı, 6-12 yaş arasındaki çocukların korku ve sinir gibi sorunlar yaşadıkları, 13-17 yaş arasındaki çocuklardan ise %47'sinin uyku sorunlarıyla birlikte panik, karanlıktan ve yalnız kalmaktan korkma gibi duygusal sorunlar yaşadıkları tespit edilmiştir. Ölüm sebebiyle veya sürgüne gönderilmekle suretiyle çocuğun babasını veya annesini kaybetmesi, çocukta bir mahrumiyet duygusu dolayısıyla da güvensizlik ve endişelerin oluşmasına neden olmaktadır.²⁹

8) Konut Dokunulmazlığı Hakkı İhlali (Ev Baskınları)

Sosyal haklardan biri olan ve bugün evrensel boyutta koruma altında kabul edilen konut dokunulmazlığı hakkı ve özel yaşamın korunması hakkı İsrail yönetimince yıllardır ihlal edilmektedir.

İsrail askeri birliklerinin gece vakti Filistinlilerin evlerine baskın yapma, tutuklama ve evlerini arama uygulaması, günümüze kadar devam eden bir uygulamadır.

İsrail'in Filistin halkına karşı uyguladığı toplu cezalandırma yöntemlerinden bir tanesi olup İsrail askerleri, Filistinlilerin evlerini gece vakti basarak rahatsızlık vermek, aşağılamak veya cezalandırmak amacıyla uygulamışlardır. İsrail işgal güçleri, bu yöntemi özellikle istenen kişilere karşı yakalama esnasında kullanmıştır. İsrail askerlerinin düzenlediği gece baskınları sırasında uygulanan evin büyük sayıda askerler tarafından kuşatılması,

29 Köylü, A.g.e., s. 83.

duvarlardan atlamalar, kapıları aşırı ve korkunç bir şekilde çalmalar veya bazen patlatmalar nedeniyle halkta ve özellikle gençlerde bir takım psikolojik bozuklukların görünmesine neden olmuştur.³⁰

Yapılan araştırmalara göre, gençlerin evlerinin %85'inin baskınlara maruz kaldığı ve gençlerin %40'ının baskınlarda şiddete maruz kaldıkları tespit edilmiştir.³¹

Gece baskınlarında tutuklanan, gözleri bağlanan ve kelepçelenen çocukların %90'ının ebeveynlerine ne baskın nedeni³² ne de çocuğun nerede gözaltına alınacağına ilişkin herhangi bir açıklama yapılmamaktadır.

Yesh Din, Breaking The Silence ve Doctors for Human Rights insan hakkı örgütleri tarafından hazırlanan Rapor,³³ Batı Şeria'daki Filistinlilerin evlerini işgal etmenin askeri uygulamasını ve bunun Filistinlilerin ruh sağlığı üzerindeki sonuçlarını ortaya koymaktadır. Vakaların %88'inde askerlerin, çocuklar da dahil olmak üzere hane halkına, gözetim altında oldukları bir odada toplanmalarını emrettiği, tanıkların %30'u tarafından ev üyelerinin silahla tehdit edildiği, vakaların %25'inde ordunun eve girmek için fiziksel güç veya şiddet kullandığı bildirilmiştir. Raporda ifade veren Filistinli ailelerin %64'ü, askerlerin evlerini birden fazla kez işgal ettiğini, işgallerin %88'inin gece yapıldığını, tüm işgallerin mahkeme kararı olmadan ve yargı denetimi olmadan gerçekleştirildiğini belirtmişlerdir.

Ayrıca Raporda, ev işgallerinin evleri işgal edilen Filistinlilerin ruh halleri üzerindeki etkisi de analiz edilmiştir. Bulgular, evleri işgal eden çocuklarda ve gençlerde aşırı uyarılma ve uyku bozuklukları belirtilerinin yanı sıra kaygı belirtileri, anne babaya artan bağımlılık ve saldırgan davranışların ortaya çıkması şeklindedir.

9) Sağlık/Tedavi İmkanlarına Erişim Hakkının İhlali

Birleşmiş Milletler Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme 12/1. maddede, "Bu Sözleşmeye Taraf Devletler, herkesin ulaşılabilir en yüksek düzeyde fiziksel/(bedensel) ve ruhsal sağlık standartlarından yararlanması hakkını tanır." hükmü bulunmaktadır. Herkesin hastalanması halinde tedavi hakkı vardır. Hastaların tedavi hakları engellenemez.

Filistinli hastaların tedavi olmak için İsrail'den izin almaları gerekmektedir. Ancak her zaman buna izin verilmemektedir.

İsrail'in ablukası altında bulunan Gazze'de sağlık hizmetlerinin yetersizliği dolayısıyla Gazze halkı hayati risk taşıyan hastalıkların tedavisi için Batı Şeria'ya ya da İsrail'e geçmek için İsrail'den izin almak zorundadır. İsrail Gazzeli çocukların tedavi başvurularını 2021 yılında yüzde 38 oranında kabul etmemiştir.³⁴

2022 Ocak ayında 16 yaşındaki kanser hastası çocuk tedavisine izin verilmediği için Gazze'de vefat etmiştir. Yine 2022 yılında, İsraili yetkililerin tedavi için Gazze'den ayrılmasına 5 ay

30 Köylü, A.g.e., s. 83.

31 Palestinian Counseling Center.

32 Stein, Yael, Küçükler Tehlikede: Filistinli Küçüklerin Haklarının İsrail Askeri Mahkemeleri Tarafından İhlali, 2018, s. 7.

33 https://www.phr.org.il/wp-content/uploads/2020/11/Exposed_Life_HEB.pdf (Erişim Tarihi: 21.07.2022)

34 <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/filistinli-cocuklar-israil-siddeti-ve-hak-ihlalleri-altinda-hayata-tutunmayacalisiyor>.

boyunca izin vermediği 19 aylık Fatma el-Masri vefat etmiştir.³⁵

10) Zorunlu Göç ve Mültecilik

İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi 15/1. maddeye göre, “Herkesin bir yurttaşlığa hakkı vardır.”, 15/2. maddeye göre, “Hiç kimse keyfi olarak yurttaşlığından veya yurttaşlığını değiştirme hakkından yoksun bırakılamaz.”

İsrail kuruluşundan itibaren ırk ve din başta olmak üzere Filistinli Araplarla, Yahudi göçmenler arasında büyük bir ayırım gözetmiştir. Filistinliler için yurttaşlık kazanımında, daimî ikametgâh ve doğma gibi şartlar aranırken, Yahudiler için 1950 Geri Dönüş Yasası kuralları yeterli bulunmuştur. Yasaya göre, “Her Yahudi'nin Yahudi halkına karşı bir aktivitede bulunmadığı veya kamu sağlığıyla devletin güvenliği için tehlike oluşturmadığı takdirde ülkeye, İsrail'e göç etme hakkı” vardır.” Yeni gelen Yahudi göçmenlerin istihdamı, barınması, dil öğrenimi gibi konularda devlet özel hizmetler vermektedir. İsrail yurttaşlığını yeni kazanan Yahudi olmayan şahıslar için ise bu özel hizmetler söz konusu değildir.

Birleşmiş Milletler Yakın Doğu'daki Filistinli Mültecilere Yardım ve Bayındırlık Ajansı (UNRWA)nın kayıtlarına göre Filistinlilerin %49,8'i mülteci durumundadır. İsrail, Filistinlileri kendi topraklarından kopararak yerlerine Yahudileri yerleştirmek için tehcir komisyonları kurmuş, terör, katliam ve saldırı savaşları gibi şiddet içeren yöntemlere başvurmuştur.

İsrail belli aralıklarla Filistin bölgesine düzenlediği hava ve kara saldırıları ile yerleşik halkı zorunlu göçe tabi tutmaktadır. Sadece göç olarak değil mülkiyetinde buldukları evlerin, yerleşim yerlerinin tahrip edilmesi, kullanılamaz hale getirilmesi yine konut dokunulmazlığı ve kişi güvenliği haklarını da ihlal etmektedir.

11) Seyahat Hakkının İhlali (Güvenlik Nedenli Kapatmalar)

Hareket özgürlüğü hakkı, uluslararası anlaşmalar ve sözleşmelerle güvence altına alınan temel insan haklarından biridir. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi 13/1. maddeye göre, “Herkesin bir devletin toprakları üzerinde serbestçe dolaşma ve oturma hakkı vardır.” 13/2. maddeye göre, “Herkes, kendi ülkesi de dahil olmak üzere, herhangi bir ülkeden ayrılmak ve ülkesine yeniden dönmek hakkına sahiptir.”

Paranoya derecesinde güvenlik korkusu yaşayan İsrailiiler, Filistinlilerin Kudüs'e girişlerini yasakladıkları gibi Kudüslülerin de Kudüs'ten ayrılmaları durumunda tekrar Kudüs'e girmelerini ya imkânsız hale getirmekte ya da zorlaştırmaktadırlar. Fiili seyahat hürriyetini engellemektedirler.

Binlerce Filistinli genç, işgalci İsrail tarafından üç tarafı duvarlarla çevrilmiş bir alanda yaşamak zorunda bırakılmaktadır. İsraili işgalciler, işgal edilmiş topraklarda serbestçe dolaşırken, onlar kendi topraklarında duvarlarla çevrilmiş alanda yaşamak zorunda kalmış, bir yerden başka yere geçmeleri yasaklanmıştır.

İsrail, işgali altındaki Filistin topraklarının tamamını veya bir kısmını kapalı güvenlik bölgesi ilan ederek kapatılan bölgede yaşayan Filistinlilerin başka bölgelere geçişlerini

³⁵ <https://reliefweb.int/report/occupied-palestinian-territory/al-mezan-holds-israel-responsible-death-19-monthold-patient> (Erişim Tarihi: 20.07.2022)

engellemektedir. Bu uygulama, özellikle Filistin topraklarındaki işsizliğin yüksek olan oranını daha da artırmaktadır.

12) İsrail Kontrol Noktaları-Barikatlar

İsrail işgal askerleri, şehirler arası, kasabalar ve köyler arası kurduğu barikatlarda Filistinlilere karşı saatlerce bekletme, üst arama, elbise çıkartma, dayak, aşağılama gibi çeşitli uygulamalarda bulunmaktadır. İşgal altındaki topraklarda işgal yönetimi tarafından işlenen insan hakları ihlallerinin en kötü tezahürlerinden biri olan bu barikatlar, Filistinlilerin hayatlarını istisnasız olarak her yönden etkilemektedir. Filistinliler zorlu hava ve zor sağlık koşulları olsa bile İsrail askeri barikatları önünde uzun süre bekletilmekte, kadın, erkek ve çocuklar için oldukça yorucu olan arama noktaları sebebiyle büyük sıkıntılar çekmektedirler.

Bu uygulamanın en ağır sonucu, tedavi olmak için yollarının üzerindeki kontrol noktalarında çoğu kez saatlerce beklemek zorunda olan hastalar ve yaşlıların hayatlarını kaybetmeleridir.

Çocuklar, sık sık kontrol noktalarından veya işgal yerlerinden geçmek zorunda kaldıkları için, okula gidip gelirken sürekli sıkıntı, korku ve tehlike içindedirler.

Üniversite öğrencileri, evlerine çok yakın olmayan eğitim kurumlarına giderken büyük zorlukla karşılaştıklarından birçoğu öğrenimlerini bırakmakta veya sadece evlerine çok yakın bulunan uygun bölümleri seçmektedirler.

Yapılan araştırmalarda, barikattan sürekli geçmenin ve barikatlardaki İsrail askerlerinin uygulamalarına maruz kalmanın gençlerin üzerinde sosyolojik ve psikolojik etkiler bıraktığı tespit edilmiştir.

Kapatılan yollar ve kontrol noktaları hayatı ve eğitimi zorlaştırmakta, insanların hareket etme özgürlüğüne kısıtlamalar getirmektedir. İsrail'in 108 kalıcı kontrol noktasına ilave olarak 2022 yılının ilk altı ayında 2098 geçici kontrol noktası kurduğu rapor edilmiştir.³⁶

13) Aile Birlikteliğinin Engellenmesi-Ailelerin Parçalanması

İsrail, 2002'den bu yana, Batı Şeria ve Gazze'deki Filistinlilerin İsrail ya da Kudüs'te evlilik yoluyla statü kazanmalarını yasaklayan bir politika benimsemiştir. Yasa ile İsrail ve Kudüs'teki binlerce Filistinlinin Batı Şeria ve Gazze'deki Filistinli eşleriyle yaşamayı, dolayısıyla da aile birleşimi engellenmiştir.

İsrail Devleti, Filistinli annelerin Kudüs şehrinde ikamet eden kocaları ve çocuklarıyla birlikte ikamet etmelerini de yasaklamıştır. İşgalci İsrail, Filistinli ailelere birlikte oturma hakkı vermeyerek uluslararası birçok sözleşmeyi apaçık şekilde ihlâl etmiştir.

14) Toprak Müsaderesi

İsrail Devleti kurulurken Filistin'in dörtte üçü ele geçirilmiş, kovulan ve tehcir edilen Filistinlilerin toprakları müsadereye tabii tutularak kamulaştırılmıştır. 1967 Savaşı'ndan sonra da İsrail toprak müsaderesi ve yerleşim politikasına devam etmiştir. Batı Şeria ve Gazze'de büyük miktarda araziye el koyarak yerleşim yerleri kurmaya başlamıştır.

36 Palestinian Centre For Human Rights (PCHR), İşgal Altındaki Filistin Topraklarında İsrail İnsan Hakları İhlalleri (Haftalık Güncelleme 23 – 29 Haziran 2022).

15) Sokağa Çıkma Yasakları

Sokağa çıkma yasağı uygulaması bir toplu cezalandırma yöntemi sayılmasına rağmen gençlerin oynamaları, hareketlilikleri ve ifadeleri bakımından özellikle sokaklardan başka oyun alanları olmayan mülteci kamplarında ikamet eden gençler için bir sınırlamadır.

Sokağa çıkma yasağı uygulaması süresince yapılan baskınlar esnasında gençlerin akrabalarına yönelik dayaklar ve aşağılayıcı davranışların gençlerde olumsuz psikolojik ve davranışsal etkiler bıraktığı tespit edilmiştir. Uzun süre sokağa çıkma uygulamasına maruz kalan gençlerde hareket sorunları, kardeşler arasında şiddet içeren davranışların, itaatsizliğin, yeni durumlardan ve İsrail askerlerinden korkuların arttığı, ayrıca pek çok çocukta müdahale gerektiren psikolojik veya duygusal belirtiler bulunduğu gözlenmiştir.

16) Toplu Cezalandırmalar

Toplu cezalandırma terimi, İsrail'in bir ya da birkaç kişinin eylemi yüzünden bir aileyi, bir mahalleyi ya da bir şehri toplu olarak cezalandırması için kullanılmaktadır.

Toplu cezalandırma, Dördüncü Cenevre Sözleşmesi'nin 33. ve 53. maddeleri gereği yasaktır. "Kollektif cezalar, yağma, zararlar mukabele yasağı ve şahsi sorumluluk esasının uygulanması" başlıklı 33. maddeye göre; "Himaye gören hiçbir şahıs, bizzat işlemediği bir cürümden dolayı tecziye edilemez. Kollektif cezaların tatbiki keza diğer bilcümle tehdit ve tedhiş tedbirlerinin ittihazı memnudur."

"Malların İmha Edilmesi Yasağı" başlıklı 53. maddeye göre, "Ferden veya müştereken hususî şahıslara, devlete veya amme topluluklarına, içtimai teşekküllere veya kooperatiflere ait menkul ve gayrimenkul malların imhası, askerî harekât bu imhayı kat'i olarak zaruri kıldığı haller müstesna, yasaktır."

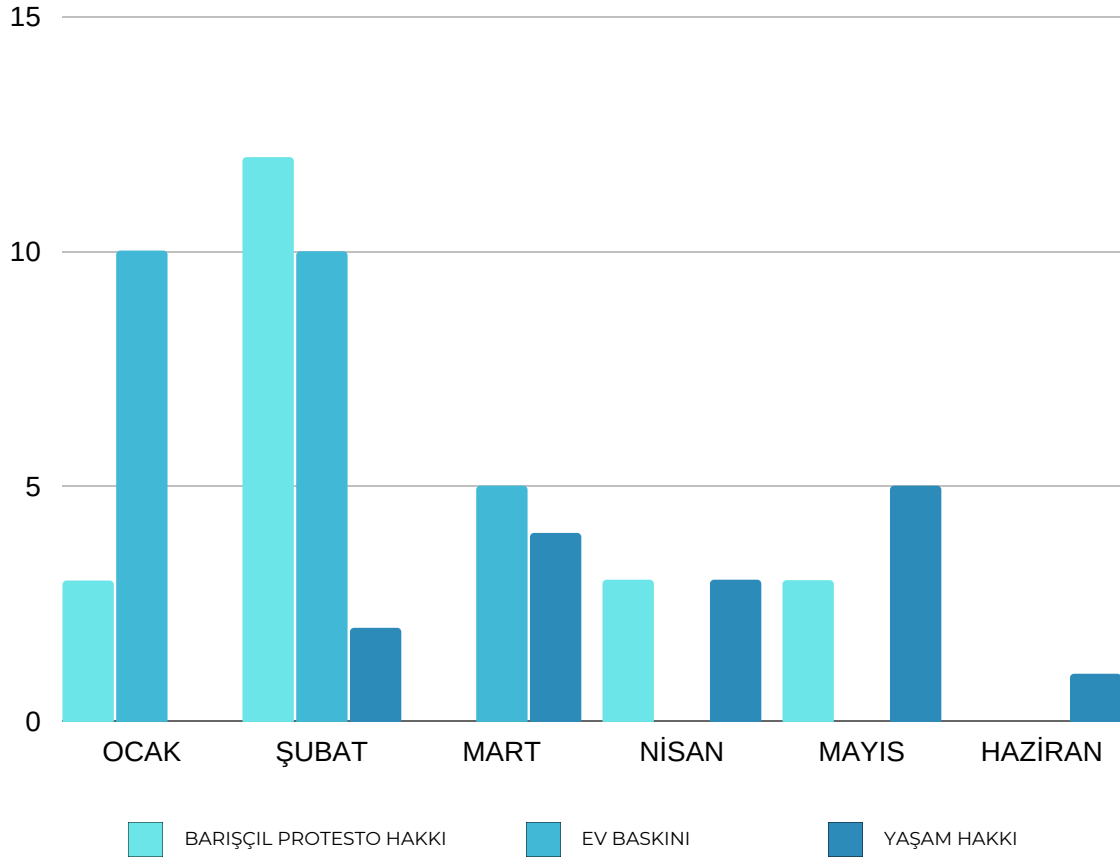
Bu cezalar arasında evlere baskın düzenlemek, evleri mühürlemek veya yıkmak, sokağa çıkma yasağı uygulamak, yollara barikat kurmak, kişisel mülklere el koymak, ağaçları sökmek, tarım alanlarına ve altyapı tesislerine zarar vermek, ticaret, eğitim ve kültür mekanlarını kapatmak yer almaktadır.

Grafik 1. FİLİSTİN'DE ÇOCUK HAKKI İHLALLERİ (OCAK-HAZİRAN 2022)

	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TOPLAM
YAŞAMA HAKKI		2	4	3	5	2	<u>16</u>
YARALAMA	4	16	13	4	35	8	<u>80</u>
TUTUKLAMA	1	69	5	3	38	1	<u>117</u>
GÖZALTI	30	6	8	6	147	7	<u>204</u>
KONUT DOKUNULMAZLI ĞININ İHLALİ	10	10	5	-	-	-	<u>25</u>
BARINMA HAKKININ İHLALİ	14	60	15	2	127	85	<u>303</u>
EĞİTİM HAKKININ İHLALİ ³⁸	1	110	-	3	1	-	115
MESCİD-İ AKSA'YA GİRME HAKKI İHLALİ	-	-	2	-	-	-	<u>2</u>
ŞİDDET	14	60	20	7	129	88	<u>318</u>
NAAŞA EL KOYMA	-	-	1	1	-	-	<u>2</u>
EV HAPSİ	-	-	1	-	-	-	1
PARA CEZASI	-	-	1	-	-	-	1
GÖSTERİ HAKKININ İHLALİ (Sivil İtaatsizlik)	3	12	-	3	3	-	<u>21</u>

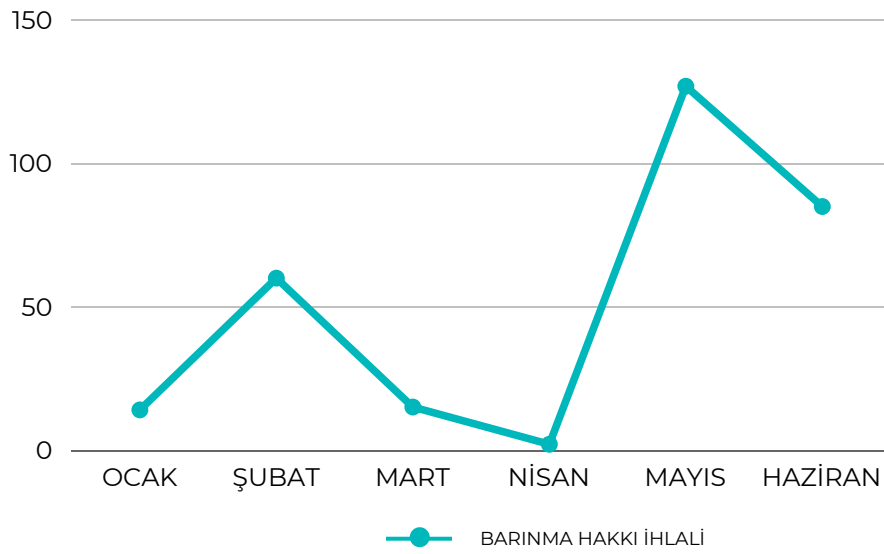
Kaynak: Kudüs Şurası Hukuk Komisyonu Filistin'de Çocuk Hakkı İhlalleri Raporu.

Grafik 2. FİLİSTİN'DE ÇOCUK HAKKI İHLALLERİ (OCAK-HAZİRAN 2022)

Kaynak: Kudüs Şurası Hukuk Komisyonu Filistin'de Çocuk Hakları İhlalleri Raporu.

Grafik 3. FİLİSTİNLİ ÇOCUKLARIN BARINMA HAKKI İHLALİ (OCAK-HAZİRAN 2022)

Kaynak: Kudüs Şurası Hukuk Komisyonu Filistin'de Çocuk Hakları İhlalleri Raporu.

Grafik 4. FİLİSTİN'DE ÇOCUK HAKKI İHLALLERİ (OCAK-HAZİRAN 2022)

	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TOPLAM
YAŞAMA HAKKI İHLALI		2	4	4	5	1	<u>16</u>
YARALAMA	6	15	11	31	21	19	<u>103</u>
TUTUKLAMA	8	85	45	73	38	30	<u>279</u>
GÖZALTI	131	124	124	140	147	137	<u>803</u>
BARINMA HAKKININ İHLALI	50	48	15	2	93	2	<u>210</u>
İDARİ GÖZALTI	3	3	2	6	5	5	<u>24</u>

Kaynak: Palestinian Centre For Human Rights (PCHR) / Defense For Children International (DCI)

OCAK 2022 ÇOCUK HAKKI İHLALLERİ

03 Ocak 2022

İsrail İşgal Güçleri tarafından, Kudüs Silvan Mahallesi'nde isimleri Nasim Zuhair Dmeiri (15), Ahmed (13), Mahmoud 'Ez al-Deen Shobaki (15) olan 3 çocuk ve Kudüs Yafa Caddesi'nde Hadi Derbas (18) isimli bir çocuk tutuklandı.

04 Ocak 2022

Kudüs Silvan Mahallesi'nde Wasim Murad al-Rajabi (13) isimli bir çocuk tutuklandı.

07 Ocak 2022

Kudüs, Bidu Mahallesi'nde Fo'ad Mansour (16), Ali Abu 'Eid (17) ve Noor Ahmed al-'Alami (16) isimli çocuklar tutuklandı.

Beytullahim'de bulunan Aida Kampında Ahmed Waleed Shararah (17) isimli çocuk tutuklandı.

09 Ocak 2022

Beytullahim'de Amer Khaled Taqatqah (17) isimli bir çocuk tutuklandı.

13 Ocak 2022

Kudüs'te İsrail işgal güçleri tarafından tutuklamaya çalışırken Mohammed Marwan al-Faqih (15) isimli çocuğun ayağı kırıldı.

Kudüs Silvan Mahallesi'nde Yaman al-Hajjaj (16) isimli bir çocuk tutuklandı.

16 Ocak 2022

Kudüs Silvan Mahallesi'nde Azouz Sadeq Ghaith (12) isimli bir çocuk ev baskınları sonrası tutuklandı.

17 Ocak 2022

Kalkilya şehrinde Ibrahim Mahmoud Sweidan (16) ve Laith Walid 'Odah (18) isimli iki çocuk tutuklandı.

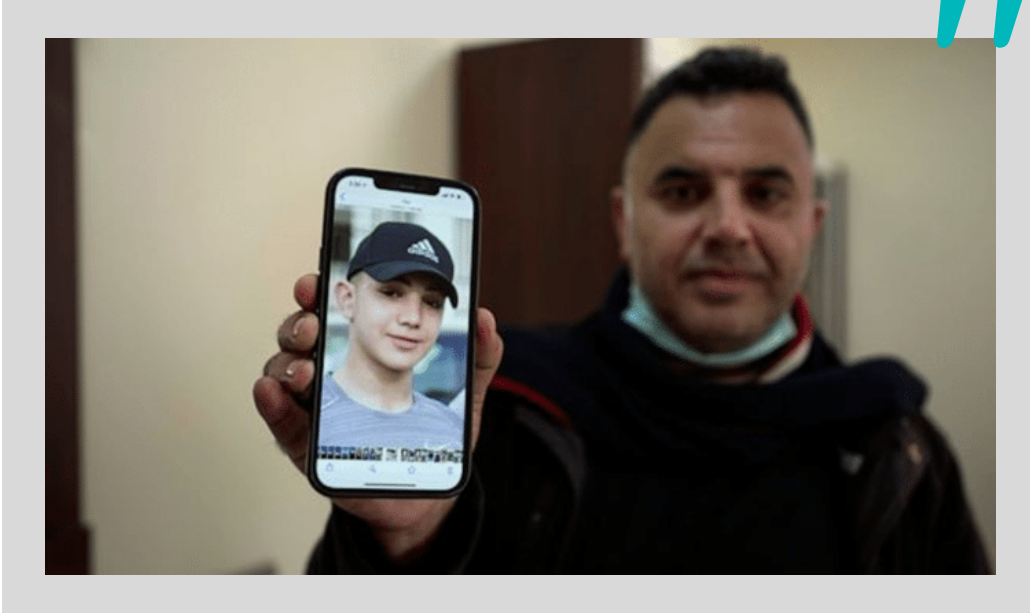
Kudüs, Raş'al-Amoud Mahallesi'nde Ward Ma'moun al-Ghoul ve Saif Mohammed 'Aweis (17) isimli iki çocuk ev baskınları sonrası tutuklandı.

İşgal güçleri tarafından Ramallah'ta bulunan Deir Nizam Lisesi'ne saldırıda bulunuldu. Okul sıraları ve öğrencilerin eşyalarına çok ciddi zararlar verildi. Çocukların eğitim hakkı engellenmesi bir yana okuldan bir öğretmen ile Ramez Mohammed al-Tamimi (14) ve Ahmed 'Abdel Ghani al-Tamimi (14) isimli iki çocuk tutuklandı.

20 Ocak 2022

UNICEF, UNRWA ve OHCHR'in ortak açıklamasıyla; İsrail Hükümeti, Amal Nakhleh'in alıkonma süresini herhangi bir suç isnat edilmeksizin veya yargılama süreci olmaksızın 18 Mayıs 2022'ye kadar uzattı. Alıkonulduğunda 17 yaşında olan Amal, bir yıldan uzun bir süredir

İdari gözetim altında tutuluyor. BM kuruluşları İsrail'de alıkonulan ve ağır hasta olan Filistinli çocuğun derhal serbest bırakılması çağrısında bulundu.

21 Ocak 2022

Ramallah Sinjil Mahallesi'nde Mousa Osama Tawafsha's (15) isimli bir çocuk ev baskını sonrası tutuklandı.

24 Ocak 2022

Kudüs, Eltur Mahallesi'nde Salah al-Deen Mohammed al-Hadra (13) isimli bir çocuk ev baskınları sonrası tutuklandı.

Kudüs, Silvan Mahallesi'nde bulunan bir ev baskını sonrası işgal güçleri bir baba ile iki evladını tutukladı. İbrahim El-Zaghel (17) on aydır işgal hapishanelerinde keyfi bir şekilde tutuluyordu. Serbest kaldığı gün ailesiyle birlikteyken işgal güçleri tarafından evine yapılan baskın sonrası kendisi, kardeşi Adam al-Joualni (16) ve babası (53) tutuklandı. İsrail Filistinli ailelere fiziksel şiddetin yanında bu tip müdahaleler ile psikolojik şiddet uygulamaktadır.

25 Ocak 2022

Beytüllahim, Beyt Fajjar Mahallesi'ne yapılan baskında biri 17 yaşında Majed Mohammed Taqatqah isimli çocuk olmak üzere toplam 5 kişi tutuklandı.

28 Ocak 2022

Kalkilya'daki gösterilerde işgal güçleri tarafından iki çocuk plastik mermi ile yaralandı.

29 Ocak 2022

Kalkilya'daki devam eden gösterilerde işgal güçleri tarafından bir çocuk plastik mermi ile yaralandı.

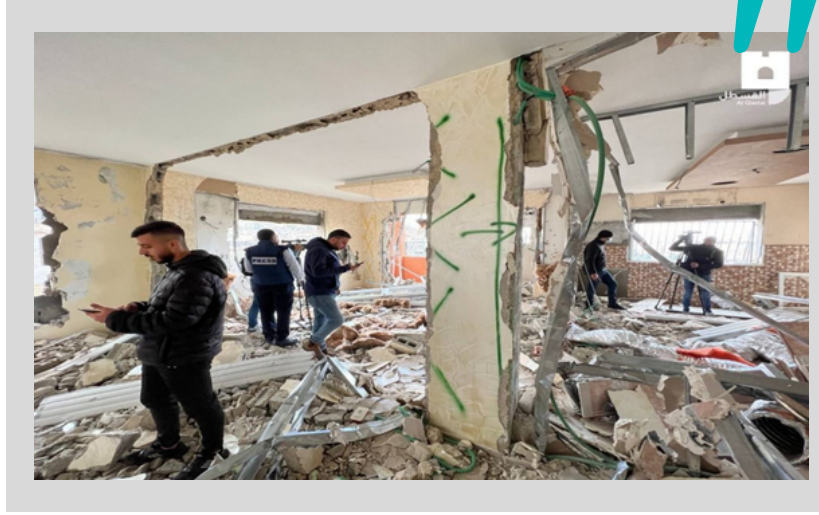
31 Ocak 2022

İşgal altındaki Kudüs'te Jabel Mukaber'deki evlerini kendi kendilerine yıkmak zorunda kalan iki kardeş; sonucunda 2 aile, toplam 12 kişi (2 kadın, 8 çocuk) evini kaybetti.

ŞUBAT 2022 ÇOCUK HAKKI İHLALLERİ

1 Şubat 2022

İsrail işgal güçleri (IOF), Fadi Abu-Shkhaydam'ın aile dairesinin girişini kapattı ve duvarlarını ve evin içerisini yok etti. Abu-Shkhaydam'ın evinin yıkılması, 4'ü çocuk 5 kişilik bir aileyi evsiz bırakmakta, böylelikle İsrail hukukun en temel ilkesi olarak kabul edilen suçların ve cezaların şahsiliği ilkesini hiçe saydığını göstermektedir.

3 Şubat 2022

Bu haftaki baskınlar sırasında, 8'i çocuk ve bir kadın olmak üzere 112 Filistinli tutuklandı.

4 Şubat 2022

Nablus'un güneyindeki Beita'da barışçıl bir protestoya düzenlenen IOF saldırısında 2'si çocuk ve 2'si gazeteci olmak üzere 5 Filistinli gerçek veya plastik mermiyle yaralandı.

8 Şubat 2022

Filistinli aktivistler tarafından işgal altındaki Batı Şeria'da, bedevilerin yaşadığı bölgede inşa edilen prefabrik Ayn Samiye İlkokulu, tıpkı diğer yapılar gibi İsrail'in yıkım tehdidiyle karşı karşıya bulunuyor. İlkokulun bulunduğu ve bedevilerin yaşadığı bölgeyi insansız hava araçlarıyla denetleyen İsrail güçleri, okulun inşaatının tamamlanmasına izin vermiyor. Yıkılmasından endişe edilen okul, su, elektrik gibi temel altyapı hizmetlerinin yanı sıra yazı tahtası ve bahçe düzenlemesi bulunmamaktadır. Ayn Samiye okulunda ilk etapta 10 öğrenci öğretime başlarken, yakın zamanda 50 öğrencinin daha eğitime başlaması bekleniyor. İsrail açıkça Filistinli çocukların eğitim hakkını engellemektedir.

10 Şubat 2022

Bu haftaki baskınlarda 3'ü çocuk ve biri kadın olmak üzere 50 Filistinli tutuklandı. Tutuklamaların çoğu işgal altındaki Kudüs'te gerçekleşti.

11 Şubat 2022

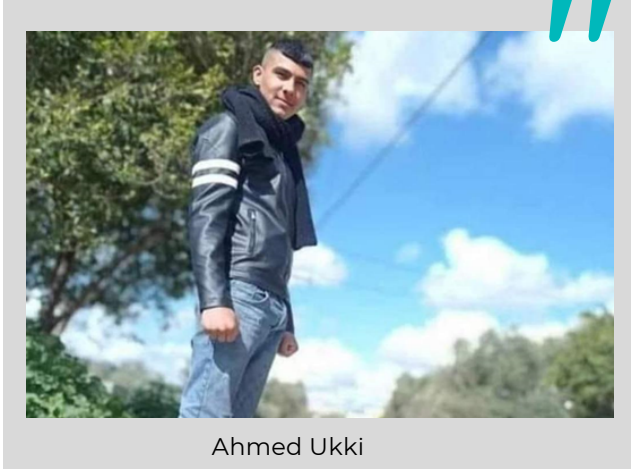
2'si çocuk ve sağlık görevlisi olmak üzere toplam 10 Filistinli, Qalqiliya'daki Qaddum köyünde yerleşim faaliyetlerine karşı haftalık protesto gösterisinde İsrail işgal güçleri saldırısında plastik mermiyle yaralandı.

3 Filistinli, Bitā köyünde Nablus'ta "Evytar" yerleşim karakolu kurulmasına karşı düzenlenen barışçıl bir protestoyu IOF'un bastırması sırasında ses bombasıyla bir kadın gazeteci ve bir çocuk da dahil olmak üzere yaralandı.

İsrail güçleri, işgal altındaki Batı Şeria'da aralarında 2 çocuğun da bulunduğu 12 Filistinliyi gözaltına aldı.

13 Şubat 2022

İsrail kuvvetleri işgal altındaki Batı Şeria'nın kuzeyindeki Cenin yakınlarındaki Silat Al-Harithiya köyünde konuşlanırken 13 Şubat günü akşam saat 22.00 sıralarında İsraili bir keskin nişancı 16 yaşındaki Muhammed Akram Ali Taher Ebu Salah'ı gerçek mühimmatla gözünden vurdu ve aralarında bir çocuğun da bulunduğu 6 kişi yaralandı. Yaralılar özel bir araçla Cenin'deki İbn Sina hastanesine nakledildi. 16 Yaşındaki Muhammed, 14 Şubat günü sabah saat 1 civarında şehit edildiği açıklandı. 2022'de İsrail güçleri tarafından şehit edilen ilk Filistinli çocuk oldu.

Ahmed Ukki

İşgal altındaki Kudüs'te yaşayan 14 yaşındaki Filistinli Ahmed Ukki, 13 Şubat'ta İsraili aşırı sağcı Milletvekili Itamar Ben-Gvir'in bölgede yaptığı provokatif gösteriye katılan fanatik Yahudi yerleşimcilerin bulunduğu noktayı izlerken gözaltına alındı ve "polis arabasına taş attığı" suçlamasıyla çıkarıldığı mahkemece tutuklandı.

3 Şubat'ta bir Filistinli, işgal altındaki Kudüs'ün güneydoğusundaki Sour Baher köyünde 2 katlı bir evi kendi kendini yıkmaya zorlandı ve 9'u çocuk 13 kişiden oluşan 2 aileyi yerinden edildi. Beyt'te IOF yıkım kararıyla 6'sı çocuk 8 kişilik bir aileyi barındıran inşaat halindeki bir konut yıkılmış, bir kapısı, 40 fidanı ve bir su duvarı yerle bir edilmiştir. İnsanın en temel haklarından biri olan mülkiyet hakkı ihlal edilmiştir.

14 Şubat 2022

2003'te Knesset (İsrail Meclisi), Kudüslüer ve İsrail vatandaşlığına sahip olanlar ile Batı Şeria, Gazze, Lübnan, Suriye, Irak ve İranlı eşler arasında aile birleşimini yasaklayan kanunu çıkardı. Bu kanun da Temmuz 2021'e kadar geçerli kaldı. Aile birleşimini yasaklayan kanun, çocukların Kudüs'te nüfus kaydını engelliyor. Kudüs'te doğup büyüyen çocuklar var, ancak kayıtlı değiller ve İsrail onların şehirdeki varlığını yasa dışı sayıyor. İsrail yönetimi, 2003'ten itibaren her yıl devam eden aile birleşimi yasağını, Temmuz 2021'de parlamentodan geçirmekte başarısız oldu. Ancak İsraili aşırı sağcı vekiller yasanın geçmesi için sürekli uğraşıyorlar.

IOF, Batı Şeria'nın kuzeyinde, Cenin'in batısındaki Silat al-Harithiya köyünün doğu girişinde mahkûm Mahmud Ghaleb Jaradat'a (38) ait bir evin etrafını sardı ve köy sakinlerini terk etmeye zorladı. Köye yaptıkları baskın sırasında IOF, 14 Şubat 2022 Pazartesi günü saat 05:30 sıralarında Jaradat'ın 2 katlı evinin 2. katına patlayıcı yerleştirdi ve evini patlattı. Sonuç olarak, Jaradat'ın eşi ve 3 çocuğunu barındıran alan tamamen yıkılırken, Jaradat'ın annesi, kardeşi Mehdi ve eşi ve 3 çocuğunun bulunduğu 1. kat oturulamaz hale geldi.

Yerel ve güvenlik kaynaklarına göre, İsrail güçleri 14 Şubat Pazartesi gecesi Batı Şeria'nın çeşitli bölgelerinden on Filistinliyi gözaltına aldı. El Halil'in kuzeyindeki Halhoul kasabasından 17 yaşında bir genç de yakalananlar arasındaydı.

16 Şubat 2022

İşgalci İsrail güçleri, Kudüslü çocuk Emir Burkan'ın gözaltı süresini uzattı. İsrail'deki hapisanelerdeki çocukların sayısı her geçen gün artmaktadır.

16 Şubat 2022

IOF, işgal altındaki Kudüs de dahil olmak üzere Batı Şeria'ya 140 saldırı gerçekleştirdi. Bu saldırılar arasında sivillerin evlerine ve tesislerine yönelik baskınlar ve aramalar ile kontrol noktalarının kurulması yer aldı. Bu haftaki baskınlar sırasında 14'ü çocuk olmak üzere 78 Filistinli tutuklandı.

17 Şubat 2022

İsrail güçleri, işgal altındaki Batı Şeria'da çıkan arbedede 15 yaşındaki Filistinli çocuğu Vesim Cihad Ebu Zeri'yi gözaltına aldı. Filistin Eğitim ve Öğretim Bakanlığında yapılan İsrail makamlarının Ramallah'taki Ras et-Tin Okuluna yapının ruhsatsız olduğu gerekçesiyle yıkılacağını bildirdiği kaydedilen açıklamada, söz konusu kararın İsrail'in eğitim kurumlarına yönelik ihlallerinden biri olduğu ve (C) bölgesindeki okulların hedef alındığı aktarıldı. Ras Et-Tin Okulu'nun Müdürü Noura el-Ezheri'nin yaptığı açıklamaya göre okulda 50 öğrenci eğitim görüyor.

18 Şubat 2022

Nablus'un Bita köyünde IOF'un barışçıl bir protestoyu bastırması sırasında 4'ü çocuk ve biri gazeteci 7 Filistinli aşırı güç kullanımı sonucu plastik mermiyle yaralandı.

IOF'un Qalqilya'daki haftalık Kafr Qaddum protestosunu bastırması sırasında aralarında bir çocuğun da bulunduğu 3 Filistinli plastik mermilerle vuruldu.

Emir Burkan

19 Şubat 2022

Qalqilya'da IOF'un Kafr Qaddoum haftalık protestosunu bastırması sırasında 2'si çocuk olmak üzere 5 Filistinli plastik mermiyle yaralandı. Bir Filistinli, işgal altındaki Kudüs'ün kuzeydoğusundaki Isawiya köyünde 6'sı çocuk ve 2'si kadın 10 kişilik bir aileyi barındıran 40 metre karelik evini ruhsatsız olduğu gerekçesiyle kendi kendini yıkmak zorunda kaldı.

20 Şubat 2022

Ramallah'ın kuzeydoğusundaki Kafr Malik köyünde bir çadır, bir konut kışlası ve bir hayvan barınağı, eski eserler alanına yapım bahanesiyle sökülerek el konuldu. Sonuç olarak, biri kadın ve biri kız olmak üzere 6 kişilik bir aile evsiz kaldı.

8'i çocuk 16 kişilik bir ailenin barındığı 255 metre karelik bir eve yıkım ihbarı yapıldı.

22 Şubat 2022

Muhammed Rezeq Shehadeh Salah (14), Beytullahim'in güneyindeki El-Khader köyünde yerleşimcilerin araçlarına taş ve Molotof Kokteyli attığı iddiasıyla IOF'un İsrail ayırma bariyerinin yakınında kendisine ateş açılması sonrası gövdesinden vurularak şehit edildi.

23 Şubat 2022

Hebron'un doğusundaki Yatta'da 4 konut (tarım odası) yıkılarak 21'i çocuk ve 5'i kadın olmak üzere 31 kişiden oluşan 4 aile yerinden edildi.

IOF, işgal altındaki Kudüs de dahil olmak üzere Batı Şeria'ya 187 saldırı gerçekleştirdi. Bu saldırılar, sivillerin evlerine baskınlar ve ateş etme, siviller arasında korku yaratma ve birçoğuna saldırmayı içeriyordu. Bu haftaki (17-23 Şubat haftası) baskınlarda 14'ü çocuk ve biri kadın 116 Filistinli tutuklandı.

25 Şubat 2022

25 Şubat 2022'de Qalqilya, Nablus ve Hebron'da IOF'un barışçıl protestoları bastırması sırasında biri çocuk ve 2 gazeteci olmak üzere 6 sivil plastik mermilerle yaralandı.

27 Şubat 2022

Ramallah'ın doğusundaki Sinjil köyündeki evlerine yerleşimcilerin düzenlediği bir saldırıda Filistinli bir kadın ve bebeği yaralandı. Ayrıca Ramallah'ın kuzeydoğusundaki "Ma'ale Libouneh" yerleşiminden gelen yerleşimciler de araçlara taş atarak hasara yol açtı.

28 Şubat 2022

28 Şubat'ta Filistinli bir sivil, kuzey işgali altındaki Kudüs'teki Beit Hanina'daki evini ruhsatsız inşaat bahanesiyle kendi kendini yıkmak zorunda kaldı ve bir kadın ve 5 çocuk da dahil olmak üzere 7 kişilik bir aileyi yerinden etti.

Şam Kapısı'nda toplanan Filistinli gençler ile İsrail polisi arasında gerginlik yaşandı. Yaşanan olaylarda, İsrail polisinin Filistinli gençlere tazyikli su, gaz bombası ve plastik mermiyle müdahale etmesi sonucu 4 kişi yaralandı. Filistin Kızılay'ı Kudüs Şubesinde yapılan açıklamada, yaralananlar arasında İsrail polisinin ateşlediği bir ses bombasının yüzüne isabet ettiği engelli bir kız çocuğun da bulunduğu kaydedildi.

Bu haftaki baskınlar sırasında, 30'u çocuk ve bir kadın olmak üzere 114 Filistinli tutuklandı.

MART 2022 ÇOCUK HAKKI İHLALLERİ

02 Mart 2022

İsrail güçleri tarafından gözaltına alınan Kudüslü İyad Abu Sneina, Babu'l Amud Bölgesi'nden 60 gün uzaklaştırma cezası ve kefaletle serbest bırakıldı.

İşgalci İsrail Mahkemesi, dün şafak vakti evinden gözaltına alınan Kudüslü genç Muayyad Dahbour'un tutukluluk süresini uzatma kararı aldı.

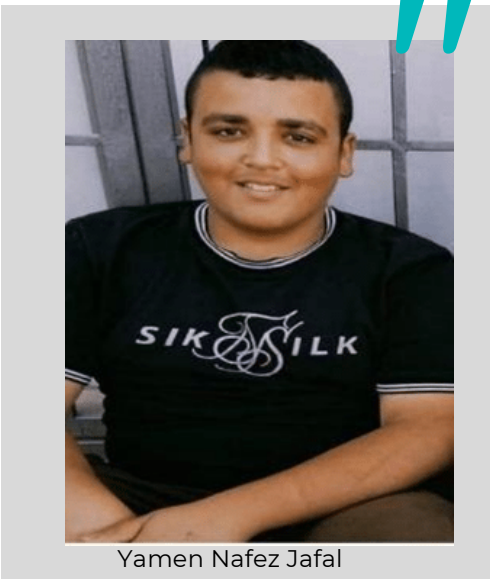
14 Mart 2022

2'si çocuk üç Filistinli, El Halil'deki "Beit Hadassah" yerleşim karakoluna giden bir kapının yakınında IOF tarafından vuruldu.

05 Mart 2022

İki Filistinli genç El Halil'in merkezinde işgalci bir Yahudi yerleşimci tarafından silahla vurularak yaralandı.

İşgalci İsrail Mahkemesi, Silvan mahallesinden genç Kudüslü Ömer Sevyat'a 6 ay boyunca Mescidi Aksa'dan uzaklaştırma cezası verdi.

Yamen Nafez Jafal

06 Mart 2022

İşgalci İsrail askeri tarafından Kudüs'ün doğusunda Ebu Dis beldesinde yaşayan 16 yaşındaki Yamen Nafez Jafal adlı çocuk vurularak şehit edildi.

07 Mart 2022

Şeyh Cerrah Mahallesi'nde işgalci İsrail askerleri tarafından gerçek mermi ile vurulduktan sonra 25 yıl hapis cezasına çarptırılan Kudüslü Muhammed Selayime, tutukluluğun sekizinci yılına girdi.

Vadi Hilve Bilgi Merkezi'nin Avukatı Firas El-Jabrini: İşgalci İsrail güçleri, Davut Hicazi(11) ve Muhammed Sinokrot(9) adlı Kudüslü çocukları gözaltına alarak saatlerce süren sorgunun ardından serbest bıraktı. Ayrıca işgalci İsrail güçleri, Hamad Hatar (14) ve Muaz Uveyvi (13) adlı iki Kudüslü çocuğu darp edip hakaret ettikten sonra gözaltına aldı.

Davut Hicazi ve Muhammed Sinokrot

Davut Hicazi ve Muhammed Sinokrot

Cenin'in batısındaki Silat al-Haritha köyüne yaptıkları baskın sırasında IOF'un açtığı ateş sonucu biri çocuk 8 Filistinli yaralandı.

08 Mart 2022

İşgalci İsrail Mahkemesi, Mescidi Aksa'nın güneyindeki Silvan beldesinde yaşayan Kudüslü genç Sultan Mahran'ın gözaltı süresini bir hafta daha uzatarak soruşturmasını uzattı.

İşgalci İsrail Güçleri, Mescidi Aksa'nın güneyi Silvan beldesinde yaşayan Kudüslü Sultan Sumrin adlı genci beş günlük ev hapsi şartıyla serbest bıraktı.

İşgalci İsrail askerleri tarafından darp edildikten sonra yaralanan iki Kudüslü genç, tedavi amacıyla İseviyye beldesindeki Hadassah Hastanesi'ne elleri kelepçeli ve gözleri bağlı bir şekilde getirildi.

09 Mart 2022

İşgalci İsrail askeri tarafından Kudüs'ün Eski Şehir bölgesinde şehit edilen ve üç buçuk ay boyunca naaşına el konulan Kudüslü çocuk Şehit Ömer Ebu Asab dün gece saatlerinde Babur' Rahme Mezarlığına defnedildi.

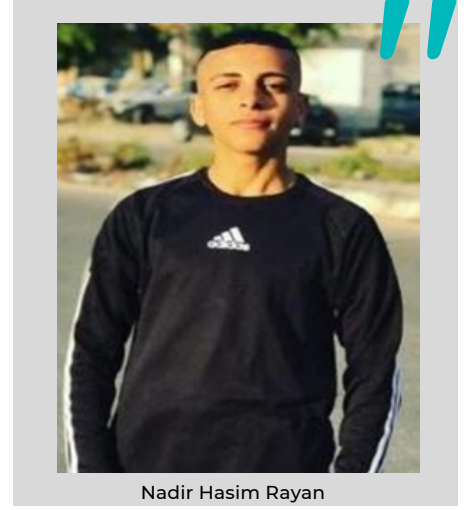
İşgal güçleri tarafından Kudüslü çocuk Ali el- Kuneybiye vahşice şiddete maruz kalarak gözaltına alındı.

14 Mart 2022

İşgalci İsrail güçleri Nablus'un doğusundaki Balata kampında 17 yaşındaki Nadir Hasim Rayan isimli genci şehit etti.

16 Mart 2022

İşgalci İsrail Mahkemesi, işgal altındaki Kudüs'ün doğusundaki Tur beldesinde yaşayan Kudüslü tutsak Naim Aşayer'i 20 ay hapis ve 8000 şekel para (36 bin Türk lirası) cezasına çarptırıldı.

İşgalci İsrail güçleri, kısa süre önce Kudüs'ün kuzeybatısındaki Beyt İcza ve Beyt Duko beldeleri arasında çıkan çatışmalarda 13 yaşındaki Muhammed Assam Marar adlı Kudüslü çocuğu gözaltına aldı.

18 Mart 2022

IOF'nin kuzey Qalqilya'da haftalık Kafr Qaddum protestosunu bastırması sırasında 4'ü çocuk 8 sivil plastik mermilerle vuruldu.

19 Mart 2022

IOF'nin haftalık Kafr Qaddum protestosunu bastırması sırasında da 3'ü çocuk 4 sivil plastik mermilerle yaralandı.

21 Mart 2022

İşgalci İsrail Mahkemesi, 8 aydır zindanda tuttuğu Kudüslü Yazan Zühehyr er-Recebi adlı genci tahliye etti.

24 Mart 2022

Bir çocuk, IOF'un Beytullahim'deki al-Dheisha mülteci kampına düzenlediği baskın sırasında IOF tarafından göğsünden vurulduktan sonra ciddi yaralar aldı ve 3 kişiyi daha tutukladı.

25 Mart 2022

İsrail yetkililerinin tedavi için Gazze'den ayrılmasına izin vermediği 19 aylık Fatma Jalal al-Masri hayatını kaybetti.

Qalqiliya'da IOF'nin Kafr Qaddoum Haftalık Protestosunu bastırması sırasında biri çocuk 4 sivil plastik mermi ve göz yaşartıcı gaz kapsülleriyle doğrudan yaralandı.

31 Mart 2022

İsrail güçleri, 16 yaşındaki Sanad Mohammad Khalil Abu Atiya'yı, 31 Mart günü göğsünden vurarak şehit etti.

IOF'un Cenin mülteci kampına girmesine eşlik eden çatışmalarda biri çocuk iki Filistinli sivil şehit edildi ve 3'ü çocuk 15 kişi yaralandı.

Sanad Mohammad Khalil Abu Atiya

NİSAN 2022 ÇOCUK HAKKI İHLALLERİ

1 Nisan 2022

Kuzey Kalkilya'da Kafr Qaddum protestosu sırasında 3 çocuk plastik mermilerle yaralandı.

5 Nisan 2022

5 Nisan Filistinli Çocuklar Günü:

Filistin hükümetine bağlı Filistinli Mahkumlar ve Özgür Bırakılanlar İşleri Kurumunun yayımladığı son rapora göre İsrail güçleri 1967'den bu yana 18 yaşın altında yaklaşık 50 bin Filistinli çocuğu gözaltına aldı. Rapora göre 2022 başından bu yana 200'den fazla Filistinli çocuk gözaltına alınırken İsrail hapishanelerinde halen tutuklu 160 çocuk bulunuyor.

İşgalci İsrail askerleri, Kudüs'ün Babul Amud bölgesinde Kudüslü küçük bir çocuğu gözaltına aldı.

6 Nisan 2022

İşgalci İsrail güçleri Kudüs'ün Babul Amud bölgesinde Teravîh namazından sonra dört çocuğu gözaltına aldı.

9 Nisan 2022

Sabahın erken saatlerinde Filistin'in Cenin kentinde işgalci İsrail güçleri tarafından Ahmet Es-Sa'di adlı genç şehit edildi.

11 Nisan 2022

İşgalci İsrail güçleri, Filistin'in Cenin kentinde yaşayan Muhammed Zakarana (17) adlı genci bugün sabah saatlerinde şehit etti.

Ahmet Es-Sa'di

Muhammed Zakarana

13 Nisan 2022

İşgalci İsrail güçleri, Ramallah'ın doğusundaki Silvad beldesinde Ömer Ulyan adlı genci Şehit etti.

2015 yılında henüz 13 yaşındayken işgalci İsrail güçlerince ağır yaralanan ardından 12 yıl hapis cezasına çarptırılan Kudüslü çocuk Ahmet Manasra duruşmaya çıkarıldı.

Ahmet Manasra

Ahmet Manasra

14 Nisan 2022

Beytullahim'in batısındaki Husan kasabasında işgal güçleri tarafından 16 yaşındaki çocuk Kusay Muhammed Hamamra vurularak şehid edildi.

İşgalci İsrail güçleri, Kudüs'ün Babul Amud bölgesinde 14 yaşındaki Muhammed Taha adlı çocuğu gözaltına aldı.

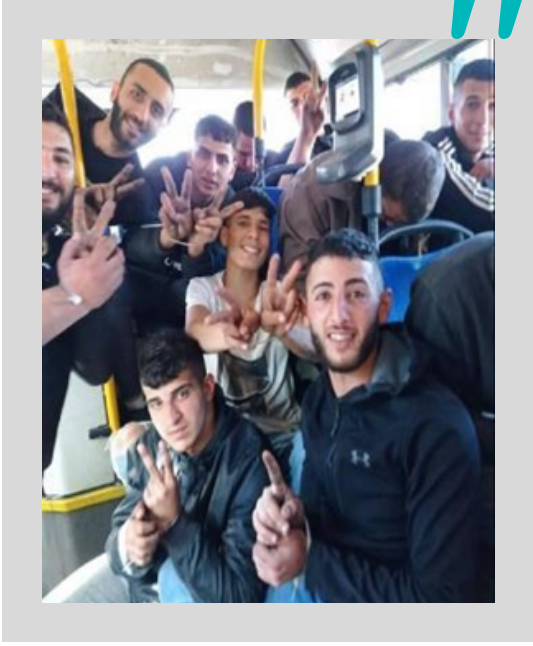
Kusay Muhammed Hamamra

15 Nisan 2022

Hebron'un merkezindeki Bab Al-Zawiya bölgesinde işgalcilerle çıkan çatışmalarda bir çocuk plastik mermilerle ayağından yaralandı, iki çocuk canlı kurşunla yaralandı. Cenin'in kuzeyindeki askeri kontrol noktası yakınında çatışmalar sırasında Filistinli bir çocuk plastik mermi ile kafasından yaralandı.

İşgalci İsrail güçlerinin Mescid-i Aksa'da bulunan Kudüslüleri hedef almasının ardından Kudüslü küçük bir çocuk yaralandı.

Mescid-i Aksa'daki Kible Mescidi'nde ibadet ederken işgalci İsrail güçlerince Kudüslü gençler darp edilerek gözaltına alındı. İşgalci İsrail güçleri, gözaltına aldığı gençlerden 14 yaşın altında olanları serbest bırakırken geriye kalan yaklaşık 400 gencin gözaltı süresini 16 Nisan'a kadar uzattı.

16 Nisan 2022

Ramallah kentinin kuzeydoğusundaki el-Meğir köyünde koyunlarını otlatan Filistinli genç, işgalci Yahudi yerleşimcilerin saldırısına uğradı.

El Halil'in kuzeyindeki Al-Aroub mülteci kampının girişinde çıkan çatışmalarda işgal ordusu tarafından bir çocuk ayağından vuruldu.

17 Nisan 2022

İşgalci Yahudi yerleşimcilerin Mescid-i Aksa'yı bastığı anlarda özel ihtiyaçları olan minik bir kız Kudüslü kadın murabitalarla Kubbetü's Sahra'ya sıkıştırıldı.

İşgal güçleri Mescid-i Aksa'da, bir çocuğa ve babasına vahşice saldırdı.

Filistin Ulusal Konseyi'nin 1974'te 17 Nisan'ı "#FilistinEsirlerGünü" olarak ilan etmesinin ardından 47 yıl geçti. 32'si kadın, 160'ı çocuk olmak üzere 4450 Filistinli İsrail hapisanelerinde bulunurken, 227 Filistinli İsrail hapisanelerinde şehit düştü.

18 Nisan 2022

İsrail işgal güçleri, işgal altındaki Filistin topraklarındaki Celile'deki evine baskın düzenleyen 14 yaşındaki Filistinli çocuk Muhammed Mistarihi'yi tutukladı.

21 Nisan 2022

İşgalci İsrail güçlerinin zulmünden korunmak için Kible Mescidi'ne sığınan Kudüslü çocuklar, yoğun biber gazından etkilendi.

22 Nisan 2022

İşgalci İsrail güçleri, insansız hava aracıyla (drone) Mescid-i Aksa'ya havadan gaz bombaları attı. Kadın, çocuk demeden yüzlerce Filistinli gaz bombalarından etkilendi.

Kudüs Kızılayı, işgal güçlerinin 22 Nisan sabahı gerçekleştirdiği saldırıları sonucu 14'ü hastaneye sevk edilmek üzere 31 kişinin yaralandığını bildirdi. Yaralılar arasında yaşlılar, çocuklar, sağlık görevlileri ve gazeteciler de bulunuyor.

29 Nisan 2022

Kible Mescidi'nde mahsur kalan bir çocuğun çığılığı: "Kanımız, canımız feda olsun Aksa'ya"

Sabah Mescid-i Aksa'ya baskın düzenleyen işgalci İsrail güçleri, kadınları ve çocukları acımasızca darp etti.

MAYIS 2022 ÇOCUK HAKKI İHLALLERİ

07 Mayıs 2022

İşgalci İsrail güçleri, Cenin'in batısında Harithiya köyündeki Omar Ahmed Mohammed Yasin Jaradt'ın aile evini yıktı. Mülkiyet hakkı ve evde yaşayan bir çocuğun konut dokunulmazlığı ihlal edildi. Bu olayda Uluslararası hukuka göre yasak olan toplu cezalandırma eylemleri yapılmıştır.

08 Mayıs 2022

İşgalci İsrail güçleri, Beytüllahim yakınlarındaki Tekoa yerleşim birimine gizlice girdiği gerekçesiyle 4 gerçek mermi ile 17 yaşındaki Motasem Mohammad Taleb Atallah'ı vurarak şehit etti. Bu olayda Filistinli bir çocuğun en temel insan hakkı olan yaşam hakkı elinden alındı ve 17 yaşında bir çocuk haksız olarak hayattan koparıldı.

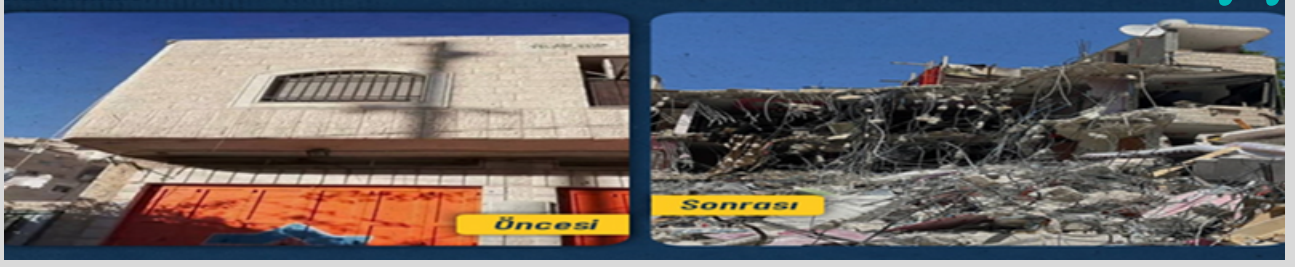
İsraili işgalci yerleşimciler, Nablus'un kuzeydoğusunda bulunan Beit Furik askeri kontrol noktasındaki Azmout kulübünden 4'ü çocuk 15 oyuncuyu taşıyan bir otobüse taşıyarak otobüste maddi hasara yol açtı. Bu olayda Filistinli çocuklara karşı seyahat özgürlüğünün engellenmesi ve mala zarar verme suçlarının işlenmesi ile birlikte, korkutarak sindirmeye yönelik politikalarına devam etti.

Motasem Mohammad Taleb Atallah

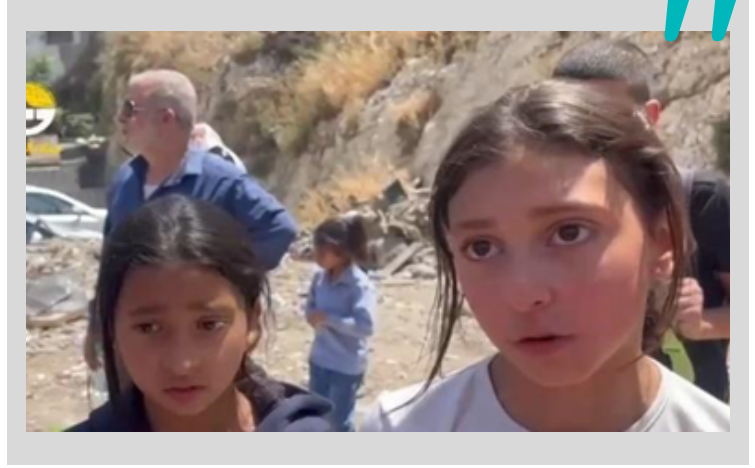
09 Mayıs 2022

İsraili yerleşimcilerin doğudan Joseph'in mezarına baskınlarını güvence altına almak için İşgalci İsrail güçlerinin Nablus'a saldırısına eşlik eden çatışmalar sırasında 2'si çocuk üç Filistinli gerçek mermiler ile vuruldu. Bu olayda Filistinli çocukların vücut bütünlüğüne saldırıldı ve yaşam hakları tehdit edildi.

10 Mayıs 2022

İşgalci İsrail güçleri, Er-Recebi ailesinin Silvan beldesindeki evini yıktı. Binada 5 aileden 40 kişi yaşıyordu ve 19'u çocuktü. Bu olayda, Uluslararası hukuka göre yasak olan toplu cezalandırma eylemleri gerçekleştirilerek evde yaşayan çocukların konut dokunulmazlığı hakkı ihlal edilmiştir.

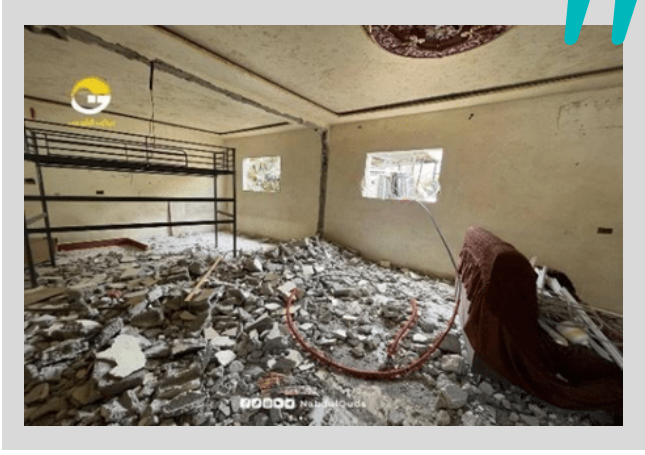

11 Mayıs 2022

İşgalci İsrail güçleri, işgal altındaki Ramallah'ın Al-Bireh kentinde 16 yaşındaki Thaer Khalil Mohammad Maslat'ı okuldan ayrıldıktan kısa bir süre sonra askerlere taş attığı gerekçesiyle sol tarafından göğsüne isabet eden gerçek mermi ile vurarak şehit etti. 17 yaşındaki bir başka çocuğu da bacağından vurdu. Askerler ayrıca birçok okul çocuğuna çok sayıda gerçek mermi, kauçuk kaplı çelik mermi ve gaz bombası attı. Bu olayda bir çocuğun en temel insan hakkı olan yaşam hakkı elinden alındı ve diğer çocukların da yaşama hakkı ve vücut dokunulmazlığı hakkı ihlal edilmiştir.

Thaer Khalil Mohammad Maslat

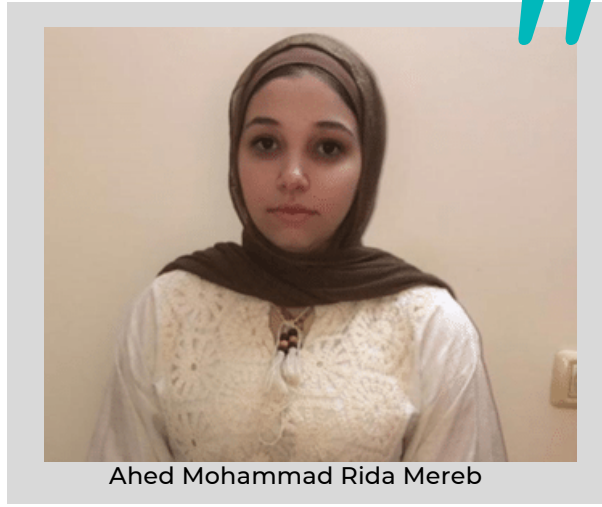

İşgalci İsrail güçleri, işgal altındaki Kudüs'te bulunan 4 evi yıktı, Zeytun ailesi de dahil olmak üzere 3 aileyi kendi evlerini yıkmaya zorladı. 10'u çocuk olmak üzere toplam 21 kişiyi evsiz bıraktı. Ayrıca Hebron'da 9 konutu yıkarak 22'si çocuk olmak üzere toplam 39 kişiyi evsiz bıraktı. Bu olaylarda Uluslararası Hukuka göre yasak olan toplu cezalandırma yöntemine başvurularak çocukların barınma hakkı elinden alınmış ve konut dokunulmazlığı hakkı ihlal edilmiştir.

13 Mayıs 2022

İşgalci İsrail güçleri, Ramallah'ta 16 yaşındaki Ahd Muhammed Rida Merib'i, Cenin'in Al Hadaf mahallesinde bir İsrail askeri aracının önünde yaklaşık iki saat karşılıklı ateşte canlı kalkan olarak kullandı. Çocuğun fiziksel ve psikolojik bütünlüğüne, yaşam hakkına doğrudan müdahale edildi.

İşgalci İsrail güçleri, Qalqilya'da haftalık Kafr Qaddum protestosunu bastırması sırasında bir çocuğu plastik mermilerle yaraladı.

Ahd Muhammed Rida Merib

14 Mayıs 2022

İşgalci İsrail güçleri, 2 evi yıkarak 3'ü çocuk 5 kişilik bir aileyi evsiz bıraktı. Bu olaylarda Uluslararası Hukuka göre yasak olan toplu cezalandırma yöntemine başvurularak çocukların barınma hakkı elinden alınmış ve konut dokunulmazlığı hakkı ihlal edilmiştir.

15 Mayıs 2022

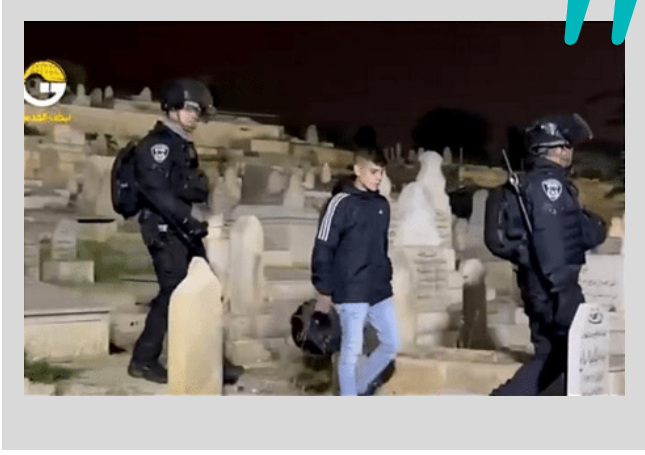
İşgalci İsrail güçleri, Cenin mülteci kampına düzenlediği saldırı sırasında 3 çocuğu yaraladı.

İşgalci İsrail güçlerinin, El Bireh'in kuzeyindeki El Mahkama askeri kontrol noktası yakınlarında Nakba'yı anmak için düzenlenen bir protestoyu bastırmasının ardından çıkan çatışmalarda 2 çocuk yaralandı.

İşgalci İsrail güçleri, 10'u çocuk beş ailenin yaşadığı evi yıktı.

16 Mayıs 2022

İşgalci İsrail güçleri, Eski Kudüs Şehri yakınlarında Filistinli bir şehidin cenazesine katılan çocukları tutukladı.

17 Mayıs 2022

İşgalci İsrail güçleri, aralarında Kudüslü çocukların da bulunduğu çok sayıda kişiye Mücahitler Mezarlığında gaz bombalarıyla saldırdı ve gözaltına aldı.

18 Mayıs 2022

Filistinli çocuk tutuklu Ahmet Manasra'nın ağır işkence gördüğü, hafıza ve bilinç kaybı yaşadığı buna rağmen işgalciler tarafından hücre hapsine devam edildiği bilinmektedir.

Ahmed Manasra

19 Mayıs 2022

İşgalci İsrail güçleri, Hebron'da Kherbet al-Markaz'daki iki yerleşim çadırını yıktı ve 3'ü çocuk olmak üzere 12 kişilik 2 aileyi evsiz bıraktı.

20 Mayıs 2022

İşgalci İsrail güçleri, Filistin'in işgal altındaki Batı Şeria'da bulunan Cenin Kampına baskın düzenledikten sonra 17 yaşındaki Amjad Waleed al Fayed adlı çocuğu göğsünden yaklaşık 11 gerçek mermiyle vurarak şehit etti. Aynı baskında 18 yaşındaki başka bir Filistinli de vurularak ağır yaralandı.

Amjad Waleed al Fayed

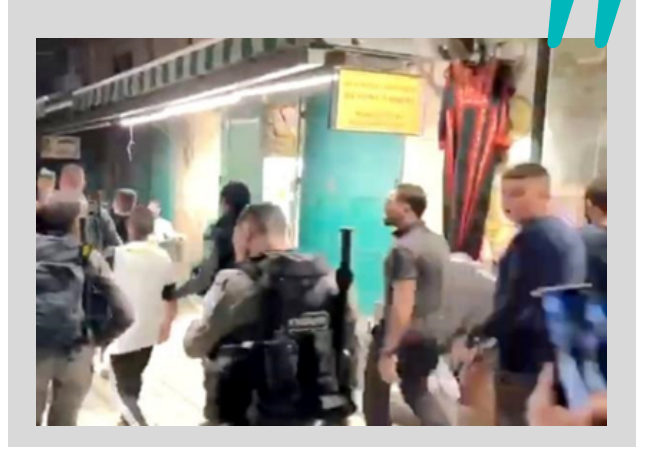
İşgalci İsrail güçleri, Qalqilya'da bastırıldığı haftalık protesto sırasında bir çocuğu plastik mermiyle vurdu.

İşgalci İsrail güçlerinin Hebron'un merkezine düzenlediği saldırıda iki çocuk canlı kurşunla yaralandı.

22 Mayıs 2022

İşgalci İsrail güçleri Kudüs'ün Eski Şehir bölgesindeki el-Vad Caddesinde Kudüslü çocukları gözaltına aldı.

Nablus'un güneydoğusundaki Kusra köyünde bulunan Esh Kosdeh yakınlarında İsraili yerleşimciler tarafından 15 yaşında bir çocuk iki saat boyunca kaçırıldı ve dövülerek başından ağır yaralandı. Teslim edilen çocuk hastaneye kaldırılarak tedavi altına alındı.

23 Mayıs 2022

İşgalci İsrail güçleri, Ramallah'ın batısındaki Ras Karkar köyünün girişinde kurulan askeri kontrol noktası yakınında çıkan çatışmalarda bir çocuğu tutuklanmadan önce uyluğundan canlı kurşunla vurdu.

İsraili yerleşimciler, Nablus'un kuzeybatısındaki al-Mas'oudiyia kontrol noktası yakınlarındaki araçlarında bir Filistinli, karısı ve bebeğine biber gazı sıkıldı.

24 Mayıs 2022

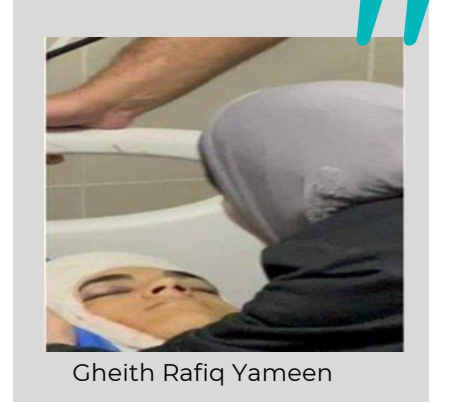
İşgalci İsrail güçleri, işgal altındaki Batı Şeria kenti Nablus'un doğusundaki Kabr Yusuf yakınlarında 16 yaşındaki Gheith Rafiq Yameen'i kafasından vurarak şehit etti.

Gheith Rafiq Yameen

Gheith Rafiq Yameen

Gheith Rafiq Yameen

Cenin'de bir evi kuşatan İşgalci İsrail güçleri ile çıkan çatışmalarda bir çocuk gerçek kurşunla yaralandı.

25 Mayıs 2022

İşgalci İsrail güçleri, işgal altındaki Kudüs'te bulunan Beit Safafa köyündeki aile evini yıkarak 8'i çocuk 13 kişilik iki aileyi evsiz bıraktı.

İşgalci Kudüs Belediyesi, Silvan'daki 12 konuttan oluşan Wadi Qaddum'daki bina sahiplerine nihai yıkım emri verdi. Binada 42'si çocuk 74 kişi yaşıyor.

27 Mayıs 2022

İşgalci İsrail güçleri, Nablus'taki Howara köyüne düzenlediği saldırıda bir çocuğu kurşunla yaraladı.

İşgalci İsrail güçleri, Beytullahim'deki al-Duheisha mülteci kampına düzenlediği saldırıda bir çocuğu vurarak yaraladı.

İşgalci İsrail güçleri, Hebron'daki el-'Aroub mülteci kampının girişinde çıkan çatışmalarda bir çocuğu gerçek ve plastik mermilerle vurdu.

İşgalci İsrail güçleri, Beytullahim'in güneybatısında bulunan işgal altındaki Batı Şeria kasabası Al-Khader'de 14 yaşındaki Zaid Mohammad Said Ghunaim'i evine dönerken göğsüne ve sırtına atılan üç kurşunla vurdu ve tıbbi yardım almasını engelleyerek şehit etti. Zaid İsrail tarafından bir hafta içinde şehit edilen üçüncü çocuk oldu.

İşgalci İsrail güçleri, Zaid'in cenazesi sırasında bir çocuğu gerçek mühimmatla vurarak yaraladı.

İşgalci İsrail güçleri, Qalqilya'da Filistinlilerin haftalık barışçıl protestosunu bastırması sırasında bir çocuğu plastik mermilerle yaraladı.

28 Mayıs 2022

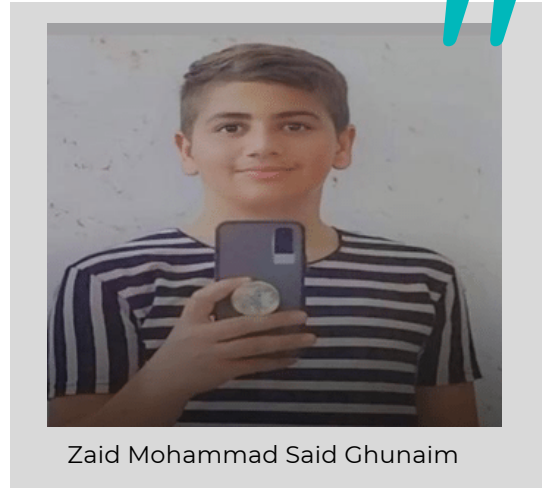
İşgalci İsrail güçleri, Kudüs'teki bayrak mitingi sırasında 2 Filistinli çocuğa şiddetle saldırdı ve ardından onları tutukladı.

29 Mayıs 2022

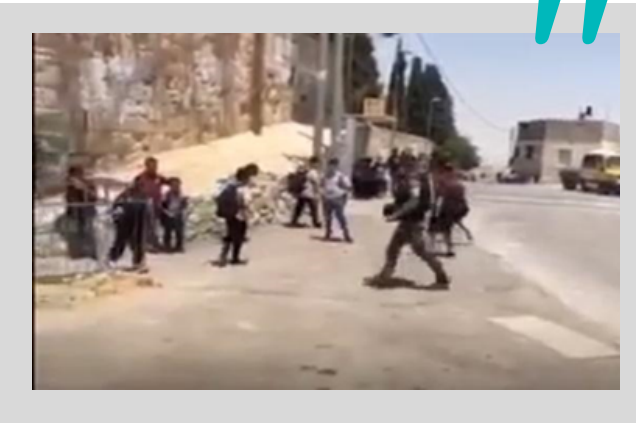
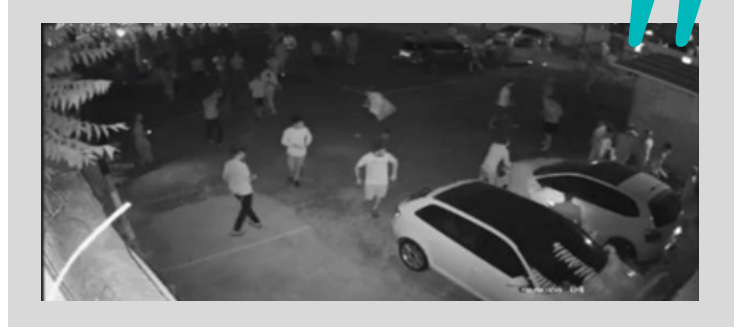
İşgalci İsrail güçleri, İsraili yerleşimcilerin İsrail'in Kudüs'ü işgal ettiği günü anmak için yaptığı yürüyüşlerde çıkan çatışmalarda dokuz çocuğu plastik mermi ve sersemletici bombalarla yaraladı.

30 Mayıs 2022

İşgalci Yahudi yerleşimciler Nablus'un Urif Köyü'nde bir okula saldırdı. Çıkan çatışmalarda bir çocuk yaralandı

İşgalci Yahudi yerleşimci çeteler Silvan beldesinde yaşayan Kudüslü Halisi ailesine ait evlere saldırdı.

31 Mayıs 2022

İşgalci İsrail güçleri, işgal altındaki Kudüs'ün doğusundaki Ra's el-Amud Mahallesi'nde öğrencileri takip ederek okul çantalarına el koydu.

İşgalci İsrail güçleri tarafından Filistinlilere yönelik olarak gerçekleştirilen bu haksız eylem ve saldırılarda çocuk hakkı ihlalleri

tüm boyutları ile görülmektedir. Bu saldırılarda Filistinli çocukların yaşam hakları ellerinden alınmış, fiziki ve ruhsal olarak beden bütünlükleri ihlal edilmiş, eğitim hakları engellenmiş, barınma hakları yok edilmiş, serbest dolaşma hakları ve barışçıl protesto hakları engellenmiş, fiziksel ve psikolojik şiddete maruz bırakılmışlar, haksız tutuklamalar ile özgürlükleri kısıtlanmıştır.

HAZİRAN 2022 ÇOCUK HAKKI İHLALLERİ

02 Haziran 2022

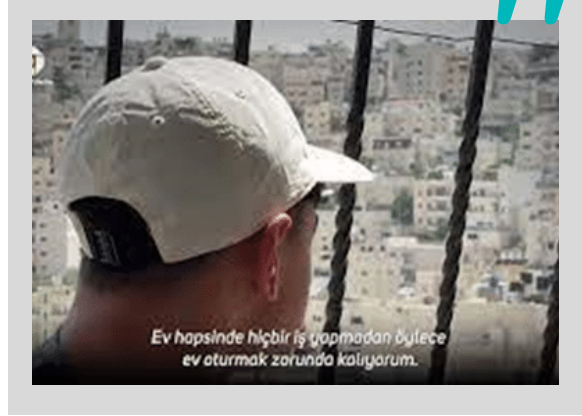
İşgal güçleri Kudüslü çocukları sindirmek ve psikolojik şiddet uygulamak için ev hapsi cezalarına başvuruyor. 15 yaşında ev hapsine mahkûm edilen Kudüslü Nur İştiah yaşadıklarını Ajans Filistin'e anlattı.

17 yaşındaki Odah Mohammad Sadaka, ülkenin batısındaki al-Midya köyünde İsrail askerleri tarafından şehit edildi.

06 Haziran 2022

BM işgal altındaki Filistin topraklarında İnsani İşler Koordinasyon Ofisi (OCHA) yaptığı açıklamada Kudüs'ün doğusundaki Silvan Beldesinde yer alan Vadi Kaddum Mahallesinde gerçekleştirilecek yıkımın 42 çocuğun zorla yerinden edilmesine yol açacağını belirtti. Bu tutum işgal devletinin Filistinlilerin mülkiyet hakkının açık ihlali ve uluslararası ceza hukukunca yasaklanmış olan tehcir suçu ve çocuklara yönelik psikolojik şiddet suçu işlediğinin delilidir.

İşgalci İsrail polisi Kudüs'ün El Sadiye Mahallesi'nde Baha el Haddad ve çocukları Firas, Kasım ve Kays'ı insanlık dışı yöntemlerle darp ettikten sonra gözaltına aldı.

08 Haziran 2022

14 Yaşından bu yana İsrail hapishanelerinde tutulan Muaviye Alkam 6 yıl aradan sonra serbest bırakıldı.

10 Haziran 2022

İşgal kuvvetleri küçük bir çocuğu tutuklayarak çocuk hakkı ihlallerine bir yenisini daha ekledi.

12 Haziran 2022

İşgalci İsrail güçleri, gece saatlerinde Kudüs'ün Silvan beldesinde küçük bir çocuğu alıkoydu.

13 Haziran 2022

Birleşmiş Milletler (BM) İnsan Hakları Yüksek Komiseri Michelle Bachelet, İsrail güçlerinin işgal altındaki Filistin topraklarında çocuklar da dahil olmak üzere Filistinlileri 2022'nin ilk 6 ayında öldürmeye ve yaralamaya devam ettiğini belirtti.

Bachelet, uluslararası insan hakları hukuku uyarınca, İsrail makamlarının neden olduğu her ölüm ve ciddi yaralanma vakasının araştırılması ve uygun şekilde hesap verebilirliğin sağlanması gerektiğinin altını çizerek şöyle konuştu:

"Hâkim olan cezasızlık iklimi daha fazla ihlal ve şiddeti körüklüyor. İsrail güçleri tarafından işgal altındaki Filistin topraklarında çocuklar da dahil olmak üzere Filistinlilerin şu anda kronik olarak yüksek düzeyde öldürülmesi ve yaralanması, 2022'nin ilk altı ayında devam etti."

İşgalci İsrail güçlerinin Halil kentinde savunmasız Filistinli bir genci vahşice darp etti.

İşgalci İsrail güçleri gece saatlerinde Kudüs'ün Silvan Beldesinde küçük bir çocuğu alıkoydu.

14 Haziran 2022

İşgalci İsrail güçlerinin şafak vaktinde Mescid-i Aksa'nın güneyindeki Silvan beldesinde Kudüslülere karşı gerçekleştirdiği saldırılarda 6'sı plastik mermi ile olmak üzere 66 Kudüslüyü yaraladı, aralarında çocukların ve özel ihtiyaç sahiplerinin de bulunduğu onlarca kişi boğulma tehlikesi yaşadı.

İşgalci İsrail hapishane yönetimi, Kudüslü tutsak Ahmed Manasra'yı akıl sağlığının kötüleşmesi üzerine Ramle cezaevi kliniğine sevk etti. Ahmet Manasra 13 yaşında girdiği İsrail hapishanelerinde gördüğü fiziksel ve psikolojik şiddet nedeniyle sağlık durumu yerinde değildir.

15 Haziran 2022

Mescid-i Aksa'nın güneyindeki Silvan beldesinde yaşayan Rami Jamjoom adlı genç, İşgalci İsrail güçlerinin vahşi saldırısına uğradıktan sonra gözaltına alındı.

İşgalci Yahudi yerleşimci çeteler, Kudüslü Vassam Da'na adlı genci bir apartman binasına götürürken acımasızca darp etti.

Rami Jamjoom

17 Haziran 2022

İşgalci İsrail'in kurduğu onlarca askeri kontrol noktasına ve baskısına rağmen el-Halil kentinden yola çıkarak Mescid-i Aksa'ya gelen Filistinli çocuk Ahmet et-Temimi'nin seyahat özgürlüğü kısıtlandı.

22 Haziran 2022

Kudüslü tutsak Ahmed Manasra'nın avukatları: "İşgalci İsrail Mahkemesi, Ahmet'in dosyasını terör suçları kapsamına aldı. Bu karar hukuken ve anayasal olarak yanlıştır ayrıca yerel ve uluslararası hukuk sisteminin yasal ve anayasal temellerinin, özellikle de çocuklarla ilgili hukuk sisteminin açık ihlalidir." şeklinde açıklamada bulundular.

İsrail işgal yönetimi Filistinlilere karşı tutumlarında yalnızca uluslararası hukuku değil kendi hukukunu da ihlal etmektedir.

24 Haziran 2022

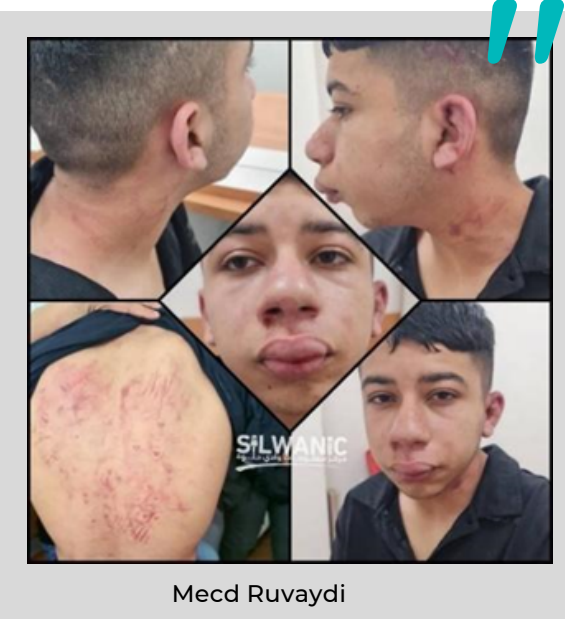
İşgalci İsrail güçleri, Kudüs'te aralarında kadın, çocuk ve yaşlıların da bulunduğu 80 kişinin yaşadığı dört katlı bina hakkında yıkım kararı verdi.

25 Haziran 2022

Ramallah'ın Silvad Mahallesi'nde Mohammed 'Abdullah Suliman (16) isimli bir çocuk şehit edildi. İsrail, Filistinli çocukların yaşam hakkına çekinmeden saldırmaktadır.

28 Haziran 2022

İsrail mahkemesi elverişsiz sağlık koşulları altında tutulan çocuk tutuklu Ahmed Manasıra'nın tahliye talebini reddetti. İsrail hem kendi hem de uluslararası hukuka aykırı olarak keyfi tutuklamalarına devam etmektedir.

Kudüs'ün Silvan beldesinde yaşayan 15 yaşındaki Kudüslü Mecd Ruvaydi, uyuduğu sırada evine baskın düzenleyen İşgalci İsrail güçlerinin vahşi saldırısına uğradı. İsrail Filistinlilerin her an ev baskını yaparak konut dokunulmazlıklarını ihlal etmekte, psikolojik şiddet ve saldırılarda bulunmaktadır.

29 Haziran 2022

İşgalci İsrail güçleri, İşgalci Yahudi yerleşimcilerin Aksa'ya baskın düzenlediği sırada Kudüslü çocukların Mescid-i Aksa'da top oynamalarını engelleyerek gözaltına almakla tehdit etti.

30 Haziran 2022

İşgalci İsrail güçleri, sabahın erken saatlerinde Kudüslü karı-kocayı gözaltına aldı. Araçta bekleyen ve korkudan ağlayan biri emzirilmeye muhtaç iki çocuk yalnız bırakıldı. İsrail, uluslararası hukuku hiçe sayarak saldırılarına devam etmekte çocukların yaşam hakkına ve fiziksel yönden olduğu gibi psikolojik yönden de ağır müdahalelerde bulunmaktadır.

SONUÇ

İsrail, Uluslararası Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesi, Uluslararası Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi, Her Türlü Irk Ayrımcılığının Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşme, BM Çocuk Hakları Sözleşmesi gibi insan haklarını esas alan birçok uluslararası sözleşmenin tarafı olmasına rağmen hiçbirinin hükümlerine uymamaktadır.

Bu Raporda, 2022 yılının ilk altı ayında çocukların yaşadığı hak ihlalleri, birçok haber kaynağından ve çeşitli kuruluşlardan alınan bilgiler doğrultusunda en doğru ve güncel şekilde hazırlanmaya çalışılmıştır. Rakamlar kayıtlara geçenlerle sınırlı olduğu için sadece aysbergin görünen kısmını belirtir özelliktedir. Tespit edebildiğimiz rakamlar, raporun 28.sayfasında verilen grafikte belirtilen asgari rakamlar olup çeşitli kaynaklarda farklılık göstermektedir.

Raporun kaynaklarından biri olan Palestine Centre For Human Rights (PCHR)'in yayımladığı haftalık raporlara göre 2022 yılının ilk altı ayında yapılan hak ihlallerinin genel bir istatistiğini vermek gerekirse; İsrail tarafından Filistinli çocuklara karşı;

16 yaşama hakkı ihlali,
103 yaralama,
279 tutuklama,
803 gözaltı,
210 barınma hakkı ihlali,
24 idari tutuklama gerçekleştirilmiştir.

Çocuk mahkûmlara uygulanan hükümlere bakıldığında, İsrail makamlarının çocukların gözaltına alınmasını son çare olarak görmedikleri açıkça anlaşılmaktadır. Örneğin İsrail askerlerine taş attığı gerekçesiyle 6 aydan 18 aya kadar hapis cezası alan çocukların yanı sıra farklı suçlamalarla müebbet hapis cezasına dahi çarptırılan Filistinli çocuklar vardır, ayrıca gizli teşkilat üyesi olması ithamıyla 1 ile 3 yıl hapis cezası alan çocuklar vardır. İsrail hapisanelerinde tutulan çocukların önemli bir kısmı, 5 ila 15 yıl hapis cezasına çarptırılmış durumdadır, ortalama genellikle 1.000-6.000 şekel arasında bir para cezası eşlik eder. İsrail, çocukları askeri mahkemelerde yargılanan dünyadaki tek ülkedir ve her yıl 500-700 Filistinli çocuk bu mahkemelerde yargılanmaktadır.³⁹

İsrail işgalinin bizatihi kendisi başta yaşam hakkı olmak üzere temel insan haklarını ihlal etmekte, sürdürülebilir kalkınma ve uygun ekonomik ortamın oluşturulmasının önünde ciddi engel teşkil etmekte, sokağa çıkma yasakları, işyeri kapatmaları ve kontrol noktaları Filistin halkının serbest dolaşım hakları, çalışma hakları, çocukların eğitim hakları ve sağlık hizmetlerinden yararlanma haklarını ihlal etmekte, ticari ve ekonomik hayatın felç olmasına yol açmakta, toprak, doğal kaynaklar ve su kaynaklarını kontrol altında tutarak Filistin halkının yaşam standartlarını ciddi oranda düşürmektedir.⁴⁰

39 Ahmet Faruk Asa, Filistinli Çocuk Tutuklular, 2021, s. 4.

40 Yücel Acer, 5 Soru: İsrail'in Kuruluşunun ve Eylemlerinin Hukukiliği, Meşru Müdafaa mı Filistin'i Filistinsizleştirme mi?, Seta, 2021.

Yaşama Hakkı İhlali: 2022 yılının ilk altı ayında Filistinli çocukların birçok kez yaşama hakkı ihlal edilmiş, toplamda 16 çocuk şehit edilmiştir. Yaşama Hakkı, İnsan Hakları Evrensel Beyanamesi 3. maddede, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi 2/1. maddede, BM Çocuk Hakları Sözleşmesi 6/1. maddede düzenlenmiştir. BM Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 6/1. maddesinde, her çocuğun temel yaşama hakkına sahip olduğu, çocuğun hayatta kalması ve gelişmesi için mümkün olan azami çabayı devletlerin göstermesi gerektiği belirtilmekte, çocuğun fiziksel, ruhsal ve zihinsel gelişimini tehdit eden tüm durumlarla ilgili gerekli müdahaleleri zaman kaybetmeksizin alınmasında devletler sorumlu kılınmaktadır.

İşkence, Şiddet ve Yaralama: 2022 yılının ilk altı ayında Filistinli 491 çocuk şiddete uğramış ve yaralanmıştır. Çocuk yaralanmalarında Nisan ayının içerisinde gözle görülür bir artış söz konusudur. (Grafik. 4) Bunun en önemli nedeni ise Ramazan ayında Mescid-i Aksa baskınları sırasında Filistinli çocukların özellikle darp edilerek Mescitten zorla çıkarılmaya çalışılmış olmasıdır.

İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi 5. maddeye göre, "Hiç kimseye işkence yapılamaz, zalimce, insanlık dışı veya onur kırıcı davranışlarda bulunulamaz ve ceza verilemez."

Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 37. maddesi, hiçbir çocuğun işkence veya zalimce bir muameleye tabi tutulamayacağını ve devletin bu konularda çocukların sağlığı ve güvenliğiyle ilgili her türlü koruyucu ve önleyici çalışmaları yapması gerektiğini belirtir.

Haksız Tutuklamalar ve Haksız Gözaltı: İsrail'in işgal altındaki Filistin topraklarında yaşayan Filistinli çocukları askeri olarak tutuklaması ve gözaltına alması, uzun süredir devam eden önemli bir insan hakları meselesidir. Çocukların gözaltında tutulması, Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 37/1 ve 19. maddelerinin açık ihlalidir.

İsrail işgal rejimi, Filistinli çocuklara karşı ırk ayrımcılığı politikası izlemekte ve Filistinli çocukları İsraili çocukların sahip olduğu adil yargılanma garantisi olan bir sistemle yargılamamaktadır.

İsrail, Çocuk Haklarına Dair Sözleşme ve uluslararası hukuk uyarınca çocukların tutuklanması ve yargılanması için uygun adli güvenceler sağlama yükümlülüklerinin aksine hareket ederek, Filistinli çocuklara karşı ırkçı askerî kurallar uygulamaktadır. Asgari adil yargılama standartlarından yoksun mahkemeler, özellikle de işgal makamlarının 12 yaşından küçük çocukların gözaltına almasına izin veren emirleri, uluslararası hukukun ve temel insan haklarının açık bir ihlalidir. Ayrıca çocuk mahkûmlara yönelik kararlarını yine uluslararası hukuka aykırı olarak "132 Sayılı Askerî Emir"e dayandıran İsrail yargı sistemine göre, sadece 16 yaşından küçük olanlar çocuk olarak değerlendirilmektedir. Bu uygulama Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 1. maddesiyle açıkça çelişmektedir.⁴¹

Filistinli çocuk tutsaklar, Cenevre Sözleşmesi'ne aykırı olarak işgal altındaki Filistin topraklarından İsrail'e nakledilmektedirler. İsrail, hiç kimsenin keyfi tutuklanamayacağını ve suç isnat edilmeksizin cezaevine konulamayacağını düzenleyen İnsan Hakları Evrensel Beyanamesi'nin 9, 10 ve 11. maddelerini sürekli olarak ihlal etmektedir.

⁴¹ Asa, A.g.e., s. 3.

Bir çocuğa herhangi bir süre hücre hapsi uygulanması, Uluslararası Medeni ve Siyasi Haklar Sözleşmesi'nin 7. Maddesi ile İşkenceye Karşı Sözleşme'nin 16. maddesini ihlal eden insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele teşkil etmektedir.

Özgürlüklerinden Yoksun Bırakılan Çocukların Korunmasına İlişkin Birleşmiş Milletler Kurallarının (Havana Kuralları) 67. maddesi, tecridin çocuklara karşı bir disiplin prosedürü olarak kullanılmasını yasaklamaktadır.

2020 yılının başında "Korona" virüsünün yayılması sırasında gözaltı koşulları değişmemiştir. Salgın döneminde İsrail'in Filistinli çocuklara yönelik muamelesinin niteliğinde ve düzeyinde bir iyileşme olmamış, salgın Filistinli çocukları işgalin vahşetinden kurtaramamıştır. Ayrıca İsrail makamları, uluslararası hukukun en temel kurallarını alenen ve açıkça hiçe sayarak, onları korumak için gerekli önlemleri almamış, virüs bulaşma riskinin azaltılması için çaba göstermemiştir. Buna ilaveten, onları kısıtlamak, aile ziyaretlerini engellemek, alternatifler sunmadan çocuklar ve aileleri arasındaki iletişimi koparmak için "salgın"ı bahane olarak kullanmıştır. 2020 ve 2021 yıllarında gözaltı merkezlerinde 40'tan fazla çocuğa Koronavirüsü bulaşması, işgalin etkili ve hızlı bir şekilde tedavi, takip ve karantina gibi hizmetlerden yoksun bırakması çocukların hayatları için gerçek bir tehlike oluşturmuştur.

Yalnızca 2021 yılında 1300'den fazla Filistinli çocuğun tutuklandığı kaydedilmiştir.⁴² İşgal yetkilileri 2022 yılının başından bu yana da 500'den fazla çocuğu tutukladı ve halen işgal hapishanelerinde esir bulunan çocuk sayısı, %95'i okul öğrencisi olmak üzere yaklaşık 170 çocuktur. Ayrıca tutuklanan çocukların 353'ü Kudüslü olup bu yıl tutuklanan Filistinli çocukların⁴³ büyük çoğunluğunu, yani %78,4'ünü oluşturmaktadırlar. Çoğu Ofer, Megiddo ve Damoun hapishanelerinde en zor şartlar altında tutulmaktadır.

Hapishane yönetimlerinde çocuklar, en temel haklarından mahrum bırakılmakta ve insanlara uygun olmayan hücrelere yerleştirilmektedir. İsrail hapishanelerindeki tutsak çocuklar sağlık hizmetlerinden ve uygun tıbbi tedaviden de mahrum bırakılmaktadır. Tutuklanan çocukların ifadelerine göre, cezaevi yetkilileri ve yönetimleri hasta çocukları cezaevi kliniklerine götürmeyi reddetmekte; hastaneye götürülen çocukların çoğu da doktor ve hemşirelerin dayak, hakaret ve tacizine maruz kalmaktadır. İsrail ayrıca cezaevlerinde daimi bir doktor da bulundurmamaktadır. İşgal devleti yetkilileri Filistinli çocukların sağlık problemlerini göz ardı etmekte, acil ameliyat gerektiren durumlarda dahi çocukların tedavilerini yaptırmamaktadır. Hapishanelerde göz, kulak vb. hastalığı olanların yanı sıra şarapnel veya mermi yaralanmaları sebebiyle ameliyat olması gereken çocuklarla zihinsel ve ruhsal hastalığı olan çocuklar da bulunmaktadır. Filistin Tutuklular Bakanlığı'nın istatistiklerine göre, çocuk mahpusların yakalandığı hastalıkların yaklaşık %40'ı gözaltındaki kötü koşullardan, hijyen eksikliğinden, yetersiz ve kalitesiz gıdadan kaynaklanmaktadır.⁴⁴

İşgal güçleri, son yıllarda bıçaklama operasyonları gerçekleştirmeye teşebbüs etmek bahanesiyle, kasıtlı olarak çocukları yakın mesafeden vurmaya başlamıştır. Ardından onları tutuklayarak zor sağlık koşullarında cezaevlerine nakletmiştir. İşgal devleti, vurulduktan sonra 39 çocuğu tutuklamıştır. Yaralanan çocuklardan 6'sı kız çocuklarıdır.

42 <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/israil-2021-yilinda-8-bin-filistinliyi-tutukladi/2462560> (Erişim Tarihi: 23.07.2022)

43 RASİD, s. 1.

44 Asa, A.g.e., s. 5.

Uluslararası mevzuat hükümlerinden 'Silahlı Çatışma Durumlarında Kadın ve Çocukların Korunmasına İlişkin Evrensel Bildirge'nin 5. maddesinde, "Askeri operasyonlar sırasında veya işgal altındaki topraklarda çatışmanın taraflarınca hapsedme, işkence yapma, kurşunlama, kitlesel olarak gözaltına alma, konutları tahrip etme ve zorla göç ettirme gibi, kadınlara ve çocuklara karşı işlenen baskıcı ve zalimane ve insanlık dışı fiiller suç olarak kabul edilir." hükmü bulunmaktadır.

Avrupa-Akdeniz İnsan Hakları İzleme Örgütü, İsrail ordusunun Filistinli çocukları ve sivilleri tutuklamak için polis köpeği kullanmasının İsrail ordusunun yıllardır izlediği resmi bir politika olduğunu belirterek, bu politika hakkında Mart 2012 yılında bir rapor yayınladığını, ancak işgal devletinin uygulamalarında önemli bir değişiklik olmadığını dile getirmiştir.⁴⁵ Ayrıca, işgal ordusunun, çoğu Almanya'dan ithal edilen ve Batı Şeria ve Kudüs'te çalışmalar yürüten ordu birliklerinin hizmetine sunulmak üzere şiddet eylemleri gerçekleştirmek adına eğitilmiş polis köpekleri için özel bir birliğe sahip olduğunu ifade etmiştir.

Avrupa-Akdeniz İnsan Hakları İzleme Örgütü, silahsız çocukları ve sivilleri gözaltına almak için köpeklerin kullanılmasını, özellikle Dördüncü Cenevre Sözleşmesi (1949) ve İşkenceye Karşı Sözleşme (1984) olmak üzere uluslararası hukuk tarafından suç olarak kabul edilen bir "işkence" ve "insanlık dışı ve aşağılayıcı muamele" biçimi olarak değerlendirmiştir.

Eğitim Hakkı İhlali: İsrail işgal devleti, 2022 yılının ilk 6 ayında sayısını tespit edebildiğimiz 4 okulda öğrencilerin eğitim görmesine engel olmuştur. Ancak Ocak ve Mayıs aylarında gerçekleştirilen ihlallerde okullardaki öğrenci sayısı tespit edilemediğinden sadece okul sayısı belirtilmiştir. İsrail işgal devleti, Ayn Samiye İlkokulu'nda 60, Ras Et-Tin Okulu'nda 50 çocuğun ve diğer iki okulda sayısını tespit edemediğimiz yüzlerce çocuğun eğitim hakkını ihlal etmiştir. Eğitim Hakkı, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi 26. maddede, BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 28. maddesinde düzenlenmiştir. İsrail askerleri, Filistinli öğrenci ve öğretmenleri öldürme ve yaralama eylemlerinde bulunarak, okullara saldırarak, askeri barikatlar kurarak ve çocukların okul çantalarını elinden alarak, geçiş kontrol noktalarında çocukları alıkoyarak okula gidememelerine veya okula geç kalmalarına sebep olmakta, Filistinli çocukların eğitim haklarını engellemektedir.

İsrail işgali altındaki Kudüs'te yer alan Filistin okulları, İsrail'in "Yahudileştirme" politikasına da maruz kalmaktadır. İsrail işgal devleti, Filistinli okulların eğitim müfredatını değiştirmeye çalışmakta ve bunun için okullara çeşitli şartlar ileri sürmektedir. Bu şartları yerine getirmeyen okullarsa yıkım tehdidiyle karşı karşıya kalmaktadır.⁴⁶

Yıkımlar ve Barınma Hakkı İhlali: Bir toplu cezalandırma ve caydırıcılık yöntemi olarak uygulanan ev yıkımı politikası, mülkiyet hakkı ihlalleri ve ev baskınları çocukların barınma hakkını ihlal etmektedir. Askeri baskın ve yıkım operasyonları neticesinde yerinden edilen Filistinli halkın neredeyse yarısı çocuklardan oluşmaktadır. İşgalci Yahudi yerleşimcileri yerleştirmek ve Yahudi nüfusunu arttırmak için Filistinlileri göçe zorlamak amacıyla yapılan bu hukuka aykırı eylemler, en çok çocuklara zarar vermektedir.

⁴⁵ <https://www.youtube.com/watch?v=hWmEY0f1KeI&t=349s> (Erişim Tarihi: 28.07.2022)

⁴⁶ <https://www.trthaber.com/haber/dunya/filistin-egitim-mufredatina-israilin-mudahalesi-265246.html> , <https://www.indyrturk.com/node/260526/d%C3%BCnya/filistindeki-okullar-i%CC%87srail-buldozerlerinmeydan-okuyor>

BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşme 27. madde çocukların yaşam standardı hakkını korur. 2022 yılının ilk altı ayında 261 Filistinli çocuğun ev yıkımları sonucu barınma hakkı ihlal edilmiştir. Ayrıca özellikle şubat ayında ev yıkımlarının artmasıyla barınma hak ihlallerinin sayısı artmıştır. Yıkımlar, BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 18/2. ve 16/1. maddelerine aykırılık teşkil eder. Ayrıca İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin 17/1 ve 17/2. maddeleri de ihlal edilmektedir.

Palestinian Centre For Human Rights isimli insan hakları örgütünün 2022 yılının ilk altı ayındaki verilerine göre, İsrail işgal kuvvetleri Filistinlilere ait 78 ev ve 40 çadırı yıkmış, 91'i kadın, 210'u çocuk toplam 447 kişiyi evsiz bırakmıştır.⁴⁷

Seyahat Hakkının İhlali: 2022 yılının ilk altı ayında 5 Filistinli çocuğun serbest dolaşım hakkı engellenmiştir. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi 13/1. maddeye göre, "Herkesin bir devletin toprakları üzerinde serbestçe dolaşma ve oturma hakkı vardır." 13/2. maddeye göre, "Herkes, kendi ülkesi de dahil olmak üzere, herhangi bir ülkeden ayrılmak ve ülkesine yeniden dönmek hakkına sahiptir."

Maddi Para Cezasının Verilmesi: İşgal makamları, hükümlere ek olarak çocuklara ağır para cezaları vermektedir. Çocukların serbest kaldığı davalarda bile bazen büyük tutarlarda maddi para cezası verilmektedir. İşgal güçleri tarafından çocuklara bir yıl boyunca Ofer Askeri Mahkemesi'nde verilen para cezaları 150 bin doları aşmış durumdadır.⁴⁸

Çocuklara İdari Gözaltı Cezası: İdari gözaltı, bir kişinin İsrail askeri komutanının emriyle herhangi bir suçlama veya yargılama olmaksızın özgürlüğünden yoksun bırakıldığı, yargı sürecinin dışında gerçekleşen bir cezalandırma yöntemidir. Askeri Emir 1651 uyarınca, bir kişi sınırsız sayıda yenileme ile altı aya kadar gözaltında tutulabilir.⁴⁹ Tutuklunun, "İsrail'in güvenliği için tehlike teşkil ettiğine" karar verilmesi halinde askeri hâkim, suç isnadında bile bulunmadan tutukluluk süresini 5 yıla kadar uzatabilmektedir. Ancak genellikle kişinin görme hakkına sahip olmadığı gizli kanıtlara dayanır.

Dördüncü Cenevre Sözleşmesi'nin 78. maddesinde, idari gözaltının, işgal yetkililerinin ancak siviller için ve o anda veya gelecekte işgal gücünün güvenliğine gerçek bir tehdit oluşturması durumunda başvurabilecekleri, istisnai bir önlem olduğu belirtilmektedir.

Ne yazık ki, idari gözaltı politikası, İsrail işgal güçleri tarafından büyük ölçekte sistematik olarak ve her yıl yüzlerce Filistinli sivile karşı toplu cezalandırma yöntemi olarak uygulanmaktadır.

İşgal güçlerinin Filistinli tutsaklara karşı kullandığı idari gözaltının hukuka ve kanuna aykırılığına rağmen çocuklar bu despot gözaltıdan kurtulamamıştır. Ramallah kentinden 17 yaşındaki hasta çocuk Emel Nakleh, bu yıl serbest bırakılmadan önce 16 ay boyunca idari gözaltında tutulmuştur.⁵⁰ Muhammed Mansur adlı çocuk da 8 ay boyunca hiçbir suçlama olmaksızın idari gözaltında tutulmuş ve geçen Haziran ayında serbest bırakılmıştır.

⁴⁷ <https://pchrghaza.org/en/israeli-human-rights-violations-in-the-occupied-palestinian-territory-weekly-update-23-29-june-2022/> (Erişim Tarihi: 12.07.2022)

⁴⁸ RASİD, s. 7.

⁴⁹ <http://www.militarycourtwatch.org/page.php?id=iz63ezSbC7a11412A1qkQJHcUuf> (Erişim Tarihi: 24.07.2022)

⁵⁰ <https://www.unicef.org/turkiye/bas%C4%B1n-b%C3%BCitenleri/bm-kurulu%C5%9Flar%C4%B1-i%C3%A7in-sivilde-olmayan-ve-a%C4%9F%C4%B1r-hasta-olan-filistinli-%C3%A7ocu%C4%9Funderhal> (Erişim Tarihi: 26.07.2022)

İşgal makamları, hala iki küçük çocuğu idari gözaltında tutmaktadır. Bunlar, işgal altındaki iç bölgedeki Kabatiya / Cenin kasabasından Enes Abu el-Rub (17 yaşında) ve Celjulya kasabasından Altal Mustafa Mutlak'tır.⁵¹

İsrail, planlı ve sistematik olarak Filistin coğrafyasını tamamen ele geçirmek, bölgedeki varlığını sürdürülebilir hale getirebilmek için Filistin halkına, özellikle de çocuklara karşı hak ihlallerine ve Filistin topraklarını işgale devam etmektedir. Evrensel İnsan Hakları Bildirgesi başta olmak üzere temel insan hakları ve çocuk hakları metinlerine, uluslararası hukuka ve Birleşmiş Milletler kararlarına aykırı davranmaktadır.

İsrail'in yıllardır sistematik olarak sürdürdüğü soykırım Filistin'i adeta bir açık hava hapishanesine çevirmiştir. Günümüzde çok çeşitli imkanlara, gelişmiş ve hızlı haberleşme ağına rağmen Filistin'de yaşayan çocukların en temel hakları açıkça ihlal edilmektedir.

Filistinli çocuklar, işgal güçleri tarafından bizzat kendi üzerlerinde uygulanan ve savaş suçları olarak değerlendirilebilecek fiillere muhatap olmaktadır. Ayrıca çocuklar yakınlarına yönelik insanlık dışı eylemlere; öldürmeler, yaralamalar, yakalamalar, hapse atmalar, sürgünler, ev yıkımları ve baskınlar gibi travmatik birçok olaya da şahitlik etmektedirler.

Filistin'de yer alan bu şiddet olayları çocuğun kendisine ya da kendisi için önem taşıyan diğer kişilerin yaşamına ve fiziksel bütünlüğüne yönelik doğrudan veya dolaylı olarak tehdit oluşturmaktadır. Çocuğun zihninde bu durum yoğun ve derin bir korkuya neden olabilmektedir. Çocuğun kendini güvende hissetmesini ve başkalarına güven duymasını zorlaştırmakta hatta imkansızlaştırmaktadır. Çocukların dünyanın iyi ve adil bir yer olduğu ve insanların onları koruyacağına ilişkin temel inançları derinden sarsılmaktadır. En temel ihtiyaçlarını bile süreç içinde zaman zaman karşılayamamaktadır. Bu nedenle bu duruma maruz kalan çocukların seslerine kulak vermek, sessiz çığlıklarını duymak ve en azından sessiz kalmamak insanlığın bir gereğidir.

51 RASİD, s. 8.

ÖNERİLERİMİZ

Savaşlar, silahlı çatışmalar ve diğer şiddet yöntemleri dünya barışını ve uluslararası toplumsal bütünleşmeyi derinden sarsmaktadır. Çeşitli nedenlerle karşı karşıya gelen ve çatışan insanlar ve toplumlar, insani birlikteliği bozmakta ve ciddi sosyal risklere yol açmaktadırlar.

Bütün bu karmaşa ve olumsuzluklar içerisinde, en çok korunmaya muhtaç olan çocukların temel haklarının korunarak güvenli yaşayabilmelerinin sağlanması elzemdir.

Bu Rapor, 2022 yılının ilk altı ayını kapsamakta ve bu süre boyunca işgalci İsrail tarafından Filistinli çocuklara karşı yapılan hak ihlallerine ilişkin verileri ortaya koymaktadır. Rapor'da ortaya konan veriler, durumun ciddiyetini ve vahametini açıkça göstermektedir.

Çocuk hakları en geniş kapsamıyla Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi ile garanti altına alınmıştır. Bu hakların korunması, uygulanması ve denetlenmesi süreçlerinde devletlere, insan hakları örgütlerine, sivil toplum kuruluşlarına ve dünyanın vicdanlı insan hakları savunucularına da önemli görevler düşmektedir. Bu alanda uluslararası hukuk kuralları ve uluslararası kararlar bulunmakta, ancak bunların uygulanırlığı konusunda ciddi sorunlar yaşanmaktadır.

İhlallere neden olan kişi, kurum ve devletlerin ağır yaptırımlarla cezalandırılması, buna ilişkin bağlayıcı ve caydırıcı kararlar alınması gerekmektedir.

Çocuklara yönelik ihlallere karşı gösterilecek tepkilerin çocuğun üstün yararı gereği, her türlü siyasi, ekonomik ve benzeri çıkarların üzerinde tutulması gerekmektedir.

Öte yandan bu alanda farkındalığın artırılması, uluslararası inisiyatifin güçlendirilmesi, çocuk hakları savunucularının, uluslararası denetim mekanizmalarının ve örgütlerinin harekete geçirilmesi gerekmektedir.

Bu minvalde;

İsrail İşgal Devleti'nden;

- Bölgede yaşanan çocuk hakları ihlallerinin faili konumunda bulunan işgal devletinin; keyfi çocuk öldürmelerine, tutuklamalarına, eğitim ve barınma hakkı engellemelerine, ev baskınlarına, çocukların fiziksel ve psikolojik bütünlüğüne yönelik her türlü müdahalelerine son vermesini,

- Uluslararası hukuka uymasını, Filistinli çocukların en temel haklarına ilişkin ihlallerine son vermesini, işgal devletinin de altında imzası bulunan BM İnsan Hakları Sözleşmesi'ne ve daha özelde çocuk hakları sözleşmelerine uymasını, en temel hukuk normları katliamlarına son vermesini,

- İşgal hapishanelerinde tutulan ve sistematik işkenceye maruz kalan çocuklara karşı Çocuk Hakları Sözleşmesi'ni uygulamasını,

- 1997 Roma Statüsü'nde savaş suçu olarak sayılan tecrit ve apartheid uygulamalarının, özellikle işgal edilmiş Filistin şehirlerinde yaşayan çocukların "kendini geliştirme hakkı" nın ihlaline sebep olan kontrol noktalarını ve utanç duvarını kaldırmasını,

- Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi tarafından 2009 yılında alınan 1860 sayılı kararı uygulayarak Gazze'de yaşayan on binlerce çocuğun en temel haklarını ihlal eden ablukayı acilen kaldırmasını,

- İsrail vatandaşı olan Yahudi çocuklara uygulanan çocuk yargılama usullerini Filistinli çocuklar için de uygulamasını,

- Soruşturmacılar yapmak üzere çocuk hakları ihlallerinin yaşandığı bölgelere giden BM insan hakları uzmanlarına, bağımsız insan hakları ihlalleri soruşturmacılarına ve gazetecilere uluslararası teamüllerin gerektirdiği şekilde davranmasını,

Birleşmiş Milletler'den;

- Birleşmiş Milletler, tarafları yalnızca müzakereye davet ederek veya ihlalleri kınayarak değil, daha aktif bir şekilde dahil olmasını,

- Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi ve Genel Kurulu tarafından alınacak kararlarda çocuğun üstün yararının gözetilmesini sağlamasını,

- Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, Genel Kurul ve İnsan Hakları Konseyi'nin yoğun ve sistematik olarak yaşanan çocuk hakları ihlallerine yönelik acilen gerekli önlemleri almasını, raporlama, analiz etme ve yaşanan çocuk hak ihlallerinin önlenmesine dair salt kınama mesajların ötesine geçen ve yaptırımlar içeren kararlar almasını sağlamasını,

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'ndan;

- Utanç Duvarı Davası danışma görüşü talebine benzer bir şekilde, İsrail'in uluslararası hukuku ihlallerinin hukuki sonuçları konusunda da Uluslararası Adalet Divanı'ndan danışma görüşü talep etmesini,

- Filistin halkının kendi kaderini tayin etme hakkını vurgulayan, işgalci İsrail'in işgal faaliyetlerini kınayan kararlar almasını,

- İsrail'in 1967'den beri işgal ettiği Filistin topraklarında işlediği suçlarla ilgili uluslararası raporları onaylamasını, bu raporlara dayanarak İsrail'in hem devlet hem de yetkilileri olarak uluslararası mahkemeler önünde yargılanması için davalar açılmasını teşvik etmesini,

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nden;

- İsrail'e işlediği soykırım suçu, insanlığa karşı suçlar ve savaş suçları nedeniyle ekonomik yaptırımlar uygulanmasını öngören bağlayıcı kararlar almasını,

- İsrail'in yerleşim birimlerine yaptığı Yahudi nüfus transferlerini durdurmaya yönelik bağlayıcı kararlar almasını,

- Kutsal mekânların kutsallığının korunması konusunda daha hassas olmasını ve söz konusu mekanlara yönelik saldırıların önlenmesine dönük bağlayıcı kararlar almasını,

Uluslararası Ceza Mahkemesi'nden;

- Uluslararası Ceza Mahkemesi Başsavcısı tarafından İsrail aleyhine başlatılan ceza soruşturmasında çocuk haklarının ihlali sureti ile işlenen suçların tespiti ve sorumlularının yargılanmasında özel bir hassasiyet göstermesini,

- Soruşturmaların hızlandırılmasını, adil bir şekilde sonuca bağlanarak İsrail'deki sorumlu kişiler hakkında dava açılmasını ve hakkında dava açılanların Mahkeme önüne çıkarılması yönünde özel bir çaba sarf etmesini,

- İsraili askeri ve sivil yetkililerin Roma Statüsü'nün 77. maddesine göre, soykırım suçu, insanlığa karşı suçlar, savaş suçları ve saldırı suçundan yargılanarak ilgili hükümlere istinaden ömür boyu hapis, uzun süreli hapis, suçtan doğrudan veya dolaylı olarak elde ettikleri mal, kazanç ve varlıklarına el konulması, para cezası türünden cezalara hükmetmesini,

İslam İşbirliği Teşkilatı'ndan;

- Birleşmiş Milletler'den sonra en geniş katılımlı ikinci uluslararası örgüt konumunda bulunan ve 1969 Mescid-i Aksa yangını sonrası kurulan bir örgüt olarak İslam İşbirliği Teşkilatı'nın Filistinli çocukların yaşadığı hak ihlallerine karşı yaptırım uygulamaya yönelik kararlar almasını,

- Teşkilat olarak etkili kararlar alarak işgal devletini, Filistinli çocukların haklarının sistematik ihlallerine son vermeye zorlayacak kararlar almasını,

Uluslararası Kamuoyu'ndan;

- Savaşlar, silahlı çatışmalar ve diğer şiddet yöntemleri gerçekleştiğinde çocuklara herhangi bir zarar söz konusu olmadan sonlandırılması yönünde tepki göstermesini,

- Suç işleyenlerin cezalandırılmasının sağlanmasına yönelik talepler ortaya koymasını,

- Duyarlı uluslararası kurum ve kuruluşlar ile STK'ların bu konuda daha fazla sorumluluk almasını sağlamaya dönük talepler ortaya koymasını,

-Dünya liderlerine ve siyasi otoritelere düşen büyük görevlerin yerine getirmelerini sağlamaya dönük talepler ortaya koymasını,

- Bütün devletlerin, uluslararası kamuoyunu, özellikle çocuklar üzerinde çalışmalar yapan UNICEF, UNCHR gibi oluşumları, 'Çocuğun Üstün Yararı' prensibi ışığında bölgede yoğun ve sistematik olarak yaşanan çocuk hakkı ihlallerini önlemeye ilişkin etkin roller almasını sağlamaya dönük çabalar sarf etmelerini,

- Devletlerin, “evrensel yargı yetkisi” ne dayanarak, işgal altındaki toprakları dahil olmak üzere Filistin topraklarında savaş suçu, insanlığa karşı suç ya da soykırım suçu işlediğinden şüphelenilen kişileri kendi ulusal mahkemelerinde yargılamasını sağlamaya dönük talepler ortaya koymasını,

tavsiye ediyor ve tüm ilgili mercileri harekete geçmeye davet ediyoruz.

KAYNAKÇA OCAK:

Palestinian Centre For Human Rights
<https://pchrgaza.org/en/category/weekly-reports/>
Defense For Children International Palestine
https://www.dci-palestine.org/child_fatalities_statistics

KAYNAKÇA ŞUBAT:

Palestinian Centre For Human Rights
<https://pchrgaza.org/en/category/weekly-reports/>
Defense For Children International Palestine
https://www.dci-palestine.org/child_fatalities_statistics
WAFA- Palestinian News & Info Agency
https://info.wafa.ps/ar_page.aspx?id=2f01EYa28074809994a2f01EY
FİMED- Filistin İletişimciler ve Medya Derneği
<https://fimeddernegi.com/tr/category/filistin-haberleri/>
LP4Q- Kudüs Milletvekilleri Birliği
<https://www.lp4q.org/index.html>
Ajans Filistin
<https://t.me/ajansfilistin>
Haber Kudüs
<https://haberkudus.com/cat/kudus-haberleri/8>
TRT Haber
<https://www.trthaber.com/haber/dunya/israil-gucleri-bati-seriada-filistinli-bir-cocugu-gozaltina-aldi-655753.html>
<https://www.trthaber.com/>
Anadolu Ajansı
<https://www.aa.com.tr/tr>
Independent Türkçe
<https://www.indyturk.com/node/260526/d%C3%BCnya/filistindeki-okullar-i%C7%99srail-buldozerlerine-meydan-okuyor>

KAYNAKÇA MART:

Defense For Children International Palestine
<https://www.dci-palestine.org/>
Ajans Filistin
<https://pchrgaza.org/en/>

KAYNAKÇA NİSAN:

Ajans Filistin

<https://t.me/ajansfilistin>

Defense For Children International Palestine

https://www.dci-palestine.org/child_fatalities_statistics

KUTAD

<https://t.me/kutadguncel>

Muslim Port

<https://t.me/muslimport>

Palestinian Centre For Human Rights

<https://pchrgaza.org/en/category/weekly-reports/>

Anadolu Ajansı

www.aa.com.tr

Yeni Şafak

www.yenisafak.com

KAYNAKÇA MAYIS:

Prisoner Support and Human Rights Association

<https://www.addameer.org/ar>

Palestinian Centre For Human Rights

<https://pchrgaza.org/en/category/weekly-reports/page/3/>

Defense For Children International Palestine

https://www.dci-palestine.org/child_fatalities_by_month

Israel - Palestine News

<https://israelpalestinenews.org/scarred-childhood-israeli-attacks-against-palestinian-children-occupied-west-bank-in-2022/>

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs

<https://www.ochaopt.org/publications>

Israel-Palestine Timeline

<https://israelpalestinetimeline.org/children/>

If Americans Knew

<https://ifamericansknew.org/>

Ajans Filistin

<https://t.me/ajansfilistin>

KAYNAKÇA HAZİRAN:

Welayet News

<https://webcache.googleusercontent.com>

[https://webcache.googleusercontent.com/search?](https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:s2AsU52sVAoJ:https://www.welayetnews.com/content/24599+&cd=5&hl=tr&ct=clnk&gl=tr)

[q=cache:s2AsU52sVAoJ:https://www.welayetnews.com/content/24599+&cd=5&hl=tr&ct=clnk&gl=tr](https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:s2AsU52sVAoJ:https://www.welayetnews.com/content/24599+&cd=5&hl=tr&ct=clnk&gl=tr)

[https://webcache.googleusercontent.com/search?](https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:msCceuRQRVkJ:https://www.cumhuriyet.com.tr/dunya/bmden-israil-aciklamasi-bati-seria-ve-dogu-kuduste-300-evi-yikti-1944258+&cd=1&hl=tr&ct=clnk&gl=tr)

[q=cache:msCceuRQRVkJ:https://www.cumhuriyet.com.tr/dunya/bmden-israil-aciklamasi-bati-seria-ve-dogu-kuduste-300-evi-yikti-](https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:msCceuRQRVkJ:https://www.cumhuriyet.com.tr/dunya/bmden-israil-aciklamasi-bati-seria-ve-dogu-kuduste-300-evi-yikti-1944258+&cd=1&hl=tr&ct=clnk&gl=tr)

[1944258+&cd=1&hl=tr&ct=clnk&gl=tr](https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:msCceuRQRVkJ:https://www.cumhuriyet.com.tr/dunya/bmden-israil-aciklamasi-bati-seria-ve-dogu-kuduste-300-evi-yikti-1944258+&cd=1&hl=tr&ct=clnk&gl=tr)<https://turkish.palinfo.com/news/2022/6/06/gal-polisi-Eski-Kud-s-te-bir-Filistinliyle-o-lunu-esir-ald/>

[https://webcache.googleusercontent.com/search?](https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:GxdIxNqXDjIJ:https://turkish.palinfo.com/news/2022/6/06/gal-polisi-Eski-Kud-s-te-bir-Filistinliyle-o-lunu-esir-ald/+&cd=1&hl=tr&ct=clnk&gl=tr)

[q=cache:GxdIxNqXDjIJ:https://turkish.palinfo.com/news/2022/6/06/gal-polisi-Eski-Kud-s-te-bir-Filistinliyle-o-lunu-esir-ald/+&cd=1&hl=tr&ct=clnk&gl=tr](https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:GxdIxNqXDjIJ:https://turkish.palinfo.com/news/2022/6/06/gal-polisi-Eski-Kud-s-te-bir-Filistinliyle-o-lunu-esir-ald/+&cd=1&hl=tr&ct=clnk&gl=tr)

Ajans Filistin

<https://www.instagram.com/p/Cex6fJWsnMP/?igshid=YmMyMTA2M2Y=>

<https://www.instagram.com/p/CeyOqxHs0hg/?igshid=YmMyMTA2M2Y=>

https://www.instagram.com/p/Ce0YF_3M357/?igshid=YmMyMTA2M2Y=

<https://www.instagram.com/p/Ce0bKDmM9mH/?igshid=YmMyMTA2M2Y=>

<https://t.me/ajansfilistin/18498>

<https://t.me/ajansfilistin/18505>

Israel-Palestine Timeline

<https://israelpalestinetimeline.org/children/>

Basılı Eserler:

ACER, Yücel: 5 Soru: İsrail'in Kuruluşunun ve Eylemlerinin Hukukiliği, Meşru Müdafaa mı Filistin'i Filistinsizleştirme mi, Seta, 2021.

ASA, Ahmet Faruk: Filistinli Çocuk Tutuklular, 2021.

Çocuk Hakları Komitesi: BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşme ve İhtiyari Protokoller, Usûl Kuralları İle Çocuk Hakları Komitesi Genel Yorumları, Genel Yorum No. 5, 2003.

Defense for Children International Palestine: 2022.

GÜNGÖR, Fethi: Filistinli Tutsak Çocukların Maruz Kaldığı Ağır Hak İhlalleri, Yeni Türkiye, 2016.

KÖYLÜ, Murat: İsrail'in Filistinli Gençlere Yönelik İnsan Hakları İhlalleri, TİHEK Akademik Dergisi, 2018.

Lawyer For Palestinian Human Rights: Hücre Hapsinde Tutulan Çocukların Sayısında Belirgin Artış (2022, 29 Nisan).

Save The Children: Trapped: The impact of 15 years of blockade on the mental health of Gaza's children.

SINMAZ, Kadriye: Filistin'de İnsani Durum ve Hak İhlalleri, 2021.

SNOUBAR, Yaser / KARATAŞ, Kasım: Bir Sakatlık Nedeni Olarak Savaş, Çatışmalar ve Engelli Çocukların Hakları: Filistin Örneği, Ufkun Ötesi Bilim Dergisi, 2014/2015.

STEIN, Yael: Küçükler Tehlikede: Filistinli Küçüklerin Haklarının İsrail Askeri Mahkemeleri Tarafından İhlali, 2018.

SÜER, Sançar Sefer: Uluslararası Adalet Divanının İşgal Altındaki Filistin Topraklarında Duvar İnşasının Hukuki Sonuçları Konusundaki Danışma Görüşü, Yasama Dergisi, 2010.

Uluslararası Af Örgütü: 'İsrail'in Apartheid Rejimi: Filistinlilere Yönelik Irksal Ayrımcılık ve İnsanlığa Karşı İşlenen Suçlar' Raporu, 2022.

Uluslararası Hak İhlalleri İzleme Merkezi: Dünya Hak İhlalleri Raporu, 2019.

Uluslararası Hak İhlalleri İzleme Merkezi: Dünya Hak İhlalleri Raporu, 2020-2021.

Uluslararası Kadın ve Çocuk Haklarını İzleme Derneği (RASİD): İşgal Devleti Hapishanelerinde Çocuk Tutukluların Yaşadığı Zorluklar Raporu, 2022.

UNICEF: İsrail Askeri Gözaltındaki Çocuklar: Gözlemler ve Öneriler, Şubat 2013.

Dijital Kaynaklar:

AnadoluAjansı: <https://www.aa.com.tr/tr/dunya/filistin-esirler-cemiyeti-israil-cezaevlerindeki-filistinlilerin-yuzde-95i-iskence-goruyor> (Erişim Tarihi: 20.07.2022)

LPHR Çocuk Hakları Bülteni: 16 Kasım 2021 – 10 Ocak 2022 Dönemi.

"Torture in Israeli Prisons: 200 Methods Used against Palestinian Prisoners", The Palestine Chronicle,

<http://www.palestinechronicle.com/torture-in-israeli-prisons-200-methods-used-against-palestinian-prisoners/> (Erişim Tarihi: 20.07.2022)

<https://www.aa.com.tr/tr/dunya/filistinli-ogrenciler-israil-ihlalleri-altinda-egitimlerini-surduruyor> (Erişim Tarihi: 20.07.2022)

<https://www.indyurk.com/node/265251/d%C3%BCnya/filistinli-%C3%A7ocuklar-i%CC%87srail-cezaevlerinde-g%C3%B6rd%C3%BCkleri-i%C5%9Fkenceyi-anlatt%C4%B1-bize-hayvan> (Erişim Tarihi: 24.7.2022)

<https://www.haberturk.com/dunya/haber/1151323-israil-polisinin-13-yasindaki-cocuga-sorgu-goruntuleri-ortaya-cikti> (Erişim Tarihi: 25.7.2022)

<https://www.habereguven.com/filistinli-4-cocugun-oldurulmesiyle-ilgili-sorusturmanin-yeniden-acilmasi-talebinin-reddedilmesi-kararina-tepki> (Erişim Tarihi: 25.07.2022)

<https://www.aa.com.tr/tr/dunya/filistinlilerin-kanayan-yarasi-sehit-cenazeleri-ve-kayiplar> (Erişim Tarihi: 26.07.2022)

<http://www.hrw.org/ar/news/2017/06/04/304546>.

<https://lphr.org.uk/blog/marked-surge-in-the-number-of-palestinian-children-held-in-solitary-confinement/>

<https://www.trthaber.com/haber/dunya/1-yilda-binden-fazla-cocuk-sakat-kaldi-200388.html> (Erişim Tarihi: 25.07.2022)

<https://mirasimiz.org.tr/blog/page/filistin-de-cocuk-olmak-ve-uluslararası-hukuk/2134> (Erişim Tarihi: 03.08.2022)

<https://www.unicef.org/turkiye/bas%C4%B1n-b%C3%BCtenleri/bm-kurulu%C5%9Flar%C4%B1-i%CC%87srailde-al%C4%B1konulan-ve-a%C4%9F%C4%B1r-hasta-olan-filistinli-%C3%A7ocu%C4%9Fun-derhal> (Erişim Tarihi: 26.07.2022)

<https://www.aa.com.tr/tr/dunya/filistinli-cocuklar-israil-siddeti-ve-hak-ihlalleri-altinda-hayata-tutunmaya-calisiyor>. (Erişim Tarihi: 20.07.2022)

https://www.phr.org.il/wp-content/uploads/2020/11/Exposed_Life_HEB.pdf (Erişim Tarihi: 21.07.2022)

<http://www.militarycourtwatch.org/page.php?id=iz63ezSbG7a11412A1qkQJHcUuf> (Erişim Tarihi: 24.07.2022)

<https://www.youtube.com/watch?v=hWmEY0fIKel&t=349s> (Erişim Tarihi: 28.07.2022)

(Ek- Uluslararası Mevzuatta Çocuk Hakları)

I- GENEL OLARAK

Çocukları her türlü şiddete karşı korunmaları açısından önem taşıyan uluslararası insan hakları mevzuatı şunlardır:⁵²

1. Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, 1989.
2. Çocuk Haklarına Dair Sözleşmeye Ek Silahlı Çatışmalara Çocukların Katılmalarına İlişkin İhtiyari Protokol, 2000.
3. Çocuk Haklarına Dair Sözleşmeye Ek Çocuk Satışı, Çocuk Fahişeliği ve Çocuk Pornografisine İlişkin İhtiyari Protokol, 2000.
4. Çocuk Haklarına Dair Sözleşmeye Ek Başvuru Usulüne İlişkin İhtiyari Protokol, 2011.
5. Her Türlü Irk Ayrımcılığının Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşme, 1965.
6. Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme, 1966.
7. Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokol, 1966.
8. Ölüm Cezasının Kaldırılmasını Amaçlayan, Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşmeye Ek İkinci İhtiyari Protokol, 1989.
9. Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme, 1966.
10. İşkenceye ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi, 1984.
11. İşkenceye ve Diğer Zalimane, İnsanlık dışı veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ne Ek İhtiyari Protokol, 2002.
12. Engellilerin Haklarına dair Sözleşme, 2006 (İmzaya açılma tarihi: 30 Mart 2007).
13. Engellilerin Haklarına dair Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ne Ek İhtiyari Protokol, 2006 (İmzaya açılma tarihi 30 Mart 2007).
14. Zorla Kaybedilmeye Karşı Herkesin Korunmasına Dair Uluslararası Sözleşme, 2005 (İmzaya açılma tarihi: Aralık 2006).
15. Mültecilerin Statüsüne ilişkin 1951 Sözleşmesi; Mültecilerin Statüsüne ilişkin değişik 1967 Sözleşmesi.
16. İnsan Kaçakçılığının ve Başkalarının Fuhuş yoluyla İstismarının Önlenmesi Sözleşmesi, 1949.

52 Yaser Snoubar / Kasım Karataş, Bir Sakatlık Nedeni Olarak Savaş, Çatışmalar ve Engelli Çocukların Hakları: Filistin Örneği, Ufkun Ötesi Bilim Dergisi, C. 14/15, S. 1, Aralık 2014/2015.

17. Sınır Aşan Örgütlü Suçlara karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek, İnsan Kaçakçılığı ve Özellikle Kadın ve Çocukların Kaçırılmasının Önlenmesi, Sonlandırılması ve Cezalandırılması Hakkında Protokol, 2000.
18. Uluslararası Savaş Suçları Roma Sözleşmesi, 1998.
19. Savaşta Sivillerin Korunması ile ilgili Cenevre sözleşmesi, 1949.
20. Uluslararası Olmayan Silahlı Çatışmalardan Korunma İle İlgili 12 Ağustos 1949 Cenevre Sözleşmesine Ek Protokol – Protokol 1, 1977.
21. Uluslararası Silahlı Çatışmalardan Korunma İle İlgili 12 Ağustos 1949 Cenevre Sözleşmesine Ek Protokol, 1977.
22. Uluslararası Olmayan Silahlı Çatışmalardan Korunma İle İlgili 12 Ağustos 1949 Cenevre Sözleşmesine Ek Protokol – Protokol 2, 1977.
23. Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukuki Veçhelerine Dair Lahey Sözleşmesi, 1980.
24. Çocukların Korunması ve Uluslararası Evlat Edinilmeleri Hususunda İşbirliğine Dair Sözleşme, 1993.
25. Zorla Çalıştırma Hakkında 29 Sayılı ILO Sözleşmesi, 1930.
26. 138 sayılı Asgari Çalışma Yaşı Sözleşmesi, 1973.
27. 182 Sayılı Kötü Şartlardaki Çocuk İşçiliğinin Yasaklanması ve Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Acil Önlemler Sözleşmesi, 1999.
28. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, 1950.
29. Çocuk Ceza Adalet Sisteminin Uygulanması Hakkında Birleşmiş Milletler Asgari Standart Kurallar (Beijing -Pekin- Kuralları), 1985.
30. Çocuk Suçluluğunun Önlenmesine İlişkin Birleşmiş Milletler Yönlendirici İlkeleri (Riyad İlkeleri), 1990.
31. Özgürlüğünden Yoksun Bırakılmış Çocukların Korunması Hakkında Birleşmiş Milletler Kuralları (Havana Kuralları), 1990.
32. Hapis Dışı Önlemlerle İlgili Birleşmiş Milletler Asgari Standart Kuralları (Tokyo Kuralları)
33. Avrupa Sosyal Şartı, 1961.
34. Çocukların Velayetine ilişkin Kararların Tanınması ve Tenfizi ile Çocukların Velayetinin Yeniden Tesisine İlişkin Avrupa Sözleşmesi, 1980.
35. Suçtan ve Yetki İstismarından Mağdur Olanlara Adalet Sağlanmasına Dair Temel Prensipler Bildirisi, 1985.
36. Çocuk Haklarının Kullanılmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesi, 1996.
37. İnsan Haklarını ve Temel Özgürlükleri Koruma Sözleşmesine Ek Ayrımcılık Yasağına İlişkin 12 Numaralı Protokol, 2000.

38. İnsan Haklarını ve Temel Özgürlükleri Koruma Sözleşmesine Ek Ölüm Cezasının Her Koşulda Kaldırılmasına Dair 13 Numaralı Protokol, 2002.

II- İNSAN HAKLARI EVRENSEL BEYANNAMESİ

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 10 Aralık 1948 tarih ve 217 A (III) sayılı kararıyla ilan edilmiştir. Çocuk haklarıyla ilgili olan maddeleri şu şekildedir:

Madde 1- Bütün insanlar özgür, onur ve haklar bakımından eşit doğarlar. Akıl ve vicdana sahiptirler, birbirlerine karşı kardeşlik anlayışıyla davranmalıdırlar.

Madde 2- Herkes, ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasi veya başka bir görüş, ulusal veya sosyal köken, mülkiyet, doğuş veya herhangi başka bir ayırım gözetmeksizin bu Bildirge ile ilan olunan bütün haklardan ve bütün özgürlüklerden yararlanabilir. Ayrıca ister bağımsız olsun ister vesayet altında veya özerk olmayan ya da başka bir egemenlik kısıtlamasına bağlı ülke yurttaşı olsun, bir kimse hakkında, uyruğunda bulunduğu devlet veya 203 İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ülkenin siyasal, hukuksal veya uluslararası statüsü bakımından hiçbir ayırım gözetilmeyecektir.

Madde 3- Yaşamak, özgürlük ve kişi güvenliği herkesin hakkıdır.

Madde 5- Hiç kimseye işkence yapılamaz, zalimce, insanlık dışı veya onur kırıcı davranışlarda bulunulamaz ve ceza verilemez.

Madde 7- Herkes yasa önünde eşittir ve ayırım gözetilmeksizin yasanın korunmasından eşit olarak yararlanma hakkına sahiptir. Herkesin bu Bildirgeye aykırı her türlü ayırım gözetici işleme karşı ve böyle işlemler için yapılacak her türlü kışkırtmaya karşı eşit korunma hakkı vardır.

Madde 9- Hiç kimse keyfi olarak yakalanamaz, tutuklanamaz ve sürgün edilemez.

Madde 10- Herkesin, hak ve yükümlülükleri belirlenirken ve kendisine bir suç yüklenirken, tam bir şekilde davasının bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından hakça ve açık olarak görülmesini istemeye hakkı vardır.

Madde 11- (1) Kendisine bir suç yüklenen herkes, savunması için gerekli olan tüm güvencelerin tanındığı açık bir yargılama sonunda, yasaya göre suçlu olduğu tespit edilmedikçe suçsuz sayılır.

Madde 12- Kimsenin özel yaşamına, ailesine konutuna ya da haberleşmesine keyfi olarak karışılmaz, şeref ve adına saldırılamaz. Herkesin bu gibi karışma ve saldırılara karşı yasa tarafından korunmaya hakkı vardır.

Madde 13- (1) Herkesin bir devletin toprakları üzerinde serbestçe dolaşma ve oturma hakkı vardır.

(2) Herkes, kendi ülkesi de dahil olmak üzere, herhangi bir ülkeden ayrılmak ve ülkesine yeniden dönmek hakkına sahiptir.

Madde 15- (1) Herkesin bir yurttaşlığa hakkı vardır.

(2) Hiç kimse keyfi olarak yurttaşlığından veya yurttaşlığını değiştirme hakkından yoksun bırakılamaz.

Madde 17- (1) Herkesin tek başına veya başkalarıyla ortaklaşa mülkiyet hakkı vardır.

(2) Hiç kimse keyfi olarak mülkiyetinden yoksun bırakılamaz.

Madde 18- Herkesin düşünce, vicdan ve din özgürlüğüne hakkı vardır. Bu hak, din veya topluca, açık olarak ya da özel biçimde öğrenim, uygulama, ibadet ve dinsel törenlerle açığa vurma özgürlüğünü içerir.

Madde 19- Herkesin düşünce ve anlatım özgürlüğüne hakkı vardır. Bu hak düşüncelerinden dolayı rahatsız edilmemek, ülke sınırları söz konusu olmaksızın, bilgi ve düşünceleri her yoldan araştırmak, elde etmek ve yaymak hakkını gerekli kılar.

Madde 21- (2) Herkesin ülkesinin kamu hizmetlerinden eşit olarak yararlanma hakkı vardır.

Madde 22- Herkesin, toplumun bir üyesi olarak, sosyal güvenliğe hakkı vardır. Ulusal çabalarla ve uluslararası işbirliği yoluyla ve her devletin örgütlenmesine ve kaynaklarına göre, herkes onur ve kişiliğinin serbestçe gelişim için gerekli olan ekonomik, sosyal ve kültürel haklarının gerçekleştirilmesi hakkına sahiptir.

Madde 23- (1) Herkesin çalışma, işini serbestçe seçme, adaletli ve elverişli koşullarda çalışma ve işsizliğe karşı korunma hakkı vardır.

Madde 25- (1) Herkesin kendisinin ve ailesinin sağlık ve refahı için beslenme, giyim, konut ve tıbbi bakım hakkı vardır. Herkes, işsizlik, hastalık, sakatlık, dulluk, yaşlılık ve kendi iradesi dışındaki koşullardan doğan geçim sıkıntısı durumunda güvenlik hakkına sahiptir.

(2) Anaların ve çocukların özel bakım ve yardım görme hakları vardır. Bütün çocuklar, evlilik içi veya evlilik dışı doğmuş olsunlar, aynı sosyal güvenceden yararlanırlar.

Madde 26- (1) Herkes eğitim hakkına sahiptir. Eğitim, en azından ilk ve temel eğitim aşamasında parasızdır. İlköğretim zorunludur. Teknik ve mesleki eğitim herkese açıktır. Yüksek öğretim, yeteneklerine göre herkese tam bir eşitlikle açık olmalıdır.

(2) Eğitim insan kişiliğini tam geliştirmeye ve insan haklarıyla temel özgürlüklere saygıyı güçlendirmeye yönelik olmalıdır. Eğitim, bütün uluslar, ırklar ve dinsel topluluklar arasında anlayış, hoşgörü ve dostluğu özendirilmeli ve Birleşmiş Milletlerin barışı koruma yolundaki çalışmalarını geliştirmelidir.

(3) Çocuklara verilecek eğitimin türünü seçmek, öncelikle ana ve babanın hakkıdır.

Madde 27- (1) Herkes toplumun kültürel yaşamına serbestçe katılma, güzel sanatlardan yararlanma, bilimsel gelişmeye katılma ve bundan yararlanma hakkına sahiptir.

Madde 28- Herkesin bu Bildirgede öngörülen hak ve özgürlüklerin gerçekleşeceği bir toplumsal ve uluslararası düzene hakkı vardır.

III- BİRLEŞMİŞ MİLLETLER ÇOCUK HAKLARINA DAİR SÖZLEŞME

Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme, 20 Kasım 1989 tarihinde Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda oy birliği ile kabul edilmiş, 2 Eylül 1990 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Sözleşme, 196 ülke tarafından onaylanmış olup insan hakları anlaşmaları içinde en çok ülke tarafından onaylanmış anlaşma özelliğine sahiptir.

Sözleşmenin, "Silahlı Çatışmalara Çocukların Dahil Edilmesine İlişkin İhtiyari Protokol", "Çocuk Satışı, Fahişeliği ve Pornografisine İlişkin İhtiyari Protokol" ve "Başvuru Usulüne İlişkin İhtiyari Protokol" olmak üzere 3 Ek İhtiyari Protokolü mevcuttur. Sözleşmesi'nin denetim organı, Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Komitesi'dir. Komitenin Genel Yorumları, çocuk haklarının yorumlanması, uygulanması ve çocukların korunması ile ilgili standart çerçeve oluşturulmasına katkıda bulunmaktadır.

Birleşmiş Milletler tarafından 1946 yılında kurulan Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF) ise çocuk haklarını savunmak, çocukların temel ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlamak ve çocuklar için gerekli fırsat alanlarını oluşturmakla görevli bir organizasyon olarak faaliyet yürütmektedir.

Sözleşme'nin konusu, çocuklara özgü getirilen birtakım haklar ve korumalar ile ilkelerden ibarettir. Taraf devletler, sözleşmede yazılı olan hakları kendi yetkileri altında bulunan her çocuğa; kendilerinin, anne babalarının veya yasal vasilerinin sahip oldukları ırk, renk, cinsiyet, dil, siyasal ya da başka düşünceler, ulusal, etnik ve sosyal köken, mülkiyet, engellilik, doğuş ve diğer statüler nedeniyle hiçbir ayırım gözetmeksizin tanır ve taahhüt ederler.

A- Sözleşmenin Bölümleri

Sözleşme önsöz ve üç bölümden oluşmaktadır:

Önsözde taraf devletlerin çocuk haklarını ayrı bir antlaşmayla koruma altına alma sebeplerine yer verilmiş, İnsan Hakları Evrensel Bildirisi, Medeni ve Siyasi Haklar Uluslararası Sözleşmesi, Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme, Çocuğun Korunması ve Esenliğine İlişkin Toplumsal ve Hukuksal İlkeler Bildirisi, Çocuk Mahkemelerinin Yönetimi Hakkında Birleşmiş Milletler Asgari Standart Kuralları (Pekin Kuralları) ve Acil Durumlarda ve Silahlı Çatışma Halinde Kadınların ve Çocukların Korunmasına İlişkin Bildiri'ye atıfta bulunulmuştur.

Birinci bölümde, (1-41. maddeler) çocukların yaşatılmaları, geliştirilmeleri, korunmaları ve katılımlarının sağlanması için sahip olmaları gereken haklar ortaya konulmuş, Sözleşmenin temel ilkeleri ile devletlere düşen yükümlülükler belirtilmiştir.

İkinci bölümde, (42-45. maddeler) uygulamaya ilişkin hükümler bulunmaktadır.

Üçüncü bölümde (46-54. maddeler) ise yürürlük ve yürütmeye ilişkin hükümler yer almaktadır.

B- Sözleşmenin Temel İlkeleri

Çocuk Hakları Sözleşmesinde yer alan **dört temel hak**, Sözleşmede çocuklara tanınan diğer bütün hakların yorumlanmasında, uygulanmasında ve devletlere yüklenen görevlerin yerine getirilmesinde göz önünde bulundurulacak temel ilkeler niteliğindedir. Bunlar:

1) **Ayrımcılığın Önlenmesi (2.mad.):** Tüm çocuklar, kendilerinin ve ebeveynlerinin sahip oldukları, ırk, renk, cinsiyet, dil, siyasal ya da diğer düşünceler, ulusal, etnik veya sosyal köken, mülkiyet, engellilik, doğumla gelen ve diğer durumlar temelinde oluşabilecek her türlü ayrımcılıktan korunurlar.

2) **Çocuğun Yüksek Yararının Korunması (3.mad.):** Çocuğun yüksek yararı, çocuğun en üstün, en önemli ve en iyi yararadır. Çocuğun Yüksek Yararı İlkesinin tanımı Sözleşme'nin 3/1. maddesinde şöyle yapılmaktadır. "Kamusal ya da özel sosyal yardım kuruluşları, mahkemeler, idari makamlar veya yasama organları tarafından yapılan ve çocukları ilgilendiren bütün faaliyetlerde, çocuğun yararı temel düşüncedir.". "Yüksek Yarar" ilkesi BM Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin ana felsefesini oluşturur. BM Çocuk Hakları Komitesi'nin 14 no'lu genel yorumu (2013), çocuğun yüksek yararı ile ilgilidir.

3) **Yaşama, Hayatta Kalma ve Gelişme Hakkı (6.mad.):** Yaşama hakkı, tüm insan hakları belgelerinde güvence altına alınan ve dokunulmaz olarak kabul edilen en temel haktır. Sözleşmenin ilkeleri çerçevesinde ayırım gözetmeksizin tüm çocuklar için geçerlidir. Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 6/1. maddesinde her çocuğun temel yaşama hakkına sahip olduğu belirtilmektedir. Çocuğun fiziksel ve ruhsal bütünlüğüne dokunulamaması, yaşamasının sağlanması için her türlü tehlikelerden korunması bu kapsamdadır.

Sözleşmeye göre taraf devletler, çocuğun bedensel, zihinsel, ruhsal, ahlaksal ve toplumsal gelişimini gözeterek saygın ve özgür bir birey olarak hayatını sürdürmesi için gerekli önlemleri alırlar. Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 6/2. maddesinde, devletlerden çocuğun hayatta kalması ve gelişmesi için "mümkün olan azami çabayı göstermeleri" istenmektedir.

Çocuğu şiddetten ve sömürüden koruyan Sözleşme hükümleri de çocuğun yaşaması ve gelişmesi açısından önemlidir. Sözleşmenin 19. maddesine göre, taraf devletler çocuğun bedensel veya zihinsel saldırı, şiddet veya suistimale, ihmal ya da ihmalkâr muameleye, her türlü istismar ve kötü muameleye karşı korunması için; yasal, idari, toplumsal, eğitsel bütün önlemleri almakla yükümlüdürler.

4) **Katılım Hakkı (12.mad.):** Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 12. maddesinde yer alan çocuğun katılım hakkı, kendini ve düşüncelerini serbestçe ifade etme özgürlüğünü, kendisini etkileyen konular ve sorunlara ilişkin görüş ve önerilerde bulunabilme ve bu sorunları öğrenme hakkını kapsar.

C- Sözleşme İle Korunan Haklar

Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi ile korunan hakların kapsamı şu şekildedir:⁵³

- Ayrımcılık yapmama (m.2)
- Çocuğun yüksek yararı (m.3)
- Aile ortamı ve çocukların büyüme kapasiteleriyle uyumlu ebeveyn rehberliği (m.5)
- Yaşama, gelişme ve korunma hakkı (m.6)
- Doğum kaydı, isim ve uyruk (m.7)

⁵³İnsan Hakları ve Eşitlik Uzmanları Derneği, Çocuk Haklarına Dair Sözleşme Bilgi Notu, 2021.

- Kimliğin korunması (m.8)
- Aileden ayrı düşme (m.9)
- Ailenin yeniden birleşmesi (m.10)
- Yasadışı nakil ve geri dönmeme (m.11)
- Çocuğun görüşlerine saygı (m.12)
- İfade özgürlüğü, hak arama, bilgi alma ve verme (m.13)
- Düşünce, vicdan ve inanç özgürlüğü (m.14)
- Dernek kurma ve barışçıl gösteri yapma özgürlüğü (m.15)
- Gizliliğin ve itibarın korunması (m.16)
- Bilgiye ulaşma ve zararlı materyallerden korunma (m.17)
- Ebeveynlerin sorumlulukları, ebeveynlere yardım ve çocuk bakım hizmetleri (m.18)
- İhmal ve istismar (m.19)
- Aile ortamından yoksun çocuklar (m.20)
- Evlat edinme (ülke içi ve ülkelerarası) (m.21)
- Mülteci, göçmen (Md. 22) ve refakatsiz sığınmacı çocuklar
- Sağlık ve sağlık hizmetleri (m.24)
- Yerleştirmenin periyodik takibi (m.25)
- Sosyal güvenlik, çocuk bakım hizmetleri ve olanakları (m.26 ve 18)
- Çocuğun fiziksel, mental, ahlaki ve sosyal gelişimini emniyet altına alacak ve fakirliği ve eşitsizliği azaltacak, hayat standardı ve gıda, giyim ve barınma hususunda destek programları ve malzeme yardımı dâhil alınan tedbirler (m.27/1-3), çocuk bakımının düzelmesi (m.27/4)
- Mesleki eğitim ve rehberliği de içeren eğitim hakkı (m.28)
- Eğitim kalitesine de atıfta bulunarak eğitimin amaçları (m.29)
- Yerli ve azınlık gruplarda yer alan çocukların kültürel hakları (m.30)
- Dinlenme, oyun, tatil, rekreasyon ve kültürel ve sanatsal faaliyetler (m.31)
- Yürürlükteki asgari çalışma yaşı, çocuk işçiliği de dâhil olmak üzere (m.32) ekonomik istismar mağduru çocuklar
- Çocukları madde kullanımından koruyacak önlemler (m.33)
- Çocukların cinsel istismarı ve tacizi (m.34)
- Çocuk satışı, çocuk ticareti ve çocuk kaçırılması (m.35)
- Diğer istismar türleri (m.36)
- Bedensel cezalar dâhil işkence veya diğer zalimane, insanlık dışı, onur kırıcı davranış veya cezaya muhatap olmama (m.37/1 ve m.28/2), Özgürlüğünden yoksun bırakılan ve alıkonulan çocuklara yönelik tedbirler (m.37/2-3-4)
- Fiziksel ve psikolojik iyileşme ve sosyal bütünleşmeyi kapsayan silahlı çatışmalardaki çocuklar (m.38)
- Çocukların bedensel ve ruhsal bakımdan sağlığına yeniden kavuşması ve toplumla bütünleşmeleri (m.39)
- Çocuk adalet yönetimi (m.40)

IV- ÇOCUK CEZA ADALETİ SİSTEMİNİN UYGULANMASI HAKKINDA BİRLEŞMİŞ MİLLETLER ASGARİ STANDART KURALLARI (BEİJİNG-PEKİN KURALLARI):

Pekin Kuralları, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 29 Kasım 1985 tarih ve 40/33 sayılı kararıyla kabul edilmiştir. Yasaları ihlal eden çocuklara nasıl davranılacağını, yargı sürecinin değişik aşamalarında bu çocukların haklarının nasıl korunacağını ve ihtiyaçlarının nasıl giderileceğini anlatmaktadır.

Kuralların başlıca amacı, ayrı ve uzmanlaşmış bir çocuk adalet sistemini oluşturmaktır. Çocuk Ceza Adalet sisteminde de çocuğa özgü farklı yaklaşımın kaynağı, çocuğun yüksek yararı ilkesidir. Çocuğun yüksek yararının korunması, çocuğun suçlu olması durumunda, ceza adaletinin geleneksel araçlarının (baskı kurma, cezalandırma) yerini rehabilitasyona ve onarıcı adalete bırakması anlamına gelir.

V. ÖZGÜRLÜĞÜNDEN YOKSUN BIRAKILAN ÇOCUKLARIN KORUNMASI HAKKINDA BİRLEŞMİŞ MİLLETLER KURALLARI (HAVANA KURALLARI):

Havana Kuralları, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 14 Aralık 1990 tarih ve 45/113 sayılı kararıyla kabul edilmiştir. Özgürlüklerinden yoksun kalmış çocuklara yönelik muameleyle ilgilidir ve şu hususlara ilişkin kuralları içermektedir: Özgürlükten yoksun bırakılmanın, polis gözetiminin ve mahkeme öncesi tutukluluk durumlarının tanımı, çocukların konuldukları kurumlardaki koşullar, disiplin kuralları, tarama yöntemleri, güce ve kısıtlamalara başvurulması, şikâyet mekanizmaları, teftiş ve izleme mekanizmaları ve çocukların toplumla yeniden bütünleştirilmeleri.

Çocukların yargılanmasına yönelik sistem, onların hak ve güvenliğinin lehinde davranmalı, fiziksel ve ruhsal sağlıklarına destek olmalıdır. Çocuklar ancak bu kurallar ve Pekin Kurallarında yer alan prensiplere ve usullere göre özgürlüklerinden yoksun bırakılabilir. Havana Kurallarına göre, bir çocuğun özgürlüğünden yoksun bırakılması başvurulabilecek en son tedbirdir. Bu tedbir istisnai hallerde ve zorunlu asgari bir süre için kullanılabilir. Özgürlükten yoksun bırakma süresinin uzunluğuna yetkili yargısal makamlar tarafından karar verilir.

Gözaltında olan veya muhakeme devam ederken tutuklu bulunan çocuklar masum sayılır ve haklarında buna göre işlem yapılır. Çocukları tutuklanmaktan mümkün olduğu kadar kaçınılması gerekmektedir. Ancak istisnai hallerle sınırlı olarak tutuklama kararı verilebilir. Bu şekilde alternatif tedbirlerin uygulanması için her türlü çaba gösterilmelidir. Tutuklama kararı bir şekilde verilmişse soruşturma makamları tutuklama süresini mümkün olan en kısa sürede sona erdirmek için, bu işlemlerin süratle yapılmasına öncelik vermelidir. Tutuklu çocuklar hükümlü çocuklardan ayrı tutulmalıdır.

VI. ÇOCUK SUÇLULUĞUNUN ÖNLENMESİ HAKKINDA BİRLEŞMİŞ MİLLETLER YÖNLENDİRİCİ İLKELERİ (RIYAD İLKELERİ)

Riyad İlkeleri, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 14 Aralık 1990 tarih ve 45/112 sayılı kararıyla kabul edilmiştir. Çocuk suçlarının önlenmesine yönelik politikalar oluşturmak için hazırlanmıştır.

Riyad ilkeleri, toplumdaki tüm kesimlerin iş birliği içinde çalışmasını, çocukları toplumun aktif birer üyesi olarak kabul ederek onlara değer ve toplumda bir yer verilmesi gerektiğini, bu yolda politikalar üreterek sosyal tehlike içinde olanların eğitilmesini ve bu eğitimin onlara hayatını kazandıracak ve geleceklerini garanti edecek becerilerin kazandırılması ve gençlere olgunluğa geçiş döneminde müsamaha gösterilmesini önermektedir.

VII. BİRLEŞMİŞ MİLLETLER EKONOMİK, SOSYAL VE KÜLTÜREL HAKLARA İLİŞKİN ULUSLARARASI SÖZLEŞME

Sözleşme, 16 Aralık 1966 tarihinde, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından kabul edilmiştir. Hükümlerinin tüm kadın ve erkeklere uygulanacağını belirttiği için çocukları da kapsamaktadır. Sözleşmenin 10. ve 12. maddeleri özel olarak çocuklarla ilgilidir.

Sözleşmenin 10. maddesi, aileyi toplumun doğal ve temel birimi olarak tanımlamakta, bu niteliğinin bir gereği olarak aileye en geniş koruma sağlanması ve yardım yapılması gerektiğini ifade etmekte ve çocukların korunmasını devletlere bir sorumluluk olarak yüklemektedir. 10. maddenin üçüncü fıkrası, ayrımcılık yapılmaksızın tüm çocukların bakım ve yardım görme hakkını tanımaktadır.

Sözleşmenin 12. maddesi herkesin, ulaşılabilecek en yüksek fiziksel ve zihinsel sağlık standartlarına sahip olma hakkını düzenlerken “ölü doğum ve çocuk ölüm oranlarının düşürülmesini ve çocuğun sağlıklı bir şekilde gelişmesini sağlamak” konusunda doğrudan çocuk haklarına atıfta bulunmuştur.

Sözleşmenin 13. maddesi, ilköğretimin herkes için zorunlu ve parasız olmasını da kapsayan eğitim hakkını düzenlemiştir.

Sözleşmenin denetim organı, Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Komitesi'dir.

VIII. BİRLEŞMİŞ MİLLETLER MEDENİ VE SİYASİ HAKLARA İLİŞKİN ULUSLARARASI SÖZLEŞME

Sözleşme, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 16 Aralık 1966 tarihli kararıyla kabul edilmiştir. Sözleşmede doğrudan çocukların haklarını konu alan hükümler bulunmaktadır. Adalet sisteminde çocuğun hakları (m.14/1-3), ailenin toplumun doğal ve temel birimi olduğu, toplum ve devlet tarafından korunma hakkına sahip olduğu (m.23) Sözleşme ile düzenlenmiştir.

18. madde ebeveynlerin çocuklarına kendi inançlarına uygun bir dinsel ve ahlaki eğitim verme özgürlüklerini güvence altına almıştır.

Sözleşmenin 24. maddesine göre, her çocuğa ırk, renk, cinsiyet, dil, din, ulusal veya toplumsal köken, mülkiyet, doğum gibi bir ayrımcılığa tabi tutulmaksızın ailesi, içinde yaşadığı toplum ve Devlet tarafından, bir küçük olarak statüsünün gerektirdiği koruma tedbirlerinden yararlanma hakkı, doğumundan hemen sonra nüfus kütüğüne kaydedilme, bir isme sahip olma ve vatandaşlık hakkı tanınmaktadır.

Sözleşmenin denetim organı, İnsan Hakları Komitesi'dir.

YERYÜZÜNDE
ADALET
PLATFORMU

